

**T.C.
MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
ANABİLİM DALI**

**İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİ, VELİ VE
ÖĞRETMENLERİNİN İNTERNET/BİLGİSAYAR
ORTAMLI YARDIMCI EĞİTİM MALZEMELERİ
(İBOYEM) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

Fatma Betül ÖZDEMİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN, 2013

T.C.
MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI

**İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİ, VELİ VE ÖĞRETMENLERİNİN
İNTERNET/BİLGİSAYAR ORTAMINDAKİ YARDIMCI EĞİTİM
MALZEMELERİ (İBOYEM) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma Betül Özdemir

Mersin, 2013

Tez Danışmanı:

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN

İkinci Danışman:

Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Fatma Betül ÖZDEMİR Tarafından hazırlanan "İlkokul 4. Sınıf Öğrenci, Veli ve Öğretmenlerinin İnternet/Bilgisayar Ortamındaki Yardımcı Eğitim Malzemeleri Hakkındaki Görüşleri" başlıklı bu çalışma, Jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN

(Danışman)

Üye Yrd. Doç. Dr. Hatice SANCAR TOKMAK

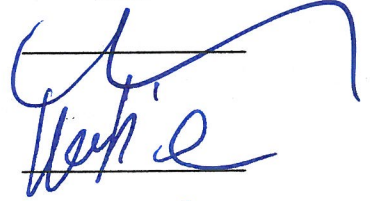
(İkinci Danışman)

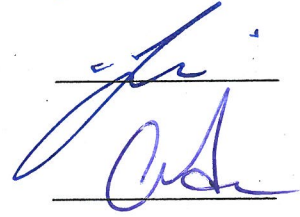
Üye Yrd. Doç. Dr. Figen KILIÇ

Üye Yrd. Doç. Dr. Cenk AKAY

Üye Yrd. Doç. Dr. Berrin DOĞUSOY

İmza

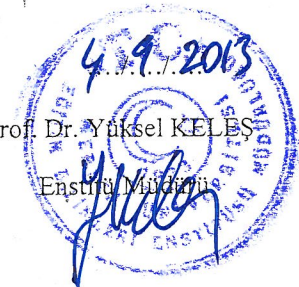

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

Prof. Dr. Yüksel KELEŞ

Enstitü Müdürü

Yrd. Doç. Dr. Hatice SANCAR TOKMAK**TEŞEKKÜR**

Üzerimde çok emeği olduğuna inandığım, derin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, sonsuz saygı ve sevgi duyduğum saygıdeğer hocam bilim insanı Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN'e çok teşekkür ederim.

Bu tezin yazımında sevgisini, sabrını, bilgisini, yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer hocam Yrd. Doç. Dr. Hatice SANCAR TOKMAK'a teşekkür ederim.

Bu tezin yazımında değerli görüşlerini paylaşan hocalarım, Yrd. Doç. Dr. Figen KILIÇ, Yrd. Doç. Dr. Cenk AKAY ve Yrd. Doç. Dr. Berrin DOĞUSOY TAYLAN'a teşekkür ederim.

Anketleri hazırlama aşamasında görüşlerini paylaşan ve önemli katkılar sağladıklarına inandığım saygıdeğer hocalarım, Prof. Dr. Ata Tezbaşaran, Prof. Dr. Caner Özdemir, Yrd. Doç. Dr. Figen KILIÇ, Yrd. Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA'ya teşekkür ederim.

Tez çalışmamda yardımlarını esirgemeyen Yüksek Lisans arkadaşlarım, Gülnihal ALKAN DİLBAZ ve Kerim ÜNAL'a teşekkür ederim.

Beni bugünlere getiren ve manevi desteklerini hep yanımda hissettiğim annem Nuran OKTAR ve babam M. Bülent OKTAR, kardeşim M. Emin OKTAR'a teşekkür ederim.

Bu tezin hazırlanması sırasında bana sabır gösteren, yardımcı olan, hep moral veren, mutluluk kaynaklarım ve yoğunluktan annelik yapmadığım kızlarım, İ. Elif ÖZDEMİR, R. Ece ÖZDEMİR ve R. Eda ÖZDEMİR'e teşekkür ederim.

ederim. Son olarak her zaman yanımda olan, maddi manevi yardımlarını esirgemeyen eşim Caner ÖZDEMİR'e çok teşekkür ederim.

ÖZET

Bu tez çalışmasının amacı, internet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemeleri (İBOYEM) ile ilgili öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmış olup, araştırmanın evreni Mersin ilinde 2012- 2013 Eğitim – öğretim yılında eğitim yapılan Mersin ili ilkokullarında görev yapan öğretmenler, öğrenim gören öğrenciler ve bu öğrencilerin velileridir

Araştırmaya 1331 kişi katılmıştır. Katılımcıların 158'i ilkokul (İÖ) 4. sınıf öğretmeni, 767'si İÖ 4. sınıf öğrencisi ve 406'sı İÖ 4. sınıf velileridir. Veriler öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri anket yoluyla elde edilmiştir. Anketteki çoktan seçmeli soruların analizinde frekans ve yüzde değerlerine bakılmış, açık uçlu soruların analizi içerik analizi yöntemi uygulanmıştır.

Öğretmen, öğrenci ve veli anketinden toplanan veri analiz sonuçları veri toplanan okulların ve evlerin çoğunda internet ve bilgisayar bulunmadığını göstermektedir. Çalışmanın sonuçlarına göre bu durum ekonomik, internet ve bilgisayarı yardımcı eğitim malzemesi olarak görmeme, internet ve bilgisayara olan önyargılar ve teknoloji okur-yazarı olmama gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Ancak, İBOYEM kullanan İÖ 4. sınıf öğretmen, öğrenci ve velilerine göre İBOYEM'ler akademik başarıyı olumlu etkilemektedir. Ayrıca, anket sonuçları, ekonomik imkânlar sağlandığı ve gerekli bilgilendirmeler

yapıldığı takdirde öğrenci ve velilerin İBOYEM'lerden yararlanmak istediklerini göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: İnternet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemesi (İBOYEM), eğitim yazılımı, bilgisayar destekli eğitim, internet destekli eğitim.

ABSTRACT

The goal of this thesis work is to determine the opinions of students, teachers and families on internet/computer based supporting education materials (IBSEMs). The population of this research is the 4th grade students (together with their teachers and families) of Mersin primary schools. The data were collected for the academic year of 2012-2013.

A total of 1331 participants volunteered to this study by replying different questions. 158 of them were primary school 4th grade teachers, while 767 of them were primary school 4th grade students and 406 of them were parents of these students. The ideas and comments of students, teachers and families were gathered by using different questionnaire that were prepared by getting the opinions of different experts. For multiple-choice questions, the frequency and the percentage analyses were done. For open-ended questions; on the other hand, open coding procedure is applied for the analysis of these questions.

The results of the gathered data from student, teacher and family questionnaires showed that there was no computer and the internet connection for the most of the Mersin city schools and for the significant amount of students' homes. One of the main finding of this study is that the reason for not using the IBSEM software can be attributed to economic reasons, not seeing the internet/computer as education materials, the negative prejudices about internet/computer and not being a technology literal. The results showed that students, teachers and families that use IBSEMs think that these materials have positive effects on academic success. Moreover, the results of the study

demonstrated the willingness of the students and the parents to use IBSEMs if economic support and required information to use such materials were given.

Keywords: Internet/computer based supporting education material (IBSEM), educational software, computer aided education and Internet aided education,

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT	v
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xv
KISALTMALAR	xvi
BÖLÜM 1	1
1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	1
1.1. Eğitim Teknolojisi	1
1.2 Bilgisayar destekli eğitim	5
1.3. Bilgisayar destekli eğitimin okuldaki rolü	6
1.4. İnternet destekli eğitim	7
1.5 İnternet destekli eğitimin faydaları	8
1.6 İnternet ve bilgisayar ortamlı eğitim malzemelerinin sınırlılıkları	9
1.7 internet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemelerinde üstlenilen roller	11
1.7.1 Öğretmenin rolleri	11
1.7.2 Öğrencinin rolleri	12
1.7.3 Veli rolü	13
1.7.4 Yazılım geliştiricilerin rolü	13
1.8. Araştırmanın amacı	14

1.9. Araştırmanın önemi	14
1.10. Problem cümlesi	15
1.11. Alt problemler	16
1.12. Sayıtlar	16
1.13. Sınırlılıklar	16
1.14. Tanımlar	17
BÖLÜM 2	18
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	18
2.1. Yurtiçi yapılan araştırmalar	18
2.2. Yurtdışında yapılan araştırmalar	26
BÖLÜM 3	32
3. YÖNTEM	32
3.1. Araştırma modeli	32
3.2. Evren ve Örneklem	32
3.3. Veri toplama araçları	39
3.4. Veri Toplama Süreci	41
3.5. Veri çözümleme teknikleri	41
BÖLÜM 4	45
4. BULGULAR VE YORUM	45
4.1. İlkokul 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM hakkında görüşleri	45
4.1.1. Öğretmenlere göre İBOYEM'lerin gerekliliği ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular	46

4.1.2 Öğretmenlere göre İBOYEM'lerin kullanımı ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular:	56
4.1.3. Öğretmenlere göre İBOYEM'lerin etkileri ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular:	63
4.1.4. Öğretmenlere göre İBOYEM'leri değerlendirme ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular	72
4.2. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin İBOYEM hakkında görüşleri	74
4.3. İlkokul 4. sınıf velilerinin İBOYEM hakkında görüşleri	107
BÖLÜM 5	118
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	118
5.1 SONUÇLAR	118
5.1.1. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	118
5.1.2. Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	120
5.1.3. Veli Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	121
5.2. ÖNERİLER:	122
5.2.1 Uygulamaya yönelik öneriler:	122
5.2.2. Araştırmaya yönelik öneriler:	123
Kaynakça	124
EK-1: ÖĞRETMEN ANKETİ	137
EK-2: ÖĞRENCİ ANKETİ	140
EK-3: VELİ ANKETİ	147
EK-4: İZİN YAZISI	149

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3. 1: Ankete katılan İO. 4. sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzde dağılımı.....	34
Tablo 3. 2: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin kıdem durumlarına göre frekans ve yüzde dağılımı.....	35
Tablo 3. 3: İO. 4. sınıf öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim alanlarına göre frekans ve yüzde dağılımı	35
Tablo 3. 4: İO. 4.sınıf öğretmenlerin mezun oldukları fakültelere göre frekans ve yüzde dağılımı	36
Tablo 3. 5: İ.O. 4. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı.....	37
Tablo 3. 6: Anket uygulanan ilkokulların adları.....	37
Tablo 4. 1: İO. 4. sınıf öğretmenlerin İBOYEM'lerin gerekliliği hakkındaki düşüncelerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	46
Tablo 4. 2: İBOYEM'lerin gereklilik nedenleri ile ilgili İO 4. sınıf öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları	47
Tablo 4. 3 İO. öğretmenlerinin İBOYEM kullanma nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri	48
Tablo 4. 4: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri Fen ve Teknoloji dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	49
Tablo 4. 5: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri Matematik dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	51
Tablo 4. 6 : İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri Türkçe dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	52

Tablo 4. 7: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri Sosyal Bilgiler dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	54
Tablo 4. 8: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin kullanmayı tercih ettikleri İBOYEM'lere ilişkin bilgilerin frekans ve yüzde dağılımı	57
Tablo 4. 9: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri ders saatleri içerisinde kullanma sıklıkları	58
Tablo 4. 10: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'i tercih ederken dikkat ettikleri unsurlarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	59
Tablo 4. 11: İÖ. öğretmenlerinin ders saati içerisinde İBOYEM kullanım sıklığına ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	60
Tablo 4. 12 : İÖ. öğretmenlerinin İBOYEM kullanma nedenleri alt tema başlıklarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	61
Tablo 4. 13 : İÖ. 4 sınıf öğretmenlerine göre öğrencilerin İBOYEM'leri en verimli şekilde nasıl çalışacağına dair görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı	62
Tablo 4. 14: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM kullanan ve kullanmayan öğrenci arasında fark olup olmama durumunun incelenmesi	64
Tablo 4. 15: İÖ öğretmenlerine göre İBOYEM'lerin öğrenci üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkilerin frekans ve yüzde dağılımları	65
Tablo 4. 16: İÖ. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM' in öğrenciler üzerinde oluşturduğu sınıf içi olumlu ve olumsuz etkileri	66
Tablo 4. 17: Öğretmen (E 80)'e göre İBOYEM'in etkisi	67
Tablo 4. 18: Öğretmen (K 50)'e göre İBOYEM'in etkisi	68
Tablo 4. 19: Öğretmen E5'e göre İBOYEM'in etkisi	69
Tablo 4. 20: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM'ler öğrencileri, düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya etkisinin incelenmesi	70
Tablo 4. 21: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerine göre öğrencilerinin İBOYEM'lerle bilgisayar karşısında vakit geçirmesinin sosyalleşmelerinde olumsuz etkisi	71

Tablo 4. 22: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'lerin ünite sonlarında bulunan testlerle ilgili düşüncelerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	72
Tablo 4. 23: İÖ. öğretmenlerine göre eğitim yazılımı tasarlariken dikkat edilmesi gereken noktaların frekans ve yüzde dağılımı	73
Tablo 4. 24: İBOYEM kullanan İÖ. 4. sınıf kız öğrencilerinin evde ders çalışmaya yönelik tercihlerinin frekans ve yüzde dağılımı	76
Tablo 4. 25: İBOYEM kullanan İÖ. 4. sınıf erkek öğrencilerinin evde ders çalışma isteklerinin frekans ve yüzde dağılımı	76
Tablo 4. 26: İÖ. 4. sınıf kız öğrencilerinin evde ders çalışırken yararlandıkları yardımcı kaynaklara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	78
Tablo 4. 27: İÖ. 4. sınıf erkek öğrencilerinin evde ders çalışırken yararlandıkları kaynaklar	78
Tablo 4. 28: İÖ. 4. sınıf kız öğrencilerine göre evde ders çalışırken konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma nedenleri alt temalarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	80
Tablo 4. 29: İÖ. 4. sınıf erkek öğrencilerine göre evde ders çalışırken konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma nedenleri	81
Tablo 4. 30: İÖ. 4. sınıf kız öğrencilerine göre evde ders çalışırken İBOYEM'den yararlanma nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	83
Tablo 4. 31: İÖ. 4. sınıf erkek öğrencilerine göre evde ders çalışırken İBOYEM'den yararlanma nedenleri	85
Tablo 4. 32: Kız öğrencilere göre İBOYEM'i tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	87
Tablo 4. 33: Erkek öğrencilere göre İBOYEM'i beğenme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	90
Tablo 4. 34: Kız öğrencilerin İBOYEM'i tercih ettiği derslerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	92

Tablo 4. 35: Erkek öğrencilerin İBOYEM’i tercih ettiği derslerin frekans ve yüzde dağılımları	97
Tablo 4. 36: İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	100
Tablo 4. 37: İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenlerinin frekans ve yüzde dağılımları	102
Tablo 4. 38: İBOYEM kullanmayan İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi	103
Tablo 4. 39: İBOYEM kullanan İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi	104
Tablo 4. 40: İBOYEM kullanmayan İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi	105
Tablo 4. 41: İBOYEM kullanmayan İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi	106
Tablo 4. 42: “İO. 4. sınıf velilerinin İnternet/bilgisayar bilgisi ne düzeydedir?” sorusuna verilen yanıtlarının incelenmesi	108
Tablo 4. 43: İO. 4. sınıf velilerinin İBOYEM’i kullanma nedenleri	109
Tablo 4. 44: İO. 4. sınıf velilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	111
Tablo 4. 45: İO. 4. sınıf velilerinin, İBOYEM’in öğrenci başarısına etkisi olup olmadığı hakkındaki görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı	112
Tablo 4. 46: İO. 4. sınıf velilerinin İBOYEM’leri tercih ettikleri derslerin incelenmesi	113
Tablo 4. 47: İO. 4. sınıf İBOYEM kullanan İBOYEM’in gerekliliği hakkındaki görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı	114
Tablo 4. 48: İO. 4. sınıf İBOYEM’i tercih etmeyen velilerinin İBOYEM’ in gerekliliği hakkındaki görüşleri	115

Tablo 4. 49: İO. 4. sınıf velilerinin, İBOYEM kullanımına bağlı olarak çocuklarının bilgisayar karşısında geçirdiği zamanın incelenmesi	116
Tablo 4. 50: İO. 4. sınıf İBOYEM kullanmayan velilere imkân verildiği takdirde İBOYEM’ler hakkında görüşleri	116
ŞEKİLLER LİSTESİ	

Şekil 4.1. Öğrencilerin İBOYEM kullanan ve kullanmayan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı	75
--	----

KISALTMALAR

BDE	: Bilgisayar destekli eğitim
BDÖ	: Bilgisayar destekli öğretim
E	: Erkek öğrenci/ Erkek öğretmen
f	: Frekans
İBOYEM	: İnternet bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemeleri
İO	: İlkokul
İDE	: İnternet destekli eğitim
K	: Kız öğrenci/ Kadın öğretmen
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
YO	: Yüksek Okul

BÖLÜM 1

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Eğitim Teknolojisi

Teknoloji alanındaki hızlı gelişim ve değişim insan hayatını her şekilde etkilemektedir. İnsan hayatının üzerinde oldukça önemli bir yeri olan teknoloji kavramı birçok şekilde tanımlanabilir. Teknoloji insan hayatını daha kolay hale getirecek bilgileri üretme ve üretilen bilgiyi pratik olarak uygulama yollarıdır. Başka bir şekilde tanımlanacak olursa teknoloji tarafsız ve evrensel bir kavramdır (İşman, 2005).

Fidan'a (1986) göre teknolojinin en basit tanımı kuramsal bilgilerin ve bilimsel kanunların uygulamaya dönüştürülmesi işidir (Fidan 1986;s:179, akt.Yanpar 2009;s:3). Bilimsel ve teknolojik alanlarda meydana gelen hızlı değişim ve gelişimin sosyal, ekonomik, kültürel yaşamımızda meydana getirdiği değişiklikler eğitim alanında da etkisini göstermekte ve eğitim gereksinimlerinin çeşitlenmesine ve bu alandaki hizmetlerin yeniden düzenlenmesine yol açmaktadır (Semerci, 2003;s:2). Çünkü çağımızda en önemli değer bilgidir. Bilgi dünya ekonomileri için yaşamsal önem taşıyan bir kaynak, teknolojik ve bilimsel değişim için önemli bir unsurdur. Kuşkusuz eğitiminde temel yapı taşıdır (Akkoyunlu, 2013). Bu nedenle teknolojinin eğitim alanında kullanılması kaçınılmazdır. Özellikle son yıllarda bu gelişmelere paralel olarak yeni bir araştırma disiplini olarak *eğitim teknolojisi* kavramı ortaya çıkmıştır (Hançer, 2005;s:3).

Eğitim teknolojisi kavramı değişik ifadelerle tanımlanabilmektedir. Alkan (1997)'a göre,

“eğitim teknolojisi; genelde eğitime, ozelde oğrenme durumuna egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin iŐe koŐulmasıyla oğrenme ya da eğitim sũreçlerinin iŐlevsel olarak yapıŐallaŐtırılmasıdır” (Alkan 1997;s:14 akt. Yanpar, 2009;s:3-4).

Diğer bir deyişle, oğrenme/oğretme sũreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi işidir. Çilenti'ye ve Ediz'e göre ise, davranış bilimlerinin iletişim ve oğrenme ile ilgili elde edilen sonuçlara dayalı olarak eğitim ile ilgili ulaŐılabilir insan gũcũ ve insan gũcũnden farklı kaynakları, uygun method ve tekniklerle akıllıca ve etkinlikle kullanıp, sonuçları değerlendirerek bireyleri eğitimin ozel amaçlarına erişim yollarını inceleyen bilim dalıdır (Çilenti 1988;s: 29, Ediz 2008;s: 17). Alkan(1997)'a göre, eğitim teknolojisinin belirlenen eğitim hedeflerine ulaŐabilmek için gerekli yol, yöntem ve araçlarla ilgilenerak, eğitimin 'ne' ve 'niçin'ini belirledikten sonra bunun 'nasıl' gerçekteŐtirilebileceđi konusuyla uđraŐtıđını belirtmiştir. Yukarıda ifade edilen tanımlardan da anlaşılacağı üzere eğitim teknolojisi; eğitimde oğretmenin yerini almayan, bireysel farklılıkları göz önũnde bulundurularak tasarlanmış eğitim malzemelerinin iŐe koŐulmasıdır. Yıldırım ve Özden (1998)'e göre ise, bilgisayarların ve internetin eğitim de oğretmenlerin yerine kullanılma dũŐũncesi zayıf ihtimal olmakla beraber dikkat edilecek nokta bilgisayarlaŐmanın bilgiye ulaŐımı ve kullanımı kolaylaŐtıracadı fakat en etkili Şekilde kullanabilmek için iyi eğitim almıŐ oğretmenlerin yerini tutamayacağıdır (Sũnbũl, 2000).

Eğitim teknolojisi kimi zaman oğretim teknolojisi kavramı ile karıŐtırılmakta ve birbirlerinin yerine kullanılabilirlerdir. Bunun sonucu olarak da anlam karmaŐası ve yanlış yorumlamalar oluŐabilmektedir. Eğitim teknolojisi oğrenme/oğretme sũrecinde kullanılan bir disiplini, oğretim teknolojisi ise bir konunun oğretimi için oğrenmenin rehberlik etkinliklerini tanımlamaktadır

(Güvercin, 2010). Eğitim teknolojisinde önemli yeri olan bilgisayar özellikle eğitsel yazılımların hazırlanması ve kullanımıyla eğitim sürecine göz ardı edilemeyecek katkılar sağladığı, yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konmuştur (Tor ve Erden, 2004;s:3). Eğitim teknolojisine duyulan ihtiyaç özetlenecek olursa, sosyal ve toplumsal gelişmelere paralel olarak modern eğitim anlayışının değişmesi, eğitimin toplumun bütün kesimlerince talep görmesi, öğrenci sayısının artması, öğrenilecek bilgilerin ve içeriğinin karmaşıklaşması, öğretmenlerin yetersiz kalabilmesi, bireysel yetenek ve farklılıkların giderek önemli hale gelmesi gibi birçok neden eğitim alanında bilgisayarlardan ve internetten faydalanmayı zorunlu hale getirmektedir. Bu zorunluluk eğitimde teknoloji olanaklarının ve bu çerçevede bilgisayarların kullanılmasını gerekli kılmaktadır (Semerci, 1999;s:14). Ayrıca son dönemlerde eğitimin daha verimli hale gelebilmesi için yapılan araştırmalarda öğrenme yöntemlerinin de eğitim kalitesinde büyük bir payı olduğu görülmüştür. Öğrenme yöntemlerini etkileyen bireysel özelliklerin yanı sıra öğrenme stillerinin de önemli bir yeri olduğu görülmektedir (Açıkgöz, 1996;s:52). Yapılan araştırmalar öğrenme stillerinin de bireysel özellik olarak görülmesi ve ona göre eğitimde yardımcı kaynakların kullanılması yönündedir (Tepehan, 2004;s:14). Bu nedenlerden dolayı internet ve bilgisayarın yardımcı eğitim malzemesi olarak kullanılması bireysel öğrenme özellikleri açısından da önemli rol oynamaktadır.

Eğitimde bilgisayar ve internet kullanımı bilgiye ulaşım ve bilgilerin iletilmesi konusunda büyük kolaylıklar sağlar. Bundan dolayı bu sistemlerin etkili şekilde kullanımı; ancak teknolojiyi iyi anlayabilen ve kullanabilen eğitimcilerin rehberlik rolünü oynadığı eğitim-öğretim ortamlarının oluşturulmasıyla mümkün olur. Bilgisayar ve internet destekli eğitimde bilgisayar ve internetin eğitim sürecinde, öğretmenin yerinin yerini alacak bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, güçlendirici yardımcı bir araç olarak girmesi

esastır (Demirel, 1997;s:90). Başka bir deyişle bilgisayar öğreten bir makineden çok öğrenme için bir araçtır (Neiderhauser ve Stoddart, 2001). Teknoloji, bilgiyi araştıran, sorgulayan, öğrenmeyi sınıf duvarları sınırları dışında düşünen ve mevcut kaynaklarla yetinmeyip daha fazlasını öğrenme ve günlük hayatta kullanmak üzere araştırması gerekliliği bilincinde olan öğrenciler yetiştirmeye de yardımcıdır. Bilgisayar ve internet eğitim ortamında kullanılan teknolojik en önemli iki değerdir. Bu her iki teknolojik değer birlikte düşünüldüğünde okul ve sınıf gibi fiziksel mekân odaklı eğitim-öğretime alternatif olabilecek pek çok yaklaşım anlamlı kılınmaktadır.

Wilson ve Marsh II (1995) internet kullanımının öğrencilere kazandıracağı iki önemli girdiye dikkat çeker: Bunlardan ilki, öğrencilerin internet yoluyla iletişim kurma, internet üzerinden araştırma yapma, bilgiye ulaşma ve paylaşma becerileridir. Yazarlar, bu becerileri etkin olarak kullanabilen öğrencilerin veya bu becerileri kullanma yönünde motive edilen öğrencilerin kendilerini mezuniyet sonrası teknolojik bir ortama daha avantajlı olabileceklerini savunurlar. Dolayısıyla internet öğrencilere, birer birey olarak yapıcı bir rol yükler ve her öğrenci birer araştırmacı, iletişimci ve grup çalışmalarına istekli bireyler olarak, kendi bilgi envanterlerini kendileri oluştururlar. Diğer önemli girdi ise, İnternet'e erişimin, sınıf ve okul duvarlarının da içinde bulunduğu tüm sınırları kaldırmasıdır. Bu durumda İnternet, öğrencilerin kendi başlarına kalma ve kendilerini terk edilmiş hissetmelerini önleyecektir. Sonuç olarak, öğrencilerin iletişim yönünden özgüven sağlayacakları düşünülmektedir (Akbaba Altun ve Altun, 2000).

Ayrıca bilgisayar ve internet destekli öğretimin amacı, öğrenme ortamını etkileşimli yazılımlarla zenginleştirerek her öğrencinin kendini rahatlıkla ifade edebilmesini, öğrenme ürünlerini ve becerilerini aktif olarak sağlamaktır (Baki ve Birgin, 2004; Usta, Yaman ve Özsarı, 2008; Camnalbur, 2008;s:3). Bu tanıma

göre yardımcı eğitim malzemeleri çeşitli duylulara hitap ettiği için öğretimin daha etkili ve kalıcı olmasını sağlar. İnternet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemesi ne kadar çok duyu organına hitap ederse, o kadar etkilidir. Bu nedenle öğretim yapılabildiği kadar, çeşitli araç ve gerece dayanmalıdır. İnternet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemeleri aynı zamanda öğrencilerin konuya karşı ilgi duymalarını da sağlarlar. Bu tür yardımcı eğitim malzemesine dayalı öğretimin yararlı tarafları; dışarıdan alınan izlenimlere göre öğretimin sürekliliğini sağlar, öğrenmede güdü sağlar, gerçekçidir, somuttur, değişik ve zengindir, ruhsal bakımdan zenginleştirici olduğu gibi dil kullanmayı azaltması, pahalı olması, zaman kaybettirici olması, öğretmenlerin her aracı kullanmaya hazırlıklı olmaması ve düşünmeyi azaltabileceği ihtimali sakıncalı taraflarını oluşturmaktadır (Binbaşoğlu, 1994; Çevik, 2006;s:48).

Sivin-Kachala (1998) yaptığı araştırmalar sonucunda; teknoloji ile sağlanan bilgi zenginliğinin tüm dersler üzerinde pozitif etkisi olduğu, okul öncesinden yükseköğrenime kadar başarıyı arttırmada önemli bir gereksinim halini aldığı sonucuna ulaşmıştır. Bütün yapılan çalışmalarda bilgisayar ve internetin eğitimde gerekliliği ve önemi vurgulanmıştır. Ancak ülkemizde bilgisayar ve interneti yardımcı eğitim malzemesi olarak kullanmada öğrenci ve özellikle de veli görüşlerine dayalı çalışmaların olmadığı görülmektedir. Öğretmenler ile yapılan çalışmalarda ise bilgisayar kullanımına karşı tutumları araştırılmıştır.

1.2 Bilgisayar destekli eğitim

Bilgisayarların eğitimde kullanılması zamanla bilgisayar destekli öğretim kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bilgisayar destekli eğitimin birçok tanımı literatürde yerini almıştır. Yanpar (2009)'a göre; öğrencilerin bilgisayarla eğitim yazılımlarını kullanarak öğrenme, ölçme-değerlendirme

yapabildiği bir öğretim biçimidir. Gürcan (1998) ise okul kitaplarında yer alan konuların bilgisayar aracılığı ile öğrencilere iletilmesidir. Arslan (2003)'a göre ise, eğitim ve öğretimi daha zengin bir anlatımla öğrenci kalitesini arttırmak için kullanılan yardımcı eğitim malzemesidir. Bilgisayarların okullarda eğitim amaçlı kullanılması ile bilgisayar hem eğitime yardımcı araç hem de bir ortam olarak (Kocasaraç, 2003 akt. Özmen ve Varol, 2011) görülebilir. Uşun (2000)'a göre, bilgisayarın öğretimde öğrenmenin yapılabildiği bir ortam olarak sağlandığı, öğretim sürecini etkin ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, her öğrencinin kendi öğrenme hızına göre faydalanabileceği, bireysel öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim modeli (akt. Hançer, 2005) olarak ifade edilmektedir.

1.3. Bilgisayar destekli eğitimin okuldaki rolü

Bilgisayar destekli eğitim konu içeriklerini ve becerilerini öğretmek, düşünmeyi, problem çözmeyi ve diğer zihinsel becerileri geliştirmek için her alanda kullanılabilir. Sherwood (1984) bilgisayarların okuldaki rolünü beş başlıkta toplamıştır.

- i. **Bilgisayarı öğrenme:** Bilgisayarı tanıma da diyebileceğimiz bu bölümde, bilgisayarı eğitim için nasıl kullanabileceği keşfedilir. Bu keşif sürecinin çoğu günümüzde ilkokul düzeyinde gerçekleşmektedir.
- ii. **Bilgisayardan öğrenme:** Bilgisayarın yaygın eğitsel amaçlı kullanımı alıştırmaya ve uygulama yapma kısımlarını yönetmek ve ders vermektir. Bu aktivitelerin hepsi bilgisayardan öğrenme olarak tanımlanmaktadır.

- iii. **Bilgisayarla öğrenme:** Öğrenciler öğrendikleri bilgileri eğitim yazılım programları ile tekrar etme, pratik yapma, kendini ölçme-değerlendirme ile öğrenme işlevini yapmış olur.
- iv. **Bilgisayarla düşünmeyi öğrenme:** Eğitimin temel hedeflerinden olan ‘nasıl düşünüleceğini öğrenme’ bilgisayarın uygun kullanımı ile gerçekleştirilebilir. Bilgisayar programını öğrenme işlem ve içerik arasında bir bağlantı kurmayı gerektirmesi bakımından düşüncede uzmanlığı geliştirme konusunda oldukça yararlıdır. Bu işlev de birey, problemlerini bilgisayar yazılımı ve programları mantığıyla çözme eğilimini kazanmıştır.
- v. **Bilgisayarla öğrenmeyi yönetme:** Bilgisayar yönetimli öğretim, test etme ve değerlendirme, bireyselleştirilmiş öğretim teşhis etme ve kayıt tutma, not verme alanlarında kullanılabilir. Dolayısıyla, öğrenme sürecinin yönetilmesi bilgisayar yardımıyla gerçekleşmektedir (Sherwood, 1984 akt. Varol, 1997).

1.4. İnternet destekli eğitim

İnternetle birlikte gelen yeni öğrenme ortamları öğrencilere gerçek hayat problemlerinin çözümünde güncel bilgi ve diğer kaynaklara erişimde sınırsız olanaklar sağlamaktadır. Bu tür ortamlar öğretim teknolojileri ve bunlara uygun program çıktı örneklerini içerdiklerinden daha fazla ilgilerini çekmektedir (MEB, 2006). Ayrıca internet, bilgiye kolay ve hızlı ulaşmanın ve onu paylaşmanın günümüzde en geçerli ve yaygın yoludur. Çeşitli kaynaklara göre bu gün

milyonlarca insan interneti değişik amaçlar için kullanır duruma gelmiştir. Genel anlamıyla İnternetin;

- Dünyanın en geniş bilgi ağı ve depolama alanı olması
  - Çoklu ortam (multimedya) özelliği ile eğitimin daha kalıcı ve etkin olmasını sağlama,
  - İnternet ortamında kullanıcının canlı iletişime geçebilme ve öğrenmek istediği konuları sorabilme,
  - Bilgi iletişimini ya da işlenmiş bilginin transferini çok hızlı bir şekilde gerçekleştirebilme
- özellikleri bulunmaktadır (İşman, 1999; Varol ve Alkan, 1998).

1.5 İnternet destekli eğitimin faydaları

Bu çalışmada dikkat çekilmek istenilen internet ile uzaktan eğitim değil internet teknolojisi ile eğitime yardımcı eğitim malzemesi olma özelliğini araştırmaktır. Yardımcı eğitim malzemesi olarak incelendiğinde şu tanım dikkat çekmektedir, Bolt, Gustafson ve Johnson (1995)'a göre öğrenciler internet ile daha kalıcı, etkin ve zengin öğrenme ortamları için yararlanabilecekleri yardımcı malzemedir (akt. Akbaba ve Altun, 2000). Bu tanımdan da yola çıkarak, internetin yararları her geçen gün, teknolojinin de ilerlemesiyle, daha da artmakta, kabul görmekte ve çeşitlenmektedir. İnternet, bilgiye erişimde ulusal sınırlar olmayacağıının göstermiştir. Dolayısıyla, çocukların uluslararası yeni bilgilere erişmeleri yanında, yeni ülkelerde farklı arkadaşlar edinmeleri söz konusu olmaktadır (Tuncer, 2000).

1.6 İnternet ve bilgisayar ortamlı eğitim malzemelerinin sınırlılıkları

Okullarda verilen performans ve proje ödevlerinin öğretmenler tarafından internet üzerinden araştırılıp bilgisayar ortamında hazırlanmasını istemeleri, öğrenciler tarafından sanal dünyada vakit geçirmek için adeta kaçırılmayacak bir fırsat olarak algılandığı yapılan araştırmalardan anlaşılmaktadır. İnternet ve bilgisayarın bu denli eğitim hayatında yer almaya başlamasıyla beraber başka bir kavram da literatürde yerini almıştır. ‘Bilgi okuryazarlığı’ olarak ifade edilen bu yeni kavramın anlamı kadar ve işlevselliği de oldukça önemlidir. Rader (1991)’a göre bilgi okuryazarlığı, problem çözme ve karar vermede bilginin etkin bir şekilde kazanılması ve değerlendirilmesidir (akt. Aldemir, 2004). Ancak, çeşitli araştırmacılara göre (Brand- Gruwel, Wopereis ve Walraven, 2009; Greene ve Land, 2000 akt: Zhang ve Quintana, 2011), öğrencilerin çoğunluğunun bilgisayar ve internet ortamında çalışmaya başlamadan önce bu beceriyi henüz kazanmadıkları görülmüştür. Bazı öğrencilerin genel olarak; bir çalışma planı yapmadan bilgisayar ve internet başına geçtikleri ve bu durumda kendisine verilen araştırma konularını internetten kopyalayıp yapıştırma işlevi ile sadece yaptıkları ve öğrenme sürecini gerçekleştiremedikleri görülmektedir.

Akkaoyunlu (2013)’ya göre; *“bilgi problemlerinin çözümünde öğrencilere sistematik bir bakış açısı kazandıracak ve Eisenberg ve Berkowitz (1992) tarafından geliştirilen bilişsel altılı (B6 – büyük altılı) olarak da adlandırılan altı aşamalı model, bilgi problemlerini çözme aşamalarını içermektedir* (Eisenberg & Berkowitz, 1996; Spitzer, Eisenberg ve Lowe, 1998 akt: Akkoyunlu, 2013). *Bu basamaklar aşağıda listelendiği gibidir:*

- i. ***Bilgi Gereksinimini Tanımlama:*** *Bilgi problemin tanımlanması ve ne tür bilgiye gereksinim olduğunun belirlenmesi,*

- ii. **Bilgiyi Arama:** *Bilgi gereksinimini karşılayacak kaynakların ve bilgi arama stratejilerinin belirlenmesi,*
- iii. **Bilgiyi Bulma:** *Bilgi arama stratejilerinin kullanılmasıyla bilginin bulunduğu farklı kaynaklara ulaşılması ve problemi çözecek bilginin, kaynakların içinden bulunması,*
- iv. **Bilgiyi Kullanma:** *Bulunan bilginin okunması ve özümsemesi,*
- v. **Sentez Yapma:** *Çeşitli kaynaklardan elde edilen bilginin bir araya getirilerek bütünleştirilmesi, yeniden düzenlenerek sunulması (iletilmesi),*
- vi. **Değerlendirme:** *Ürünü ve süreci değerlendirerek ürünün gereksinimi karşılayıp karşılamadığı konusunda karar verilmesidir.”*

Yukarıda belirtilen bilgi okuryazarlığının adımları doğru algılanıp uygulanmadığı durumlarda internet ve bilgisayar birçok yönden zarar verici unsurlar haline gelebilmektedir. İnternet ve bilgisayarı bilinçsizce kullanımın getireceği sınırlılıklar şu şekilde sıralanabilir:

- i. *“Bilgisayar destekli eğitimde öğrencilerin bilgisayarla birebir etkileşimde olmaları öğrenciler arası iletişimi engellemekte, dolayısıyla öğrenciler sosyalleşme sürecinden yoksun kalmaktadırlar.*
- ii. *Bilgisayar yazılımlarında doğru ile yanlış arasında kesin bir çizgi çizildiği için öğrenciden mükemmeliyet beklenmektedir. Bu durumda öğrenciyi yüreklendirecek ve doğruya yönlendirecek bir mekanizma yoktur.*
- iii. *Bilgisayarla çalışmak kuskusuz kitap sayfası çevirerek yapılan çalışmadan daha zordur. Dolayısıyla bilgisayar destekli eğitimin*

uygulanacağı öğrenciler önceden bilgisayar okuryazarlığını kazanmış olmaları gerekmektedir.

- iv. *Bilgisayar destekli eğitim yazılımları genellikle yabancı dil ve fen öğretimi alanında yoğunlaşmıştır” (Demirel, 2005; Uşun, 2004). Bu durum eğitim alanının da bu tür gereçlerin daha fazla geliştirilmesi gereğini doğurmaktadır.*

1.7 internet ve bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemelerinde üstlenilen roller

1.7.1 Öğretmenin rolleri

Eğitimde yapılmış olan düzenlemelerde öğretmenin sınıf içi rolü öğretmekten çok öğrenene yol gösterme diğer bir ifade ile rehberlik etme şeklinde değişmiştir. Öğrencinin bilgiyi doğru bir şekilde ve nasıl, nereden elde edebileceklerine rehberlik etmek ve yardımcı olmaktır (Şimşek, 2002).

Öğretmenler okulda yardımcı eğitim malzemesi olarak bilgisayarlardan yararlanabilmesi için bilgi teknolojilerini iyi bilmesi ve uygulayabilmesi gerekmektedir. Günümüzde öğretmenlerin bilgisayarlardan en verimli şekilde yararlanabilmesi için gereken şartlar Galanauli ve Glanauli (2002)'ya göre;

- *Bireysel yeterlilik: Özel bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını kullanabilme.*
- *Konu yeterliliği: Öğretmenlerin kendi alanlarına eğitim teknolojilerini bütünleştirebilme.*
- *Öğretme yeterliliği: Eğitim teknolojilerini kullanarak dersi planlama, hazırlama, öğretme ve değerlendirebilme (akt: Çevik, 2006)'dir.*

1.7.2 Öğrencinin rolleri

Öğrenmeye açık birey kendi eksikliklerinin analizini yapabilir ve istekli bir biçimde öğrenme sürecine dâhil olur (İpek, 2001) Bilgisayar destekli eğitimin öğrenciler açısından olumlu yönleri (Keser, 1996;s:48-49) tarafından şu şekilde özetlenmiştir:

- *“Yaratıcılığın ortaya çıkmasını sağlar.*
- *Sosyal iletişimde bulunma yeteneğini geliştirir.*
- *Öğrencilerin derse karşı olan ilgilerini her zaman canlı tutar.*
- *Öğrenme sırasında başkasına bağımlılık söz konusu değildir.*
- *Her öğrencinin kendi hızlarında ve düzeylerinde ilerleme olasılığı verir.*
- *Kendine güveni artırır.*
- *Problem çözme ve dikkatini bir problem üzerine yoğunlaştırma yeteneğini geliştirir.*
- *Hatalar, eksiklikler öğrenme sırasında anında görülür ve düzeltilir.*
- *Yanlış karşı hoşgörü vardır. Öğrencinin her zaman yeniden yanıtlama şansı vardır.*
- *Öğrencinin öğrenme zamanından tasarruf sağlar. Öğrenciler daha kısa zamanda ve sistematik bir şekilde öğrenebilirler.*
- *Belgeleme, dosyalama ve belgelere başvurma alışkanlığını kazandırır.*
- *Önceki çözümleri araştırıp bu çözümleri kullanabilme yeteneğini geliştirerek yeni çözümler bulmasını sağlar.*
- *Matematik ve dil yeteneğini geliştirir.*
- *Paylaşım duygusunu geliştirir.*
- *Daha çok bilgiye ulaşma imkânı verir.*

- *Anında dönüt sağlandığı için kaçırılan ders veya konu öğrenci tarafından tekrar edilebilir.*
- *Anlaşılmayan noktalar öğrenci tarafından istenildiği kadar tekrar edilebilir.*
- *Benzeşimler sayesinde öğrencilere özgü mekânlar sağlar.*
- *Bilgisayar destekli öğretimin uygulanması sırasında öğrenci derse aktif olarak katılmak zorundadır.*
- *Öğrencilerin dersi izlerken çizimler, renkler, şekiller, resimler vasıtası ile dikkat düzeyleri oldukça yüksek tutulabilir.”*

1.7.3 Veli rolü

Eğitim okulla sınırlı kalmayan okul dışında sosyal çevre ile etkileşimle de devam eden bir olgudur. Öğrencilerin okul dışında en çok etkilendiği çevre genel olarak aile ortamıdır. Aile, velisi olduğu öğrencinin okulla olan ilişkisinde gerektiğinde köprü rolünü üstlenmelidir. Velisi oldukları öğrencilerinin eğitime yardımcı kaynak tercihlerinde onlara yardımcı ve destek olmalıdırlar. Bilgisayar ve internet destekli eğitimde çocuklarının öğrenme stillerini öğretmen eşliğinde iyi analiz edebilmeli ve öğrenciye bu yönde destek verebilmelidirler.

1.7.4 Yazılım geliştiricilerin rolü

Bilgisayar ve internet kullanımı eğitimde bir tercih değil eğitime yardımcı malzeme olarak bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Bu ihtiyacı bilgisayar ve internetin içerdiği eğitim yazılımları ile açıklamak mümkündür. Eğitim

yazılımları hazırlamak ve bunu eğitim de kullanılması için sunmak son derece önemli ve hassas olunması gereken bir durumdur. Eğitim yazılımları hazırlayan kişi veya kurumların dikkat etmeleri gereken noktalar aşağıda listelendiği gibi özetlenebilir:

- Eğitim yazılımları okul programları ile paralellik göstermelidir.
- Eğitim yazılımları öğrenci seviyeleri göz önünde bulundurularak birkaç farklı seviyede hazırlanmalıdır.
- Eğitim yazılımlarında yer alan animasyonlar ve pekiştireçler öğrenci yaşına ve seviyesine uygun olmalıdır.
- Eğitim yazılımlarında yer alan bilgilerin kaynakçaları mutlaka verilmelidir.
- Eğitim yazılımları kullana birlik açısından kolay ve anlaşılabilir olmalıdır.

1.8. Araştırmanın amacı

Bu çalışmasının amacı, internet ve bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemeleri (İBOYEM) ile ilgili öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin belirlenmesidir.

1.9. Araştırmanın önemi

Bilgisayar ve internet günümüzde eğitime katkı açısından bir tercih değil zorunluluk haline gelmektedir. Bunun temel nedenleri arasında bilginin ve bilgiye sahip olanın çok değerli olması ve hızla ulaşılabilme imkânlarının oluşmasıdır. Bu araştırmada bilgisayar ve interneti yardımcı eğitim malzemesi olarak

kullanmanın gereklilikleri öğrenci, öğretmen ve veli bakış açısından incelenmiştir.

Birçok yerli ve yabancı kaynakta, bilgisayarın ya da internet ortamının destekleyici ya da yardımcı eğitim malzemesi olarak incelendiği görülmektedir. Ancak, bilgisayar ve interneti aynı başlık altında eğitime yardımcı materyal olarak görerek inceleyen ve bunu eğitimdeki üçlü sacayağı olarak tabir edilen öğrenci, öğretmen ve veli işbirliği açısından ele alan herhangi bir çalışma literatürde bulunmamaktadır.

Bu çalışma ile günümüzde eğitimin ana yardımcı eğitim malzemelerinden olan bilgisayar ve interneti öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerini alarak İBOYEM kullanımıyla ilgili görüşlerini ve beklentilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Ayrıca, bu çalışmanın sonuçları bilgisayar ve internet platformlarında eğitim programı hazırlayan içerik sağlayıcılar açısından da önem taşıdığı düşünülmektedir. Çünkü bu çalışma ile öğrenci, öğretmen ve veli bakışı ile bu tür yardımcı yazılım/programların yeri, güvenilirliği, tercih edilme ya da edilmeme nedenleri ileride hazırlanacak yazılımlar için bir kılavuz niteliğinde olması açısından da katkı sağlayabilir.

1.10. Problem cümlesi

Bu tez çalışmasında, “*İlkokul 4.sınıf öğrenci, öğretmen ve velilerin internet ve bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?*” sorusuna yanıt aranmıştır.

1.11. Alt problemler

Çalışma sırasında yukarıda belirtilen problem cümlesi ile ilgili olarak aşağıdaki alt problemler üzerinde çalışılmıştır:

1. İlkokul 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM hakkında görüşleri nelerdir?
2. İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin İBOYEM hakkında görüşleri nelerdir?
3. İlkokul 4.sınıf velilerinin İBOYEM hakkında görüşleri nelerdir?

1.12. Sayıtlılar

Araştırma için hazırlanan anket sorularına öğrenci, öğretmen ve velilerin içtenlikle yanıt verdikleri varsayılmıştır.

Anket hazırlama sürecinde alınan uzman görüşlerinin yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.13. Sınırlılıklar

Çalışma 2012- 2013 Eğitim – öğretim yılında eğitim yapılan Mersin ili ilkokullarında görev yapan öğretmenler, öğrenim gören öğrenciler ve bu öğrencilerin velileridir.

2012-2013 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilmiştir.

1.14. Tanımlar

İnternet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemesi (İBOYEM): Öğrenilmesi planlanan bilginin internet veya bilgisayar ortamında özel yazılımlar aracılığı ile öğrenci tarafından araştırılması, çalışılması ve dönütler vererek pekiştirilmesi.

Bilgi okur- yazarlığı: Gerçek yaşamla ilgili sorunları fark edebilme ve çözebilme için bilgiye erişebilme, farklı kaynaklardan bilgiye ulaşabilme, bilginin nasıl ve ne zaman elde edinilebileceğine ilişkin stratejiler belirleyebilmedir (Taylor,1979 akt. Akkoyunlu, 2013).

Yazılım: Bir bilgi işlem dizgesinin işleyişi ile ilgili bilgisayar izlencelerinin, kuralların ve gerektiğinde belgelemenin tümü (Ediz, 2008;s:15).

İBOYEM: İnternet ve bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemesi.

BÖLÜM 2

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yurtiçi ve yurtdışı araştırmalar incelendiğinde İnternet/bilgisayar destekli eğitim kavramını konu alan birçok çalışmadan söz edilebilir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde ilkokul öğrencileri düzeyinde yapılmış çalışmalar ile İnternet/bilgisayar destekli eğitimin veli gözü ile değerlendirilmesi üzerine yapılmış çalışmaların az olduğu görülmüştür. Yurtiçi ve yurt dışında yapılan çeşitli araştırmalara aşağıda yer verilmiştir.

2.1. Yurtiçi yapılan araştırmalar

Sayan (2002) yaptığı çalışmada; Türkiye'de İlköğretimde internet kaynaklarının kullanılmasına ilişkin uygulamaların nasıl olabileceğine ilişkin değişik önerileri ortaya koymaya çalışmıştır. Uygulama önerilerinin oluşturulması için dünyadaki uygulamalar ve sonuçları ile Türkiye'de var olan durumun ortaya konulmasına çalışmıştır. Dünyadaki uygulamalar literatür kaynaklarından yararlanılarak, Türkiye'deki durum ise karar vericiler, yöneticiler ve öğretmenlerden toplanan bilgilerle belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgularla, ilköğretim okullarında internet kaynaklarını kullanarak yapılabilecek uygulamalara ilişkin öneriler ortaya konmuştur. Sayan, yaptığı bu çalışmada İnternet kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen uygulamalarda sonuçların kesin olmadığını belirtmektedir. Kendisi, hiçbir uygulamanın kusursuz olmayacağı, ancak iyi bir planlamanın şart olduğunu ifade etmektedir.

Yağcı (2002) ilkokul 4. ve 5. sınıflarında dil bilgisi öğretiminde bilgisayar teknolojisinin kullanımına yönelik uygulamalı bir yaklaşım araştırma çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bu çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, geleneksel öğretim yöntemleriyle programlı öğretim tekniği arasındaki farklar ortaya konulmuş ve en gelişmiş programlı öğretim tekniklerinden biri olan bilgisayar destekli öğretim (BDÖ) kavramının ne olduğu, olumlu ve olumsuz yanları, BDÖ'nün başarılı olabilmesi için göz önünde bulundurulması gereken üç faktör (öğretmen eğitimi, donanım, yazılım) üzerinde durmuştur. Bunların yanı sıra bilgisayar okuryazarlığı, kitaplarla çoklu metinler arasındaki farklar, internetle eğitim konularına değinilmiştir. Ayrıca; bilgisayarların çocukların sağlığı üzerindeki etkileri, beynin gelişimine olan etkisi üzerinde durulmuş ve BDE'ye başlama yaşının kaç olması gerektiği sorusunun cevabı aranmıştır. Yine aynı çalışma içinde; hedef kitle olarak seçilen ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin bilgisayar teknolojisinin dil bilgisi öğretiminde kullanımına yönelik örnek bir çalışma hazırlanmıştır. Yağcı, 4. ve 5. sınıf dil bilgisi konuları, MEB Türkçe Öğretim Programı'nda belirlenmiş olan amaçlar ve öğrencilere kazandırılacak davranışlar doğrultusunda oyunlaştırılmış ve etkileşimli alıştırmalar tasarlamıştır. Son olarak özellikle bilgisayarların çocukların dil gelişimine olan etkisini incelemiştir.

Alkan (2002) çalışmasında; ilköğretimde daha kalıcı ve sağlam temellere dayanan eğitim metotlarının geliştirilmesini hedeflemiştir. Bu hedef doğrultusunda eğitimde kullanılan çoklu ortam uygulamaları, yeni teknolojiler, yeni eğitim metotları incelenmiş etkin öğrenme ve öğretme metotları ve teknolojileri üzerinde durmuştur. İlköğretim çağındaki çocukların çoklu ortam uygulamaları kullanılarak eğitildiğinde daha kalıcı bir eğitim alacağı tezinden hareket ederek çoklu ortam uygulamaları ile desteklenmiş, bilgisayar tabanlı bilgi teknolojileri kullanılarak öğrenme ve öğretme metotlarının sahip olması gereken

özellikler üzerinde durmuştur. Eğitlenlerin ve eğitilenlerin en iyi öğrenme ve öğretme uygulamalarının nasıl olması gerektiği konusunda gelişmiş ülkelerdeki eğitim ve öğretim uygulamalarını da araştıran Alkan, ülkeler arası karşılaştırmalar ve değerlendirmeler yapmıştır. Klasik eğitim metotları ile modern eğitim metotları karşılaştırması yaparak öğrenme ve öğretme de başarı oranlarının karşılaştırması yapmıştır.

Düzgün (2003) tarafından yapılan araştırmada; İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrenci erişimine etkisi incelenmiştir. Araştırmada kullanılan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 'ön-son test' aracılığıyla toplanmıştır. Hazırlanan test öğrencilere deney öncesi ve sonrası uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar kısaca şöyledir:

- (i) İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinin öğretilmesinde BDÖ'yü kullanan öğrenciler ile geleneksel öğretimi kullanan öğrencilerin ön test puan ortalamaları arasında manidar bir fark bulunmamıştır.
- (ii) İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinin öğretilmesinde BDÖ'yü kullanan öğrenciler ile geleneksel öğretimi kullanan öğrencilerin son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine manidar fark bulunmuştur.
- (iii) İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinin öğretilmesinde BDÖ'yü kullanan öğrenciler ile geleneksel öğretimi kullanan öğrencilerin fark puanlan (erişi puanlan) ortalamaları arasında deney grubu lehine manidar bir fark bulunmuştur.
- (iv) İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinin öğretilmesinde BDÖ' yü kullanan erkek öğrenciler ile kız

öğrencilerin fark puanları (erişim puanları) ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

- (v) İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinin öğretilmesinde geleneksel öğretimi kullanan erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin fark puanları (erişim puanları) ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tor ve Erden (2004) ilköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma düzeyleri üzerine bir araştırma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada; bilgisayar kullanımının hayatın bütün alanlarına aktif ve yoğun olarak girmiş olması, fen bilimlerini ve sosyal bilimleri ayırmaksızın tüm dallarda bilgisayar bilimleri ve bilgisayar ortamında uzaktan iletişim konularına aşina olmayı zorunlu hale getirdiği vurgulanmış ayrıca ülkemiz orta öğretim kurumlarında da öğrencilerin bilgi teknolojilerinden yararlanma imkânları her geçen gün arttığı belirtilmiştir. Ancak bilgi teknolojilerinden yararlanmada kullanılan araç ve gereçlerin niceliği kadar niteliği de önemli olduğu vurgusu yinelenmiştir. İlköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma durumları ileri ki öğrenim hayatlarının kalitesini çok fazla oranda etkilemekte olduğu belirtilmiş ve araştırmada ilköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojisi kullanma durumları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çevik (2006) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında 9.,10.,ve 11. sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerinin bilgisayar destekli kimya eğitimine ilişkin görüşleri ile bilgisayar destekli eğitime yönelik tutumlarını incelemiştir. Çevik tez çalışması için öğrencilere 30 sorudan oluşan anket uygulamıştır. Anket e verilen yanıtlar, cinsiyet, öğrenim gördükleri okul türü ve sınıflar dikkate alınarak karşılaştırma yapılmıştır. Öğrencilere uygulanan tutum ölçeğinde ise 19' u olumlu

ve 21'i olumsuz olmak üzere 40 önermeden oluşmaktadır. Tutum ölçeği ve anket sonuçlarına göre öğrencilerin yaşadıkları çevrenin, öğrenim gördükleri okul, sınıf seviyesinin, ekonomik koşulların, teknolojik araçlara olan ilgilerinin bilgisayar destekli eğitime karşı olan ilgilerini etkilediği görülmüştür. Öğretmenlere 29 sorudan oluşan anket çalışması ve 13'ü olumlu, 6'sı olumsuz olmak üzere 19 önerme içeren tutum ölçeği uygulanmıştır. Öğretmen anket ve tutum ölçeği sonuçlarına göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu, eğitimde teknolojiden yararlanılması ve teknolojik araçların kullanılmasının olumlu etkisi olacağı görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Yiğit (2007) tarafından yapılan çalışmada; ilköğretim 2. sınıf seviyesinde matematik derslerinde bilgisayar destekli eğitici oyunlar kullanılarak akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi araştırılmıştır. Kontrol grubuna geleneksel yöntemle (öğretmenin daha etkin olduğu yöntem) alıştırma uygulanırken, deney grubuna ise bilgisayar destekli eğitici matematik oyunları uygulanmıştır. Bu amaçla seçilen oyunların deney grubu öğrencileri tarafından kullanılması sağlanmıştır. Araştırmada matematik oyunları kullanılmıştır. Araştırma sonunda kontrol ve deney gruplarında akademik başarıları ve kalıcılık açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Yolcu (2007) yüksek lisans tezinde, internette yer alan ödev siteleri hakkında öğretmen ve öğrenci düşünceleri üzerine bir araştırma yapmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin en az bir defa bu sitelerden faydalandıkları, en çok Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler dersleri için kullandıkları, ödev hazırlamanın internet ödev siteleriyle daha eğlenceli hale geldiği ve daha az zamanlarını ödev yapmak için kullandıkları bulgularına varılmıştır. Öğretmenlerin ise, öğrencilere göre ödev sitelerine olan tutumlarının daha düşük

olduğu, kıdem, öğretim yaptığı çevre ve bireysel özellikleriyle ilintili olduğu bulgularına yer verilmiştir.

Camnalbur (2008) tarafından yapılan çalışmada; bilgisayar destekli öğretiminin, geleneksel yöntem ile karşılaştırıldığı nicel çalışmalar 1998–2007 yılları arasındaki veriler için incelenmiştir. Konu ile ilgili 422 yüksek lisans ve doktora, 124 makale ve bildirinin bulunduğu çalışma havuzundan dâhil edilme kriterlerine uygun 78 adet çalışma meta analiz yöntemiyle birleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, bilgisayar destekli öğretim yönteminin akademik başarıya olan etki büyüklüğü 1,048 olarak bulunmuştur. Bulunan değerin, Thalheimer ve Cook tarafından yapılan sınıflandırmaya göre geniş, Cohen ve arkadaşları (2000) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre ise büyük etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Tuncer ve Taşpınar (2008)'ın yapmış olduğu “Sanal Ortamda Eğitim ve Öğretimin Geleceği ve Olası Sorunlar” konulu makale çalışmalarında, Teknolojinin eğitim ve öğretim ortamına sunduğu en önemli iki değeri bilgisayar ve internet olduğuna değinilmiş ve bu iki yapının okullarda birlikte kullanılmasıyla öğrenme veriminin artabileceği düşüncesi belirtilmiştir. Ayrıca araştırmada internetin eğitim ve öğretime katkılarını ve internet temelli öğretimin niteliği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma çevrimiçi ve geleneksel eğitim ve öğretim konusunda henüz devam etmekte olan tartışmalara katkıda bulunma, gelecekteki eğitim ve öğretim yönelimlerini belirleme açılarından önemli olduğuna değinilmiştir.

Çevik Polat (2010) çalışmasında; çevrimiçi (online) eğitim araçlarının eğitsel kullanımının öğrenci başarısı ve görüşlerine etkisini araştırmıştır. Çevrimiçi araçların eğitsel kullanımının öğrenci başarı ve görüşlerinin

belirlenmeye çalışıldığı araştırma deneme modelinde deneysel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Araştırma sonucunda sadece çevrimiçi eğitim ortamında eğitim alan öğrencilerin çevrimiçi eğitim araçlarına yönelik daha olumlu görüşe sahip oldukları belirlenmiştir.

Bektaş (2011) ilköğretim branş öğretmenleri ile aynı okulda görev yapan formatör öğretmenin işbirliğine dayalı olarak, teknolojinin öğrenme sürecine entegrasyonunu sağlamaya yönelik bir süreç oluşturmak ve bu süreçte formatör öğretmenin rollerini incelemeye yönelik bir çalışma yapmıştır. Bu işbirliği çerçevesinde öğretmenlerin sınıf içinde donanım ve yazılım araçlarını kullanma durumlarında, teknolojiye bakış açılarında, formatör öğretmen ile iletişimlerinde ve sınıf içi öğrenci davranışlarında değişiklik olup olmayacağı tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ilköğretim branş öğretmenlerinin sınıf içinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma durumları doğal ortamlarında ayrı ayrı birer durum çalışması olarak incelenmiş, nitel araştırma teknikleri kullanılarak desenlenmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırmalar için uygun olan gözlem notları ve yarı yapılandırılmış mülakat yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışmaların sonunda öğretmenler gözlenmiş ve yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılmıştır. Çalışma üzerinden zaman geçtikten sonra öğretmenler yeniden gözlenmiş ve teknoloji kullanma durumları incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre formatör öğretmenin her öğretmenin teknolojik ön bilgi ve becerileri, ihtiyaçları ve talepleri göz önünde bulundurularak yaptığı rehberlik faaliyetlerinin, öğretmenlerin istekli olmaları durumunda öğrenme ve öğretme sürecinde teknoloji entegrasyonunu arttırdığı görülmüştür.

Aktepe (2011) sınıf öğretmenlerinin bilgisayar kullanımlarına ilişkin görüşlerine yer verdiği çalışmada; sınıf öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı

konusunda kısmen de olsa kendilerini yeterli gördüklerini, bilgisayar sınıf içi etkinliklerde kısmen kullanabildiklerini ifade ettiklerini belirtmiştir. Bu çalışmada öğretmenler bilgisayarlardan yararlanarak ders yapmanın öğrencinin başarısını attırdığını dile getirmiş ve okullarda bulunan bilgisayar yazılımlarının çoğunun güncelliğini yitirmiş olduğunu belirtmişlerdir.

Tekerek ve Sert (2012)'in sınıf öğretmenlerinin öğrenme/öğretme sürecinde bilgisayar kullanımına ilişkin tutumları konu alan makale çalışmasında; sınıf öğretmenlerinin bilgisayar kullanma durumları, bilgisayarın eğitimde ki rolü ve bilgisayarın öğretimde kullanımı ile ilgili görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışma öğretmenlerin bilgisayarları öğrenme/öğretme sürecinde kullanımıyla ilgili görüşlerini ortaya koymaya yönelik betimsel bir araştırmadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin cinsiyet, yaş ve mesleki kıdemlerine göre bilgisayar öğretme-öğrenme sürecinde kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Öğretmenlerin okuttukları sınıflara göre bilgisayar öğretme-öğrenme sürecinde kullanım düzeyleri dördüncü sınıfı okutan öğretmenler ve üçüncü sınıfı okutan öğretmenler arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır ve bu ilişkinin dördüncü sınıfı okutan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur.

İBOYEM'ler ile ilgili yapılan yurtiçi çalışmalar incelendiğinde, araştırmacıların genel olarak özellikle öğretmen ve/veya öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet destekli eğitime karşı tutumlarını, İBOYEM'lerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde oluşturabileceği olası etkileri, öğrencilerin bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarını, internet ortamında yer alan ödev sitelerinin öğrenciler üzerinde oluşturabileceği etkileri, internet ve bilgisayar destekli eğitim yazılımlarının sınıf içi uygulamalarında yaşanması olası problemleri inceledikleri ve bu başlıklar üzerinde araştırmalar yaptıkları görülmektedir.

2.2. Yurtdışında yapılan araştırmalar

Kulik (1994), meta-analiz çalışması ile 500'den fazla bilgisayar temelli araştırma incelemiştir. Bu araştırmalarda, bilgisayar temelli öğretim öğrencilerin öğrenme stillerine, sahip oldukları bilgilere, yeteneklerine ve ilgi alanlarına etkilerine bakılmıştır. Ayrıca; bilgisayar temelli eğitim için hazırlanan programların eğitimsel içeriği, araştırma konuları ve alıştırmalarının eğitime katkısı incelenmiştir. Çalışma sonucunda sınıf içerisinde bilgisayar destekli eğitime yer veren ortamlarda öğrencilerin daha motive olduğu ve başarıyı da büyük ölçüde arttırdığı görölmüştür.

Reiser ve Kegelman (1994) çalışmalarında eğitim yazılımlarının değerlendirme yöntemlerini araştırmıştır. Eğitim yazılımlarının değerlendirmeleri kimler tarafından yapıldığı, değerlendirmeler sırasında yapılan işlemler ve değerlendirilen yazılımların özellikleri tartışılmıştır. Bu çalışmanın özel vurgusu değerlendirme işlevinde bir paydaş olarak öğrencilerin rolü üzerine ve bu rolün sağlayacağı etkiler üzerinedir. Eğitim yazılımları değerlendirilirken bunları kullanan öğrencilere de çalışırken kullandıkları eğitim yazılımları programları hakkında düşüncelerini paylaşmalarını istendiğinde daha sağlıklı eğitim yazılımları değerlendirmeleri yapılabileceği vurgusu yapılmıştır.

Squires ve Preece (1996) yazdıkları makalede öğretmenlerin öğrencileri için hangi eğitimsel yazılımın daha uygun olduğunu tespit edebilmek için uygun bir yöntemin olamamasından bahsetmişlerdir. Öğretmenler için eğitim yazılımlarını değerlendirmede yardımcı yöntemin olmamasının büyük eksik olduğunu ve önemli bir ihtiyaç olduğu vurgusunu yapmışlardır. Çalışmadaki araştırma bulguları yap-boz modelinin bu işlemi gerçekleştirmede nasıl bir

yardımcı rol oynadığını göstermektedir. Yap-boz modeli uygulayan öğretmenlerin öğrenme ve eğitim yazılımlarını kullanımları arasındaki entegrasyonu önemi sağlamakta ne kadar geliştirici olduğunu göstermektedir

Sivin- Kachala (1998) her yaştan öğrenciyi kapsayan, teknolojinin öğrenmeye ve başarıya etkilerini araştıran 1990-1997 yılları arasında yapılmış toplam 219 çalışmayı gözden geçirmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre; tüm temel konularda teknoloji kullanımına bağlı olarak başarının da arttığı görülmüştür. Çünkü öğrenciler teknoloji kullanımı ile birlikte zengin kaynak yapılarına sahip olmuşlar ve bu da öğrenciler üzerinde konuları daha iyi anlama bakımından olumlu etki yaratmıştır. Ayrıca, eğitim teknolojisinden etkilenme seviyeleri; yazılım programlarına, öğretmenin rolüne, öğrencinin bilgisayara erişim kolaylığına göre değişim gösterdiği saptanmıştır.

Mann, Shakesht, Becker ve Kottkamp (1999), Batı Virjinya eyaletindeki 18 okulda; 950 öğrenci ve 290 öğretmen ile yaptığı çalışmada bütünleştirilmiş teknolojik öğrenme sistemlerinin heceleme, kelime bilgisi, okuma hızı ve matematik konularına etkisini araştırmıştır. Temel yetenekler ve bilgisayarlı eğitimin etkileri sosyo-ekonomik durumlar, öğretmen tecrübesi, öğrenci ve öğretmenin rolleri gibi bilgiler göz önünde bulundurularak yapılan çalışmada; bilgisayar temelli eğitimin ve öğretmen tecrübesinin öğrenci başarısında etkili olduğu vurgulanmıştır.

Ertmer (1999) çalışmasında teknolojinin eğitime entegrasyonunda karşılaşılan problemleri birincil ve ikincil problemler olarak ikiye ayırmıştır. Ertmer'in (1999) sözünü ettiği birincil problemler teknolojinin varlığı ve altyapı yeterlilikleri ile ilgili; ikincil problemler ise teknolojiyi öğretim faaliyetlerinde

kullanıcıların teknoloji entegrasyonu ile ilgili bilgi düzeyleri ile ilgilidir. Çalışmada bu iki problem arasındaki ilişki incelenmiş ve problemleri aşmak için özel bir stratejiden bahsedilmiştir. Öğretmen adaylarının eğitimi sırasında teknoloji okur-yazarlığı ve teknik donanımların kurulum ve kullanımları hakkında eğitimlerin verilmesi gerektiği üzerinde durmaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının ileride bu tür problemlerle karşılaşabilecekleri vurgusunun yapılmasının ve kişisel stratejiler geliştirmeleri için destek verilmesinin gerekliliğini savunmuştur.

Niederhauser ve Stoddart (2001) yapılandırmacı yaklaşımın teknolojiye dayalı öğrenme ve öğretmede giderek artan bir öneme sahip olacağını savunmuştur. Bilgisayar teknolojisi henüz tek başına pedagojik yaklaşımı somutlaştırmaya da farklı eğitim yazılımlarının farklı eğitim hedefleri için kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Çalışmada öğretmenlerin eğitime bakış açıları ile teknolojiyi kullanımları incelenmiştir. Bu çalışmada, bilgisayar temelli öğrenmenin pedagojik etkisi ve öğretmenlerin öğrenci seviyelerini iyi analiz ederek eğitim yazılımları kullanmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Kısaca, bilgisayar eğitim için bir potansiyel içeriyorsa verilen içeriğin dikkatlice irdelenmesinin ve etkinliği araştırılmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Mumtaz (2001), çocukların evde ve okulda bilgisayar kullanmalarının olumlu etkileri üzerine çalışmıştır. Bu çalışmaya göre öğretmenler sınıf içinde, araştırmacı, problem çözme becerilerini, düşünme becerilerini, hafızayı, algıyı ve hayal gücünü aynı anda çalıştırabilmelerini ve işbirlikçi çalışmayı sağlayabilmeleri amacıyla eğitim yazılımlarında yer alan bilgisayar oyunlarından etkin şekilde yararlanmalıdırlar. Ancak; öğretmenin de bu tür oyunları iyi kullanabilme becerisine ve bu konuda özgüveninin olması gerektiği üzerinde durulmuştur. Veliler de; çocuklarının bilgisayar oyunu oynarken bilgisayar

kullanma becerilerini (fare kullanma, program yükleme, işletim sistemleri arasında geçiş yapma vb.) geliştirdiklerini düşünmektedirler. Mumtaz özellikle kural kurgulu oyunlarda, çocukların hızlı karar alma, bazı kodları kırma gibi becerilerde bilişsel beceri olarak kazanabileceklerini ifade etmiştir. Çalışmanın sonunda evde bilgisayar kullanımı ile okulda bilgisayar kullanımı arasındaki öğrenci algısındaki değişikliğe dikkat çekilmekte ve öğretmenlerin bu durumu bir fırsat olarak değerlendirerek okullardaki eğitim programlarını ve pedagojik olarak tekrar ele almaları gerekmekte olduğu vurgulanmaktadır.

Kurz, Middleton ve Yanık (2005) yaptıkları çalışmada matematik eğitiminde kullanılan eğitim yazılımlarını (1) tekrar ve pratik, (2) genel, (3) özel, (4) çevre, (5) iletişim olarak 5 ayrı madde altında sınıflandırmışlardır. Sınıflara ayrılan matematik eğitim yazılımlarının öğrencilerin öğrenmeye karşı bakış açılarını nasıl etkilediğini, matematik eğitiminin hedeflerine katkı sağlayıp sağlamadığını, öğrencilerin matematiksel yeteneklerinin oluşmasında ne gibi etkileri olduğunu araştırmışlardır. Çalışma sonunda bu tür eğitim yazılımları kullanan öğretmenlerin hedeflere ulaşmada eğitim programının hangi aşamasında ne tür eğitim yazılımı kullanmaları gerektiğine vurgu yapılmış ve bunun öğrencilerin akademik başarısına olumlu etki yapacağı ifade edilmiştir.

Kuiper, Volman ve Terwel (2005)'e göre internet kullanımı K-12 sınıflarında son yıllarda önemli derecede artmıştır. Ancak öğrencilerin internetten taradıkları bilgiler çoğu zaman amaca yönelik olamamaktadır. Bu yüzden yazarlar; öğrencilerin internetten bilgi taraması yaparken 'bilgi cahili' olmamaları için yardım almaları gerektiğini belirtmektedirler.

Lee (2008) yaptığı çalışmada ailelerin sosyo-ekonomik altyapıları ile öğrencilerin internet kullanımı arasındaki bağı araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğrencinin sosyo-ekonomik durumunun internet yaşını belirlemede önemli bir etkidir. Bu durumun da; okul dışında internet kullanan öğrencilerin eğilimleri ve ilgilerinin internet kullanmayan öğrencilerin ilgi ve eğilimlerine göre farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Lee, İnternet kullanımından doğan bu farkın da sınıf içi gruplaşmaya büyük oranda etkisi olduğunu vurgulamıştır.

Cheung ve Slavin (2011), meta analiz çalışmasında teknolojinin verimliliği ve okuma başarısını geliştirmeye etkisi araştırılmıştır. Toplam 60,000 K-12 öğrencilerine yapılan 85 farklı çalışmanın meta-analiz sonucu geleneksel metotlara göre eğitim teknolojileri kullanmanın okuma başarısını çok az olumlu etkilediği görülmüştür. Bu sonuç daha önce yapılmış meta-analiz sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Özoğul, Johnson, Atkinson ve Reisslein (2013), yaptıkları çalışmalarda eğitim yazılımlarında yer alan animasyonların öğrencilerin öğrenme düzeylerinde ne tür bir etkisinin oluşturduğunu araştırılmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; animasyonların ve animasyon karakterlerinin öğrencilerin cinsiyetine göre değişmesi, eğitim yazılımlarının zengin animasyonlar içermesi, animasyonların öğrenci seviyesine uygun olması durumlarında öğrencilerin akademik başarılarına etkisinde önemli rolü olduğu tespit edilmiştir.

Sancar Tokmak (2013) yaptığı durum çalışmasında; okul-öncesi öğretmen adaylarının teknolojiye dayalı eğitim malzemelerinin kullanmak istememelerinin iki temel nedenine vurgu yapmaktadır. Bunlar sırasıyla, okul öncesi öğretmen adaylarının teknolojiyi kullanma yetkinliklerinin olmaması ve okul-öncesi eğitiminde teknolojik eğitimin yararına inanmamalarıdır. Bu

çalışmanın diğçer bir bulgusu ise; okul öncesi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi temelli öğrenme yaklaşımı uygulanan öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersini aldıktan sonra başlangıçtaki negatif düşüncelerinin pozitifçe dönüşmesidir.

İBOYEM'ler ile ilgili yapılan yurtdışı çalışmaların önemli bir kısmı, eğitim yazılımlarının içeriklerinin değçerlendirilmesi, bu tür eğitim yazılımlarının öğrencilerin ilgilerinin ve yeteneklerinin doğçrultusunda hazırlanmasının gerekliliğı, eğitim yazılımı ve animasyonlarında yer alan şekillerin rengi, biçimi, kullanılan karakterin cinsiyetinin öğrencilerin akademik başarısına olan etkileri, İBOYEM'lerden yararlanan öğrenciler ve İBOYEM'lerden yararlanmayan öğrencilerin sınıf içi karşılaşılabilecekleri sosyal problemler gibi konularda yoğunlaşmıştır. Dolayısıyla; son yıllarda yapılan çalışmalarda özellikle İBOYEM'lerin öğrencilerin psikolojilerindeki etkileri ve akademik başarıları üzerinde durmaktadır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin çözümleme teknikleri üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırma modeli

Araştırma kapsamında Mersin ili ilkokul 4. sınıf öğrenci, veli ve öğretmenlerin İnternet bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemeleri (İBOYEM) hakkındaki görüşleri alınmıştır. Yapılan çalışmada betimsel model uygulanmıştır. *“Betimsel araştırmalarda var olan durumun, var olduğu şekliyle betimlenmesi amaçlanmaktadır”*, (Karasar, 1999;s:23). *“Ayrıca betimsel araştırmalar olayların, varlıkların ve insan gruplarının bazı özelliklerinin, tek tek “ne” olduğunu veya iki ve daha fazla özelliğin ilişkisel düzeyde “nasıl” olduğunu açıklamaya çalışır”* (Hovardaoğlu, 2000; Arseven, 2001).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2012- 2013 Eğitim – öğretim yılında eğitim yapılan Mersin ili ilkokullarında görev yapan 4.sınıf öğretmenleri, öğrenim gören öğrencileri ve bu öğrencilerin velileridir. Araştırmacının deneyimleri göz önünde bulundurularak; araştırma evreni olarak ilkokul 4. sınıflar tercih edilmiştir. Çünkü ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin İBOYEM’ler ile gerçek anlamda tanışma ve

yararlanma açısından gerekli bilince sahip oldukları düşünülmektedir. Bu evrenden örneklem seçimi sırasında 3 çeşit yöntem izlenmiştir: Birinci yöntem Tabakalı örneklemedir. Tabakalı örnekleme, sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar ve ya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır. Burada önemli olan, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkılarak evren üzerinde çalışmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008:105). Mersin ili 4 ilçeden oluşmaktadır. Bunlar; Akdeniz ilçesi, Toroslar ilçesi, Yenişehir ilçesi ve Mezitli ilçeleridir. Araştırma için örneklem seçiminde öncelikli olarak Mersin ili merkez okulları belirlenmiştir. Örneklem seçiminde uygulanan ikinci yöntem maksimum çeşitliliktir. Buradaki amaç, görel olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır. Patton (1987)'a göre, maksimum çeşitlilik gösteren küçük bir örneklem oluşturmanın en azından iki yararı vardır: (1) örnekleme dahil her durumun kendine özgü boyutlarının ayrıntılı bir biçimde tanımlanması, ve (2) büyük ölçüde farklı özellik gösteren durumlar arasında ortaya çıkabilecek ortak temalar ve bunların değerinin ortaya çıkarılması (akt.Yıldırım ve Şimşek, 2008;s;108-109). Bu çalışmada Maksimum çeşitlilik örnekleme temel alınarak Mersin ili merkez ilçelerindeki okullarının sosyo-ekonomik düzeyleri dikkate alınmış ve veri toplanacak okullar ona göre belirlenmiştir. Örneklem seçiminde uygulanan üçüncü yöntem, Seçkisiz örneklemdir.

Araştırma için uygun bulunan örneklem ilkökul 4.sınıf öğretmenlerinin sayısı için yeterli gelmediği için 4 ilçede bulunan ilkökul okullarından seçkisiz örneklem kullanılması uygun bulunmuştur. Seçkisiz örneklem; belirli bir evrende yer alan 'şey'lerin özellikleri belirli ölçütler uygulandığında bir birine benzer özellikler göstermektedir. Öte yandan, bu evrendeki her 'şey' oluşturulacak

herhangi bir örnekleme dahil olma konusunda eşit şansa sahip olmalarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2005; s:104).

Araştırma sırasında öğrenci ve veli anket çalışmaları için; toplam 11 ilkokulda öğrenim gören toplam 762 ilkokul 4. sınıf öğrencisine ve 406 ilkokul 4. sınıf velisine ulaşılmıştır. Öğretmen anket çalışması için ayrıca 41 ilkokul araştırmaya seçkisiz örneklem yöntemiyle dâhil edilmiş ve toplamda 158 ilkokul 4. sınıf öğretmenine ulaşılmıştır.

Anket çalışmasına katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin cinsiyet dağılımlarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3. 1: Ankete katılan İO. 4. sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzde dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	70	44,3
Erkek	88	56,7

Tablo 3.1. incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin yarısından biraz fazlasının (%56,7) erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Kadın öğretmen sayısı ise genel öğretmen sayısının %44,3’ünü oluşturmaktadır.

Anket çalışmasına katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin kıdem yılları dağılımlarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3. 2: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin kıdem durumlarına göre frekans ve yüzde dağılımı

Kıdem yılı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5 yıl	3	1,9
6-8 yıl	8	5,1
11-15 yıl	28	17,7
16-20 yıl	24	15,2
21 yıl ve üzeri	95	60,1

Tablo 3.2'ye göre; ankete katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunu 21 yıl ve üzerinde görev yaptıkları (n=95) görülmektedir. Bunu 11-15 yıllık kıdem (n=28) ve 16-20 yıllık kıdem (n=24) durumuna sahip öğretmenler takip etmektedir.

Araştırmaya katılan ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları yerleşim alanlarına göre frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.3'de verilmiştir.

Tablo 3. 3: İO. 4. sınıf öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim alanlarına göre frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Köy- Kasaba	12	7,6

İlçe Merkez	43	27,2
İl Merkez	103	65,2

Tablo 3.3'e göre, anket çalışmasına katılan ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları yerleşim alanları dikkate alındığında il merkezinde çalışan öğretmen sayısının diğer yerleşim yerlerinde görev yapan öğretmenlere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Tablo 3.4'de ankete katılan öğretmenlerin mezun oldukları fakülterele göre frekans ve yüzde dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 3. 4: İO. 4.sınıf öğretmenlerin mezun oldukları fakülterele göre frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Fakültesi	63	39,9
Fen – Edebiyat Fakültesi	11	7
Eğitim Enstitüsü ve Eğitim Y.O.	63	39,9
Sağlık Yüksek Okulu	2	1,3
Veterinerlik Fakültesi	2	1,3
Ziraat Fakültesi	2	1,3
Su Ürünleri Fakültesi	1	0,6
Eğitim Ön Lisans	6	3,8
Teknik Eğitim Fakültesi	1	0,6
A.Ö.F İktisadi ve İdari Bilimler	3	1,9
Basın – Yayın Yüksek Okulu	1	0,6
Mezun oldukları okulu	3	1,9

---

belirtmeyenler

Tablo 3.4 incelendiğinde, ankete katılan ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin çoğunun 1974 yılından itibaren açılmaya başlayan iki yıllık Eğitim Enstitüleri ve Eğitim Y.O. (% 39.9) ile Eğitim Fakültesinden mezun oldukları görülmektedir. Tablo 3.5’de ankete katılan İ.O. 4. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre yüzde ve frekans dağılımları verilmiştir.

İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin cinsiyet dağılımlarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.5’de verilmiştir

Tablo 3. 5: İO. 4. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kız	354	46,5
Erkek	408	53,5

Tablo 3.5’e göre ankete katılan toplam 762 öğrencinin % 46,5’nin kız % 53,5’nin erkek öğrenci olduğu görülmüştür.

Tablo 3.6’da Mersin’de anket çalışması uygulanan ilkokullarının adları listelenmiştir.

Tablo 3. 6: Anket uygulanan ilkokulların adları

Akdeniz İlçesi	Mezitli İlçesi	Toroslar İlçesi	Yenişehir İlçesi
Kayatepe İO	Dr. Hakan Kundak İO	Atatürk İO	Aliye Pozcu İO
Salim Güven İO	Kuyuluk Belediyesi İO	Kuvayi Milliye İO	Çiftlik İO
İleri İO	Zeki Koyuncu İO	19 Mayıs İO	Çankaya İO
Hatice Uluğ İO	Mezitli Ahmet Hocaoğlu İO	İ. Karaoğlan İO	Aydınlık Evler İO
Ahmet Mete Işıkkara İO	Muhittin Develi İO	Bahriye İO	100. Yıl Akkent İO
Mimar Sinan İO	Faris Kokulu İO	H.Özer Merzeci İO	Namık Kemal İO
23 Nisan İO	Necdet Ülger İO	Buluklu İO	24 Kasım İO
Ersoy İO	Elvanlı İO	Candan Merzeci İO	Karahacılı İO
Hürriyet İO	Hacı Hatun Züne İO	Çukurova İO	Necati Bolkan İO
Gazi Paşa İO	Hacı Halil Arpaç İO	Resul İO	Piri Reis İO
İleri İO	Viranşehir 75. Yıl İO		Perşembe Vakfı İO
	Muhittin Develi İO		Cumhuriyet İO
	Mezitli Belediye İO		Dr. Kamil Tarhan İO
	Tece İO		Yenişehir İO
	Alata İO		Türk Telekom İO

Akdeniz ilçesinden 11, Mezitli ilçesinden 16, Toroslar ilçesinden 10 ve Akdeniz ilçesinden 15 olmak üzere 52 ilkokul ziyaret edilmiş ve anket uygulaması yapılmıştır.

3.3. Veri toplama araçları

Bu çalışma sürecinde veriler anket yoluyla toplanmıştır. Anket; çeşitli örneklem seçim yöntemleriyle belirlenmiş gruba araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan soruların sorulması yoluyla yapılan veri toplama tekniğidir (Hutton, 1990; Blaxter, Hughes ve Tight, 2003 akt: Cemaloğlu, 2011).

Araştırmada kullanılan anket konu ile ilgili literatür temel alınarak geliştirilmiş ve alanlarında uzman olan kişilerin görüşleri doğrultusunda son şekli verilmiştir. Bu araştırmada eğitimin temel taşları dediğimiz öğretmen, öğrenci ve velilerin İBOYEM'e olan bakış açıları ve İBOYEM'in onlara neyi ifade ettiğini üç farklı anket hazırlanarak incelenmiştir. Anket hazırlama aşamasında görüşleri alınan uzman kişiler, unvanları ve görev yaptıkları bölümler sırasıyla, Eğitim Programı ve Öğretimi, Ölçme-Değerlendirme, Elektrik-Elektronik Mühendisliği programlarından olmak üzere üç profesör, Eğitim programları ve Öğretim ve Sınıf öğretmenliği programlarından olmak üzere iki yardımcı doçenttir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenleri için hazırlanan anket çalışması 19 sorudan oluşmaktadır. Anketin ilk bölümü ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin; kıdem, mezun oldukları okul, cinsiyet, görev yapmakta oldukları yer olmak üzere kişisel bilgilerin edinildiği sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısım ise ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'ler hakkındaki düşüncelerini öğrenmek amacıyla;

öğretmenlere göre İBOYEM'lerin gerekli olup olmadıkları, öğretmenlerin sınıf içerisinde aktif olarak kullanıp kullanmadıkları, öğretmenlerin İBOYEM'leri hangi dersler için ve neden kullanmayı tercih ettikleri, öğretmenler İBOYEM'leri hangi kriterleri göz önünde bulundurarak eğitim-öğretim için seçtikleri, İBOYEM'lerin öğretmenlere göre öğrencileri üzerinde olumlu veya olumsuz etkilerinin varlığı, öğretmenlere göre İBOYEM'lerde yer alan pekiştiricilerin öğrenci üzerindeki etkilerini araştıran sorulardan oluşmaktadır.

İlkokul 4. sınıf öğrencileri için hazırlanan anket çalışması iki bölüm ve dokuz sorudan oluşmaktadır. İlk bölümde öğrencinin adı-soyadı ve okul adı, cinsiyetini içeren sorulardan sonra, öğrencinin İBOYEM'leri kullanıp kullanmadıkları seçeneğinden sonra kullanmayan öğrenciler, kullanmama nedenlerini belirtmeleri için öğrenci anketinin 8.sorusuna yönlendirilmiştir. İBOYEM'leri kullanan öğrenciler ise; evde ders çalışmanın öğrenciye göre etkisi, İBOYEM'lerden başka yardımcı eğitim malzemesi kullanıp kullanmadığı, İBOYEM'leri hangi ders/dersler için kullandıkları, İBOYEM'lerin en çok hoşlarına giden özellikleri ve son olarak İBOYEM'leri kullanan ve kullanmayan öğrencilerin gözünde internet ve bilgisayarın yerini araştıran sorulara yer verilmiştir.

Veli anket çalışmasında, velilerin bilgisayar ve internet bilgi düzeyi, velisi oldukları öğrenci için İBOYEM'leri tercih durumları ve nedenleri, imkân verildiği takdirde İBOYEM'leri kullanma tercihleri, velisi oldukları öğrencinin İBOYEM'ler için günün kaç saatini bilgisayar karşısında geçirdiği, İBOYEM kullanan velilere göre İBOYEM'lerin çocuklarının akademik başarısına olan etkisi, İBOYEM'leri hangi ders veya dersler için tercih ettikleri, veli bakış açısı ile İBOYEM'lerin gerekliliğini sorgulayan 8 sorudan oluşmaktadır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın anketleri 2012-2013 Eğitim-öğretim yılı içerisinde tabakalı örnekleme belirlenen ilkokul 4. sınıf öğretmen, öğrenci ve velilerine uygulanmıştır. Araştırmacı tabakalı örneklem ile seçilmiş okullara bizzat gidip anketi uygulamıştır. Böylelikle özellikle öğrencilerin doldurması gereken anket sorularında öğrenci tarafından anlaşılamayan durum varsa ortadan kaldırılmış güvenilir bilgiler alınması sağlanmıştır. Veli anketleri sınıf öğretmenlerine gerekli açıklamalar yapıp velilere uygulatılması rica edilmiş ve dönütler 1 hafta sonra alınmıştır.

3.5. Veri çözümleme teknikleri

Ulaşılan verilerin analizinde SPSS 17 programı kullanılarak her bir anketteki her soru için frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. İlköğretim 4. sınıf öğretmenleri için hazırlanan anket çalışmasında yer alan açık uçlu sorular için içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde amaç, verileri tanımlamak, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkartmaktır. Nitel araştırma verileri 4 aşamada analiz edilir: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek 2008;s:227-228). Birden fazla araştırmacının veri analizinde birlikte çalıştığı durumlarda, kodlama güvenilirliğine ilişkin bir çalışma yapmak ve en az %70 düzeyinde bir güvenilirlik yüzdesine ulaşmak gerekir (Yıldırım ve Şimşek 2008;s:233). Bu çalışmada yer alan ilkokul 4. sınıf öğretmen anket çalışması açık uçlu soruların güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994)'nın aşağıda verilen güvenilirlik formülü kullanılarak sağlanmıştır.

$$\text{Güvenirlilik} = \frac{(\text{Görüş Birliği})}{(\text{Görüş Birliği}) + (\text{Görüş Ayrılığı})} \times 100$$

Öğretmen anketinin 6. Sorusu: *İnternet/ bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemeleri sizce gerekli mi?* sorusunun nedenleri ile ilgili verilen yanıtların kodlayıcılar arası güvenirliliği; Miles ve Huberman'nın güvenirlilik formülü kullanarak hesaplanmıştır: Görüş birliği olan kod sayısı 7, görüş ayrılığı olan kod sayısı 3'tür. Kodlayıcılar arası güvenirlilik değerinin % 70 bulunduğu aşağıdaki formülden gösterilmiştir.

$$\text{MH: } \frac{7}{7+3} \times 100 = \% 70$$

Öğretmen anketinin 9. Sorusu: *İnternet/ bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemelerini en çok hangi ders/ dersler için gerekli olduğuna inanıyorsunuz ve kullanılmasını tavsiye ediyorsunuz?* sorusuna verilen yanıtların kodlayıcılar arası güvenirliliği; görüş birliği olunan kod sayısı 13, görüş ayrılığı olan kod sayısı 2'dir. Buna göre kodlayıcılar arası güvenirlilik aşağıda hesaplandığı üzere % 86'dır.

$$\text{MH: } \frac{13}{13+2} \times 100 = \% 86$$

Öğretmen anketinin 11. Sorusu: *İnternet/bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemelerini sınıfınızda kullanıyor musunuz?* Kullanıyor iseniz ne amaçla kullanmayı tercih ediyorsunuz? sorusuna verilen yanıtların kodlayıcılar arası

güvenirlik; görüş birliği olan kod sayısı 5, görüş ayrılığı olan kod sayısı 1'dir. Buna göre kodlayıcılar arası güvenilirlik % 83'dür.

$$MH: \frac{5}{5+1} \times 100 = \% 83$$

Öğretmen anketinin 13. Sorusu: *İnternet/bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemelerinin sizce olumsuz yönleri var mı? Varsa ne veya neler olduğunu yazar mısınız?* sorusuna verilen yanıtların kodlayıcılar arası güvenilirliğinin; görüş birliği olunan kod sayısı 8, görüş ayrılığı olan kod sayısı 1'dir. Buna göre kodlayıcılar arası güvenilirlik aşağıda verilen formül hesabına göre % 88'dir.

$$MH: \frac{8}{8+1} \times 100 = \% 88$$

Öğretmen anketinin 14. Sorusu: *Bu tür yazılım programı tasarlayacak olsaydınız en çok nelere dikkat ederdiniz? Neden?* sorusuna verilen yanıtların kodlayıcılar arası güvenilirlik; görüş birliği olunan kod sayısı 8, görüş ayrılığı olan kod sayısı yoktur. Buna göre kodlayıcılar arası güvenilirlik 1'dir; yani %100'dür.

$$MH: \frac{8}{8} \times 100 = \% 100$$

Öğretmen anketinin 16. Sorusu: *Sizce öğrencileriniz bu tür yazılım programları en verimli şekilde nasıl çalışılmalı?* Sorusuna verilen yanıtların kodlayıcılar arası güvenilirlik değeri aşağıda da gösterildiği üzere % 88 olarak hesaplanmıştır.

$$MH: \frac{8}{8+1} \times 100 = \% 88$$

BÖLÜM 4

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde çalışmanın alt problemlerine yönelik olarak İBOYEM'ler için öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir.

4.1. İlkokul 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM hakkında görüşleri

Bu bölümde, çalışmanın birinci alt problemine ilişkin 158 ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin öğretmen anketine verdiği yanıtların analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Öğretmenlerle ilgili bulgular 4 alt başlık halinde sunulmuştur.

- 1- Öğretmenlere göre İBOYEM'lerin gerekliliği ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular
- 2- Öğretmenlere göre İBOYEM'lerin kullanımı ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular
- 3- Öğretmenlere göre İBOYEM'lerin etkileri ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular
- 4- Öğretmenlere göre İBOYEM'leri değerlendirme ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular

4.1.1. Öğretmenlere göre İBOYEM’lerin gerekliliği ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular

Tablo 4.1’de “İBOYEM gerekli mi?” sorusuna ankete katılan ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin verdiği yanıtların frekans ve yüzde değerleri sunulmuştur.

Tablo 4. 1: İO. 4. sınıf öğretmenlerin İBOYEM’lerin gerekliliği hakkındaki düşüncelerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Düşünce	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çok gerekli	32	20,25
Gerekli	113	71,52
Kararsız	4	2,53
Az gereksiz	2	1,27
Gereksiz	2	1,27
Görüş bildirmeyenler	5	3,16
Toplam	158	100

Tablo 4.1’e göre ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun (f=113) İBOYEM’lerin gerekli olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Bu durum Akkoyunlu (1996)’ya göre, öğretmenlerin teknoloji hakkındaki bilgisi ile onların teknolojiye karşı tutumları son derece ilişkili bulunmuştur; teknolojilerden daha fazla haberdar olan öğretmenlerin teknoloji kullanımına yönelik daha olumlu tutumları olduğu gözlenmiştir(Akkoyunlu, 1996) ifadesi ile paralellik göstermektedir. Ayrıca 32 öğretmen İBOYEM’lerin çok gerekli olduğu görüşündedir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerine göre “İBOYEM’ler neden gerekli olmalı?” sorusuna kodlayıcılar arası görüş birliği olan ve görüş ayrılığı olan alt temaların frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4. 2: İBOYEM’lerin gereklilik nedenleri ile ilgili İO 4. sınıf öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bireysel gelişimi desteklemesi	86	34,1
Eğitime destek sağlaması	114	45,2
Öğretmenler için doküman zenginliği olması	19	7,5
Öğrencinin kendi kendini değerlendirebilmesi	4	1,6
Yeniliklerin takip edilebilir olması	3	1,2
Tekrar yapmada etkin olması	13	5,2
Bilgi çağına uyum sağlaması	1	0,4
Sistem gereği olması	1	0,4
Eğlenceli olması	2	0,8
Görüş bildirmeyenler	9	3,6

Tablo 4.2’de kodlayıcılar arası görüş birliğine varılan alt temalar incelendiğinde, öğretmenlerin büyük çoğunluğu (f=117) İBOYEM’leri “eğitime destek” olarak gördükleri belirtilmiştir. Bu bulguyu frekans yoğunluk sırası ile “bireysel gelişim” (f= 86), “öğretmenler için doküman zenginliği”(f= 19), “öğrencinin kendi kendini değerlendirmesi” (f= 4), “yeniliklerin takip edilebilir olması” (f= 3) ve “tekrar yapmada etkin olması” (f=13) takip ettiği

görülmektedir. Tablo 4.2’de kodlayıcılar arası görüş ayrılı olan alt tema başlıkları, “bilgi çağına uyum” (f=1), “sistem gereği olması” (f=1), “eğlenceli olması” (f=2) olarak görülmektedir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenleri İBOYEM’leri ders saatlerinde kullanma nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.3’de verilmiştir.

Tablo 4. 3 İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM kullanma nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri

Görüş birliği olan temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Görsellerle destekli olması	200	34,9
Deneylerin olması	86	15
Animasyonlu anlatımlar olması	55	9,6
Örnek soru çeşitliliği sağlaması	46	8
Farklı etkinlikler içermesi	39	6,8
Konuları işleyiş şekli	39	6,8
İşlemleri adım adım anlatması	9	1,6
Dilbilgisi uyumu	5	0,9
Dinleme metinleri olması	7	1,2
İşitsel yönünün olumlu olması	26	4,5
Belgeseller içermesi	3	0,5
Slaytlarla desteklenmiş olması	27	4,7
Alternatif ders işleme imkânı	2	0,3
Kolay kullanılma	1	0,2
Görüş bildirmeyenler	28	4,9

Tablo 4.3’de İÖ. Öğretmenlerinin ders saatleri içerisinde İBOYEM’lerden yararlanma nedenleri; “görsellerle desteklenmiş olması” (f=200), “deneylerin olması” (f=86), “animasyonlu anlatımlar” (f=55), “örnek soru çeşitliliği” (f=46), “farklı etkinlikler içermesi” (f=39), “konuları işleme yönü” (f=39), “slaytlarla desteklenmiş olması” (f=27) ve “işitsel yönünün olumlu etkisi” (f=26) olarak görülmektedir. Tablo 4.5’de kodlayıcılar arası görüş ayrılığı olan alt tema başlıkları, “alternatif ders işleme” (f=2), “yorulmamak” (f=1) olarak görülebilir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji dersi için İBOYEM’leri tercih nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.4’ da verilmiştir.

Tablo 4. 4: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’leri Fen ve Teknoloji dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

FEN VE TEKNOLOJİ	Frekans (f)	Yüzde (%)
Görsellerle destekli olması	15	12,3
Deneylerin olması	37	30,3
Animasyonlu anlatımlar	13	10,7
Örnek soru çeşitliliği	2	1,6
Farklı etkinlikler içermesi	4	3,3
Toplam	122	100

Tablo 4.4’da araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (f=122) İBOYEM’i fen ve teknoloji dersi için kullandıkları görülmektedir. Bunun nedenleri 66 öğretmen tarafından bu malzemelerin görsellerle destekli olması, 37 öğretmen tarafından içeriğinde deneylerin olması, 13 öğretmen tarafından

animasyonlu anlatımlar içermeleri, 2 öğretmen tarafından örnek soru çeşitliliğinin olması ve 4 öğretmen tarafından farklı etkinlikler içermesi olarak sıralanmıştır. İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji dersi için İBOYEM'leri kullanılma nedenleri iki farklı şekilde açıklanabilir. Birincil neden olarak ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin bilişsel gelişim dönemlerinden yaş itibarıyla soyut işlemler döneminde olmaları ki soyut düşünme, bilimsel yöntemle problem çözüme gibi biliş yapılarının oluştuğu dönem olması olarak açıklanabilir (Senemoğlu, 2010). Bu da Fen ve Teknoloji dersinin İBOYEM'lerde görsellerle, animasyonlarla desteklenmesi, örnek soru çeşitliliğinin olması soyut düşünme döneminde olan öğrenciler için öğrenmeyi destekleyici olduğu söylenebilir. Öğretmenler ikinci neden olarak, Fen ve Teknoloji dersinin içeriğinde yer alan bazı çalışma ve deneylerin gerek can güvenliği gerekse zaman yetersizliğinden dolayı tamamlanamayacak olmasından ötürü İBOYEM'leri sınıf içi kullanmayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlardan fen ve teknoloji dersi için İBOYEM'i kullanma nedenleri olarak sıklıkla belirtilen temaları destekleyici bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

Fen ve Teknoloji dersi için kullanıyorum. Çünkü

“ Dersi görsel olarak desteklenmesi, kavramları soyut olmaktan çok somut olarak yerleştirir.”(K 25)

“Konularla ilgili flash oyunların olması, sunumların renkli ve bol görsellerle sunulması(akılda kalması, konun hatırlanması açısından) ünite özetlerinin bulunması, çok fazla soruyu aynı anda çözebilme, araştırma yapmayı sağlaması açısından kullanılması tavsiye edilebilir.” (K 2)

“Bu kaynaklar fen ve teknoloji programında belirlenen kazanımlara uygun, çok güzel animasyonlar, filmler olduğu için.” (K 23)

“Yapılamayan, tehlikeli olan veya malzemesi bulunmayan deneylerin sonuçları internet ortamında öğrenilebilir.”(K 41)

“Temalar ile ilgili animasyonlar ve deney animasyonları öğrenmeyi kolaylaştırıyor.” (E 80)

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin Matematik dersi için İBOYEM’leri tercih nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.5’de verilmiştir.

Tablo 4. 5: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’leri Matematik dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

MATEMATİK	Frekans (f)	Yüzde (%)
Konuları işleme yönünden	12	14,3
Az zamanda çok örnek ve soru çözümü	32	38,1
Görsel anlatım (şekiller, grafikler, tablolar)	45	53,6
İşlemleri basamak basak incelenmesi	7	8,3
TOPLAM	84	100

Tablo 4.5’de ankete katılan 163 ilkokul okulunun 4.sınıf öğretmenlerinden 84 öğretmen matematik dersi için İBOYEM’i kullanmayı tercih etmektedir. Tercih sebeplerinden, görsel anlatım (şekiller, grafikler, tablolar gibi.) yarıdan fazla (f=45) öğretmenin kullanma nedenidir. Bunu sırayla; az zamanda çok örnek ve soru çözümü (f=32), konuları işleme yönünden (f=12) ve işlemleri basamak basak incelenmesi (f=7) alt temaları oluşturmaktadır. Bu veriye göre; Amerikan Ulusal Öğretmenler Birliği (National Council of Teachers of Mathematics) teknolojinin matematik eğitiminde kullanımını okul matematiği ilke ve standartları içerisinde sayarak, “teknoloji matematik öğrenme ve öğretiminde önemli bir esastır ayrıca öğretilen matematiği etkiler ve öğrencinin

öğrenmesini zenginleştirir” ifadesiyle örtüştüğü görülmektedir. (NCTM, 2000 akt. Öksüz ve Ak,2010). Çalışmaya katılan öğretmenlerin de özellikle matematik dersi için İBOYEM’leri tercih etmeleri, onların matematik dersinin teknoloji ile öğretimini faydalı gördüklerinin bir göstergesi sayılabilmektedir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin matematik dersi için İBOYEM’i kullanma nedenleri ile ilgili bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir.

Matematik dersi için kullanıyorum. Çünkü;

“ Hareketli görseller öğrenmeyi kolaylaştırıyor.” (K 50)

“Göze kulağa hitap eden gerektiğinde örnekleri kendi çözebildiği için tercih ediyorum.(Sınıf mevcutları 20-25 kişi olmalı ki her öğrenciye ikişer kez söz hakkı verebileyim.)” (K 23)

“Kâğıt israfını da önleyerek aynı anda bütün öğrencilerin soru ve test çözmeyi sağlaması, konulara iyi pekiştirici olması, görsellerden yararlanılması açısından iyi oluyor.” (K 2)

“Görsel destek sağlıyor. Farklı görüş açıları kazandırıyor ve anlamayı kolaylaştırıyor.”(K25)

“ Özellikle geometri dersinde faydalı oluyor.” (E 14, E 88, K7)

Tablo 4. 6 : İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’leri Türkçe dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

TÜRKÇE	Frekans (f)	Yüzde (%)
Dilbilgisi	12	16,7
Konu anlatımı ve seviyesi iyi	21	29,2
Dinleme metinleri	15	20,8
İşitsel yönü dikkat çekici	7	9,7
Görsellerle destekli olması	17	23,6
Toplam	72	100

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi için İBOYEM' leri tercih nedenlerinin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.6'da verilmiştir. Tablo 4.6'da ankete katılan 158 ilkokul 4.sınıf öğretmeninden 72 tanesinin Türkçe dersi için sınıfında İBOYEM kullanmayı tercih ettiği görülmektedir. İlkokul 4. sınıf öğrencileri yaş itibariyle soyut işlemler döneminde olduklarından (Senemoğlu, 2010) dil gelişimi bakımından kavramların, atasözlerinin, deyimlerin anlaşılmasında İBOYEM'lerin kullanılması öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye neden olacağı düşünülebilir. Ayrıca geçiş döneminde konuların bu döneme uygun seçilmesi ve işlenmesi Türkçeyi yerinde ve düzgün kullanılması açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir. Bu düşünceyi destekleyen alt temalardan konu anlatımı ve seviyesi iyi (f=21) ifadesi daha öne çıkmaktadır. Bunu tercih nedenleri yoğunluğuna göre; görsellerle destekli olması (f=17), dinleme metinleri (f=15), dilbilgisi (f=12) ve işitsel yönü dikkat çekici (f=7) alt temaları takip etmektedir.

İlkokul 4.sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi için İBOYEM'i kullanma nedenleri ile ilgili bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

Türkçe dersi için kullanıyorum. Çünkü;

“Metin işleniş basamakları çok düzenli ve birbirini destekliyor.” (K 80)

“Ders kitaplarında yeterli derecede görselliğin olmaması nedeniyle öğrencide öğrenme güçlüğü yaşanmasına neden olmaktadır.” (E 63)

“Sesli anlatımları, resimli, şekilli anlatımları öğrencilerin dikkatini çekiyor. Öğrencilerin görmedikleri konu kavramlarının resim ve izlenimlerle görme şansları oluyor.” (K 13)

“Dilbilgisi konularını ve metin işlenişleri daha rahat bir şekilde yapılıyor.” (E 81)

“Türkçe dersi özellikle dilbilgisi çalışmalarında konular kısa ve öz olarak anlatımlarımıza yardımcı olmakta. Konu ile sorular çözmeye pekiştirici olarak kullanımda da yararlı olduğunu düşünüyorum.” (K 2)

“Sesli çalışmalar özellikle dinlediğini anlama ve anlamlandırmada çok önemli. Görsellerle de birleşince öğrencilerin dikkatini daha da çok çekiyor. Motivasyonu sağlamada da etkili oluyor.”(K 32)

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersi için İBOYEM’leri tercih nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4. 7: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’leri Sosyal Bilgiler dersi için tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

SOSYAL BİLGİLER	Frekans (f)	Yüzde (%)
Coğrafik terimlerin görsellerle desteklenmesi	71	76,3
Konu anlatımları uygun	9	9,7
Belgeseller etkili	10	10,8
Slâytlarla desteklenmesi	3	3,2
Toplam	93	100

Tablo 4.7’de araştırmaya katılan ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinden 93 öğretmen İBOYEM’i sosyal bilgiler dersi için kullandıklarını belirtmişlerdir. Sosyal bilgiler dersi için tercih nedenlerini oluşturan alt temalardan coğrafik terimlerin görsellerle desteklenmesi (f=71) en büyük tercih nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunu, İBOYEM’lerin konu anlatımlarının uygun olması (f=9), içindeki belgesellerin etkili olması (f=10) ve slaytlarla desteklenmesi (f=3)

takip etmektedir. Bu sonuçlara dayanarak, öğretmenlerin öğrencilerin ezberleme yoluyla değil terimleri, doğa olaylarını vs... bizzat görerak öğrenmelerini tercih ettiklerini söyleyebiliriz. Örneğin Sancar Tokmak(2013) eğitsel yazılımlardan simülasyonların gerçek ortamda görülmesinin pahalı, imkânsız ve tehlikeli olduğu durumların öğrenciler tarafından deneyimlenmesine olanak verdiğini belirtmiştir. İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi için İBOYEM’i kullanma nedenlerini açıkladıkları ifadelerin bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler dersi için kullanıyorum. Çünkü;

“Gidemediği yerlere benzetim yoluyla gidiyor.” (E 5)

“Sosyal Bilgilerle ilgili tanımlar, görsel desteklerle güçlendiriliyor. Testler ve çalışma yapraklarıyla az zamanda çok sayıda öğrenciye ulaşıyor.” (E 41)

“Konularda adı geçen terimleri görsel olarak anlatmak için bilgisayar destekli çalışırım.” (E 23)

“Verdiği örneklemeler öğrenciye ışık tutacak, daha geniş bir pencereden bakabilme becerisi geliştirmektedir.” (E 71)

“Sosyal Bilgiler kitabımız o kadar sıkıcı, karışık hazırlanmış ki, anladığımız bir konuyu bile kafanızda karışmasına neden oluyor. Böyle bir kitaptan kaçış noktanızda internet oluyor. Konuların kısa, öz, çocuğun anlayacağı seviyede, görsellerden yararlanarak hazırlanmış olması, konu içerisinde bir kelime veya terim hemen o anda araştırılarak öğrenmeyi sağlaması kalıcılığı açısından yararlı olduğunu düşünüyorum.” (K 2)

“Belgeseller ve fotoğraflarla zenginleştirilmiş bir anlatım olduğu için tercih ediyorum.” (K 23)

“Toplumsal olarak görülecek mekânlar, doğa olayları, çevresel etkenlerle ilgili materyal çok olduğundan.” (E 80)

“Öğrencilerin yakın ve uzak çevresini tanıırken kitapların yetersiz kalması, internet/bilgisayar yardımcı eğitim malzemelerinin kullanılması yararlı olacaktır.” (E 63)

*Bu konuda ders tercihlerini bizimle paylaşmayan öğretmen 28’dir.

4.1.2 Öğretmenlere göre İBOYEM’lerin kullanımı ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular:

Tablo 4.8’de 4.sınıf öğretmenlerinin kullanmayı tercih ettikleri İBOYEM’lerin listesi verilmiştir. Tablo 4.8 incelendiğinde, ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin genellikle internet temelli kaynakları kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir. Bu bulgu Dutton ve Shepher’in (2003) internete güvenme konulu çalışmalarında elde ettikleri verilerin analizinde insanların teknolojiden daha çok internete güvendikleri sonucuna ulaştıkları çalışmaları ile paralellik göstermektedir. Ayrıca kullanıcılara göre internetin; daha rahat, daha kolay, daha güvenilir ve internet bileşenlerinin daha etkin kullanılabildiği olması olarak açıklanabilir (Blank ve Dutton, 2011). Tablo 4.2’de bilgi vermeyen 33 ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinden 14 tanesi okullarında ve görev yaptıkları yerleşim yerlerindeki ekonomik olumsuzluklarından ötürü İBOYEM kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu Çakır ve Yıldırım (2009)’ın çalışmalarında belirttikleri gibi, öğretmenlerin okullarda teknolojiyi tam manasıyla kullanamama nedenleri arasında zaman yetersizliği, gerekli eğitimsel yazılımlarının olmaması, internet erişiminin kısıtlı ve problemlili olması olarak belirtmesiyle paralellik göstermektedir.

Tablo 4. 8: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin kullanmayı tercih ettikleri İBOYEM'lere ilişkin bilgilerin frekans ve yüzde dağılımı

Kullanılan İBOYEM	Frekans (f)	Yüzde (%)
Vitamin	40	24,5
Okulistik	14	8,6
Morpa Kampüs	83	50,9
Nasrettin Hoca	1	0,6
Eğitim Hane	10	6,1
Bilden	1	0,6
Zambak Eğitim Portalı	9	5,5
Mobides	4	2,5
Coşku	5	3,1
Eğitim Feneri	1	0,6
Slayt izle.com	8	4,9
Soruca	2	1,2
Sorubak	2	1,2
Turgay Yağmuroğlu	1	0,6
Flash Animasyonlar	2	1,2
Akıllı sınıf	1	0,6
Krakerim	1	0,6
Eğitim CD' leri	29	17,8
İnternet	31	19
Bilgi vermeyenler	33	20,2

Tablo 4.9 ile ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri ders saatleri içerisinde kullanım sıklığına ilişkin frekans ve yüzde değerleri sunulmuştur.

Tablo 4. 9: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri ders saatleri içerisinde kullanma sıklıkları

Kullanma zaman tercihleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Her zaman Kullanan	15	9,5
Gerektiğinde Kullanan	95	60,1
Fiziksel Koşullar El Verdiğince Kullanan	40	25,3
Asla Kullanmayan	5	3,2
Bilgi vermeyenler	3	1,9

Tablo 4.9.'da araştırmaya katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinden: gerektiğinde İBOYEM kullandıklarını belirtenlerin frekans değeri (f=95) oldukça yüksek olmasına karşın, asla İBOYEM kullanmayanların frekans değeri (f=5) oldukça düşüktür. Burada dikkatleri çeken diğer bir nokta ise; fiziksel koşullar el verdiğince İBOYEM'leri kullanan öğretmenlerin sayısının(f=40) da azımsanmayacak derecede çok olmasıdır. Ertmer (1999) teknoloji entegrasyonunu sınırlayan nedenlerin birincil olanını gereç yetersizliği, eğitim ve teknik destek yetersizliği olarak açıklamıştır. Ayrıca araştırmalar sonucunda, öğrenciler üzerinde çok yönlü etkisi olan ilkokul öğretmenlerinin mesleki alan bilgileriyle birlikte bilgisayar okuryazarı olmaları ve derslerini internet ile desteklemek için gerekli donanım ve yetenekleri geliştirmeleri gerektiği

vurgulanmıştır (Smith ve Hardaker, 2000 akt. Odabaşı, Çoklar, Kıyıcı ve Akdoğan, 2005). Veriler incelendiğinde ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun belirtilen ifadeler ile örtüştüğü görülmektedir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’leri tercih ederken dikkat ettikleri unsurların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4. 10: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’i tercih ederken dikkat ettikleri unsurlarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Kullanılan İBOYEM	Frekans (f)	Yüzde (%)
Üreten firmaya	17	2,7
İçeriğinin yoğunluğuna	74	11,7
Okula ve sınıfa vereceği hediye	9	1,4
Yazılım dilinin öğrenci seviyesine göre düzenlenmiş olmasına	119	18,8
Fiyatına	53	8,4
Görselliğine	89	14
Dersleri sunuş biçimine	126	19,9
Öğretim programına uyumlu olması	145	22,9
Devamlılığına	1	0,2
Öğrencinin kullanabileceği kolaylıkta olmalı	1	0,2

Tablo 4.10’a göre ankete katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’leri gerek sınıf içi kullanımlarında gerekse öğrencilere tavsiye

noktasında oldukça titiz ve dikkatli oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenleri İBOYEM’lerin özellikle, yazılım dilinin öğrenci seviyesine göre düzenlenmiş olmasına (f=119), dersleri sunuş biçimine (f=126), müfredatla paralel gitmesi (f=145) dikkat ettikleri görülmektedir.

“Bir yazılımın seçilip sınıfta kullanabilmesi için öncelikle kapsamlı olarak değerlendirilmiş olması gerekir. Böyle bir değerlendirmenin yapılabilmesi için yazılımın, öğretimsel uygunluğunun, eğitim programı ile olan tutarlılığının, programlama teknikleri açısından teknik kalitesinin özellikle dikkatle incelenmesi gerekir” (Şahin ve Yıldırım, 1995 akt. Yanpar, 2009:268).

Bulgular öğretmenlerin müfredatla paralel eğitsel yazılım seçimine dikkat ettiklerini (f:145) göstermektedir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin ders saatleri içerisinde İBOYEM’leri kullanma tercihlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4. 11: İÖ. öğretmenlerinin ders saati içerisinde İBOYEM kullanım sıklığına ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	109	68,99
Hayır	35	22,15
Fikir beyan etmeyen	14	8,86
Toplam	158	100

Tablo 4.11’de 109 öğretmenin ders saatlerinde İBOYEM kullandığı, 35 öğretmenin de İBOYEM kullanmadığı görülmektedir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenleri ders saati içerisinde İBOYEM'leri kullanma nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.12'de verilmiştir.

Tablo 4. 12 : İO. öğretmenlerinin İBOYEM kullanma nedenleri alt tema başlıklarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Derslere destek sağlaması	114	43,68
Farklı bakış açısı kazandırması	1	0,38
Farklı örnek ve soru içermesi	21	8,05
Pekiştirme vermesi	98	37,55
Zamandan tasarruf sağlaması	1	0,38
Neden belirtmeyenler	26	9,96

Tablo 4.12'de İO. öğretmenlerinin İBOYEM kullanma nedenleri için kodlayıcılar arası görüş birliği olan alt tema başlıkları; derslere destek olabilmesi ($f=114$), öğrencilere farklı bakış açısı kazandırması ($f=1$), konularla ilgili farklı soru ve örnekler içermesi ($f=21$), işlenen konuları pekiştirme amaçlı ($f=98$) olarak görülmektedir. Tablo 4.12'de görüş ayrılığı olan alt tema başlığı, öğretmenlerin konu işlenişinde zamandan tasarruf etmesi ($f=1$) olarak ifade edildiği görülmektedir. İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM kullanma nedenleri alt tema başlıklarını destekleyici ifadelerle aşağıda yer verilmiştir.

“Eğitim kalitesini yükseltmek, görerek, yaşayarak öğrenebilmeleri için.”

(E 19)

“Etkinliklerin yetersiz olduğunu düşündüğüm konularda, derse destek olması için.” (E 29)

“Konuların görsellerle takviye edildiğinde kavramanın daha kalıcı olması.” (E 32)

İlkokul öğretmenlerine göre İBOYEM’ler en verimli şekilde nasıl kullanılması gerektiğine dair öğretmenlerin görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.13’de verilmiştir.

Tablo 4. 13 : İO. 4 sınıf öğretmenlerine göre öğrencilerin İBOYEM’leri en verimli şekilde nasıl çalışacağına dair görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Aile gözetiminde çalışılmalı	13	6,34
İnternet bilinci verilmeli	14	6,83
Çalışma programı önceden yapılmalı	99	48,29
Yardımcı kaynak olarak kullanılmalı	7	3,41
Araştırma amaçlı kullanılmalı	6	2,93
Konu tekrarında kullanılmalı	7	3,41
Sınıfça kullanılmalı	15	7,32
Konulara ön hazırlık amaçlı olmalı	1	0,49
Görüş bildirmeyenler	43	20,98

Tablo 4.13’de ilkokul öğretmenleri, öğrencilerin İBOYEM’leri önceden program yaparak çalışılmaları (f=99) gerektiğini ifade edilmişlerdir. Bu konuda yapılan araştırmalara göre; öğrencilerin bilgisayar ve internet ortamında

çalışmaya başlamadan önce maalesef bir çalışma planı yapmadıkları görülmüştür.(Brand ve diğerleri, 2009; Greene ve Land 2000 akt: Zhang ve Quintana 2011). Çalışmanın diğer bulguları, sınıfça kullanılması (f=15), çocuklara internet okuryazarlığı verildikten sonra kullanılması (f=14), aile ile birlikte çalışılması (f=13), yardımcı kaynak olarak çalışılması (f=7), konu tekrarı yaparken yararlanılması (f=7) ve sadece araştırma için (f=6) yararlanılması gerektiğini belirttiklerini göstermektedir.. Öğretmenlere göre İBOYEM’lerin nasıl çalışması gerektiğine dair kodlayıcılar arası görüş ayrılığı, “konulara ön hazırlık amaçlı” (f=1)’dir. İlkokul 4. sınıf öğretmenlerine göre öğrencilerin İBOYEM’leri en verimli şekilde nasıl çalışacağına dair görüşlerini destekleyici ifadelere aşağıda yer verilmiştir.

“Konu tekrarlarında ve soru çözümlerinde kullanılmalı.” (K 5)

“Ebeveynler tarafından belirli bir süre verilerek ve kontrol edilerek çalışılmalı.” (E 77)

“Çok fazla zaman geçirmeden, yardımcı kaynak olarak kullanılmalı.” (E 54)

“Okulda öğretmen, evde velinin yönlendirmesi ile farklı alanlara gitmeden, programları gerektiği gibi kullanması.” (E 71)

4.1.3. Öğretmenlere göre İBOYEM’lerin etkileri ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular:

İlkokul 4.sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM'leri kullanan öğrenci ile kullanmayan öğrenci arasında fark olup olmadığı durumunun frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.14'de verilmiştir.

Tablo 4. 14: İO. 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM kullanan ve kullanmayan öğrenci arasında fark olup olmama durumunun incelenmesi

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çok Fark Var	42	26,6
Fark Var	91	57,6
Belli Olmuyor	19	12
Fark Yok	6	3,8
Toplam	158	100

Tablo 4.14'de "İnternet/ bilgisayar ortamı yardımcı eğitim malzemeleri kullanan öğrenci ile kullanmayan öğrenci arasında derslere katılımda fark var mı?" sorusuna öğretmenlerin verdiği yanıtlara göre; 91 öğretmen fark var, 42 öğretmen çok fark olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun İBOYEM kullanan öğrenci ile İBOYEM kullanmayan öğrencinin akademik başarısı arasında fark olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu bulgulara ek olarak 19 öğretmen İBOYEM kullanan ve kullanmayan öğrenci arasındaki farkın belli olmadığını ve 6 öğretmen fark olmadığını fark belirtmişlerdir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM'lerin öğrenci üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkilerin neler olabileceğine dair alt tema başlıklarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.15'de verilmiştir.

Tablo 4. 15: İO öğretmenlerine göre İBOYEM'lerin öğrenci üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkilerin frekans ve yüzde dağılımları

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kontrol altında olumsuz yönü yok	59	41,55
İstek dışı reklam ve linkler olması	5	3,52
Zaman kaybı	20	14,08
Sağlığı olumsuz etkiliyor	9	6,34
Öğrenciyi hazıra sevk etmesi	39	27,46
Ekonomik yönden	3	2,11
İnternet oyunları için fırsat	6	4,23
Bilgiyi yanlış öğrenebilme riski olması	1	0,7
Toplam	142	100

Tablo 4.15'de İBOYEM'lerin öğrenciler üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkilerinin görüş birliği olan alt tema başlıklarında çoğunluğu, öğrencilerin kontrollü olarak İBOYEM kullanmalarında hiçbir olumsuz etkisinin olmayacağı (f=59)'dır. Öğretmenlere göre, İBOYEM'ler öğrenciyi hazıra alıştırması (f=39), öğrenci açısından zaman kaybına neden olması (f=20), bedensel ve psikolojik açıdan öğrenci sağlığını olumsuz etkileyebilmesi (f=9),

ders çalışmak için kullanılan İBOYEM'lerin bilgisayar ve internet oyunları için fırsat oluşturması (f=6), ekonomik olarak aileye ek bir yük getirmesi (f=3) olarak görülebilir. Tablo 4.15'de görüş ayrılığı olan alt tema başlığı, öğrencilerin İBOYEM'lerle çalışırken bilgiyi yanlış öğrenme riski (f=1)'dir.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM'lerin öğrenci üzerindeki etkisi sınıf içerisinde hangi durumlarda görülebildiğinin betimsel ifadesi Tablo 4.16' da yer verilmiştir

Tablo 4. 16: İÖ. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM' in öğrenciler üzerinde oluşturduğu sınıf içi olumlu ve olumsuz etkileri

	Olumlu	Olumsuz
	Etkisi(f)	Etkisi(f)
Öğrencinin genel başarısında	133	3
Verilen proje ve performans ödevlerinde	122	16
Öğrencinin derse ilgisi ve katılımında	134	3
Öğrencilerin sosyalleşmesinde	85	40
Bilgi teknolojilerini kullanmada	141	0
Dersi tekrar etmede	133	1
Görüş bildirmeyen	9	0
Toplam	757	63

Tablo 4.16'da araştırmaya katılan ilkokul 4.sınıf öğretmenlerinin ankette yer alan İBOYEM' in öğrenci üzerindeki etkisi sınıf içerisinde hangi durumlarda görülebiliyor? sorusuna uygun gördükleri durumu belirtmeleri istemiştir. Verilerden elde edilen sonuçlara göre; en yüksek değer İBOYEM'lerin öğrenci üzerindeki olumlu etkisi (f=133) ve bilgi teknolojilerini kullanma (f=141) olarak

belirtilirken, sadece 2 öğretmen (E 80) ve (K 50) İBOYEM’lerin öğrenci üzerinde olumsuz etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Bu iki öğretmen olumsuz etkiyi “*kendini soyutluyor*” olarak ifade etmişlerdir. Tablo 4.1.6’da yer alan diğer veriler sırasıyla; öğrencinin genel başarısı (f=133) ve dersi tekrar etmede (f=133) olumlu etkileri olarak belirtilmektedir. Verilen proje ve performans ödevlerinde (f=122) öğrencilerin sosyalleşmelerinde olumlu olarak etkisi (f=85) iken olumsuz etkisi ise (f=40) olarak tabloda yerini almıştır. Bu bulguya göre ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunu oluşturmaya da gözardı edilemeyecek kadar öğretmenin İBOYEM’lerin öğrenci üzerinde olumsuz etkisi olduğu yönündedir.

İlkokul 4.sınıf öğretmenlerinin tablo haricinde verdikleri yanıtlardan İBOYEM’in sınıf içerisinde öğrenci üzerine olumlu ve olumsuz etkilerini belirtilen alt temaları destekleyici olanlardan bazılarını aşağıda yer verilmiştir. Bunlardan E 80, K50 ve E 5 bu konuda farklı yorumları olduğundan ayrıca tablo halinde paylaşılması uygun görülmüştür. Öğretmen E 80’e göre İBOYEM’lerin öğrenci üzerine yarattığı etki Tablo 4.17’de belirtilmiştir.

Tablo 4. 17: Öğretmen (E 80)’e göre İBOYEM’in etkisi

Öğretmen (E 80)’e göre;	Olumlu	Olumsuz
Öğrencinin genel başarısında	Araştırmış	Susmayı bilmiyor
Verilen proje ve performans ödevlerinde	Yardımcı oluyor	Direkt alınanlar zararlı
Öğrencinin derse ilgisi ve	Var	

katılımında		
Öğrencilerin sosyalleşmesinde		Var
Bilgi teknolojilerini kullanmada	Var	Kendini soyutluyor
Dersi tekrar etmede	Var	

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM’lerin öğrenci üzerinde olumsuz etkilerinin nasıl ve ne yönde olacağını belirttikleri ifadelere aşağıda yer verilmiştir.

“ Sürekli işlendiğinde, öğrencilerin sıkıldığını gözlemledim. Gerektiğinde kullanılmalı. Derse karşı ilgisi az olan öğrencilerin daha çok ilgisi olduğunu gözlemledim. Sadece oyun oynarken katılım çok iyi.” (K 40)

“Okulda izleyebiliyorlar ancak evlerinde bu ortam yok. Bu da internet kafelere gitme isteği oluşturuyor.” (K 22)

“Bazen öğrenciler bilgisayar başında ders veya konular yerine farklı yerlerde (oyun, internet, müzik gibi...) zaman geçirebiliyor.” (K54)

“ Başarıyı olumlu yönde tetikliyor.” (K 23)

Öğretmen K 50’ye göre İBOYEM’lerin öğrenci üzerine yarattığı etki Tablo 4.18 olarak belirtilmiştir.

Tablo 4. 18: Öğretmen (K 50)’e göre İBOYEM’in etkisi

Öğretmen (K 50)’e göre;	Olumlu	Olumsuz
Öğrencinin genel	Öğrenmeyi	

başarısında	kolaylaştırıyor	
Verilen proje ve performans ödevlerinde		Hazırcılığa koşuyor
Öğrencinin derse ilgisi ve katılımında	Hazır bilgi ile geliyor	
Öğrencilerin sosyalleşmesinde	Araştırmayı arttırıyor	Kötü kelimeleri öğreniyor
Bilgi teknolojilerini kullanmada	Teknolojiden yararlanmayı arttırıyor	
Dersi tekrar etmede	Eksiklerini gideriyor	

“Başarıyı olumlu yönde tetikliyor.” (K 23)

“Teknoloji iyi bir şey ancak bizim toplum ve öğrenciler bilgisayar ve interneti kötü amaçla kullanıyoruz.” (E 88)

Öğretmen E 5’e göre İBOYEM’lerin öğrenci üzerine yarattığı etki Tablo 4.19’da belirtilmiştir.

Tablo 4. 19: Öğretmen E5’e göre İBOYEM’in etkisi

Öğretmen (E 5)’e göre;	Olumlu	Olumsuz
Öğrencinin genel başarısında	Dil gelişimi	
Verilen proje ve performans ödevlerinde	Canlılık	
Öğrencinin derse ilgisi ve	Kendini ifade	

katılımında		
Öğrencilerin sosyalleşmesinde		Zaman kaybı
Bilgi teknolojilerini kullanmada	Olumlu	
Dersi tekrar etmede	Pekiştireç	

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM’lerin öğrencileri düşünmeye, araştırmaya ve tartışmaya etkisinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.20’de verilmiştir.

Tablo 4. 20: İO. 4. sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM’ler öğrencileri, düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya etkisinin incelenmesi

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	64	40,5
Kısmen	85	53,8
Hayır	9	5,7
Toplam	158	100

Tablo 4.20’de “İnternet/ bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemelerinin öğrencileri, düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya yönlendiriyor mu?” sorusuna öğretmenlerin verdiği yanıtlara göre; kısmen (n=85) olarak yönlendirilmesi ve bunun da ankete katılan öğretmenlerin yarısından fazlasını içermesi nedeniyle hala öğretmenlerimize göre İBOYEM öğrencileri düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya yönlendirip yönlendirmediği konusunda emin olamadıkları kısımlar olduğunu

göstermektedir. Evet, öğrencileri, düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya yönlendiriyor (f=64), hayır Evet, öğrencileri, düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya yönlendiriyor (f=9) dur.

Tablo 4.21’de “Öğrencilerinizin İBOYEM’lerle bilgisayar karşısında vakit geçirmesinin sosyalleşmelerinde olumsuz etkisi olabilir mi?” sorusuna öğretmenlerin verdiği yanıtların frekans ve yüzde değerleri belirtilmiştir

Tablo 4. 21: İÖ. 4. sınıf öğretmenlerine göre öğrencilerinin İBOYEM’lerle bilgisayar karşısında vakit geçirmesinin sosyalleşmelerinde olumsuz etkisi

Kullanma zaman tercihleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Etkisi Olur	50	31,6
Kısmen Etkisi Olur	65	41,1
Hiç Düşünmedim	6	3,8
Olabilir	26	16,5
Olmaz	11	7
Toplam	158	100

Tablo 4.21’ye göre, kısmen etkisi olur (f=65), etkisi olur (f=50) en fazla frekans değerine sahip oldukları görülmektedir. Diğer bulgular ise frekans yoğunluk sırasına göre, olabilir (f=26), olmaz (f=11) ve hiç düşünmedim (f=6) olarak Tablo 4.21’de görülmektedir.

4.1.4. Öğretmenlere göre İBOYEM'leri değerlendirme ile ilgili anket maddelerine ilişkin bulgular

İlkokul 4.sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM'lerde yer alan ünite sonu test pekiştireçlerinin etkisinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.22'de verilmiştir.

Tablo 4. 22: İO. 4. sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'lerin ünite sonlarında bulunan testlerle ilgili düşüncelerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çok Abartılı Pekiştireçler	3	1,9
Yerinde Pekiştireçler	148	93,7
Gereksiz Pekiştireçler	7	4,4
Toplam	158	100

Tablo 4.22'de "*İBOYEM'lerin ünite sonu değerlendirme testlerindeki pekiştireçleri nasıl değerlendirirsiniz?*" sorusuna öğretmenlerin verdiği yanıtlar; yerinde pekiştireçler (f=148), çok abartılı pekiştireç (f=3) ve gereksiz pekiştireç (f=7) olarak görülmektedir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin, pekiştireçleri yerinde olarak ifade etmeleri öğrencinin doğru cevabını çok çeşitli biçimde pekiştirerek yüreklendirmesi, yanlış cevaba göre öğrenciyi incitmeden alternatif düzeltme etkinliklerine yönlendirmesi (Senemoğlu, 2010) olarak açıklanabilir.

İÖ. 4. sınıf öğretmenleri eğitim yazılımı tasarlama imkânları olduğu takdirde dikkat edecekleri başlıkların frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.23’de verilmiştir. Tablo 4.23’de öğretmenlere imkân sağlandığında eğitim yazılımı hazırlarken dikkat edecekleri noktalar; konular farklı anlatım teknikleri içermesi (f=73), öğrenci sınıf seviyesine uygun olması (f=50), içeriğinin görsellerle zenginleştirilmiş olması (f=43), hazırlana eğitim yazılımının müfredata paralel olması (f=32), soru ve örnek yönünden zengin olması (f=20), öğrenci açısından kullanım kolaylığı olması (f=8) ve maddi açıdan uygun olması (f=5) olarak görülmektedir.

Tablo 4. 23: İÖ. öğretmenlerine göre eğitim yazılımı tasarlarlarken dikkat edilmesi gereken noktaların frekans ve yüzde dağılımı

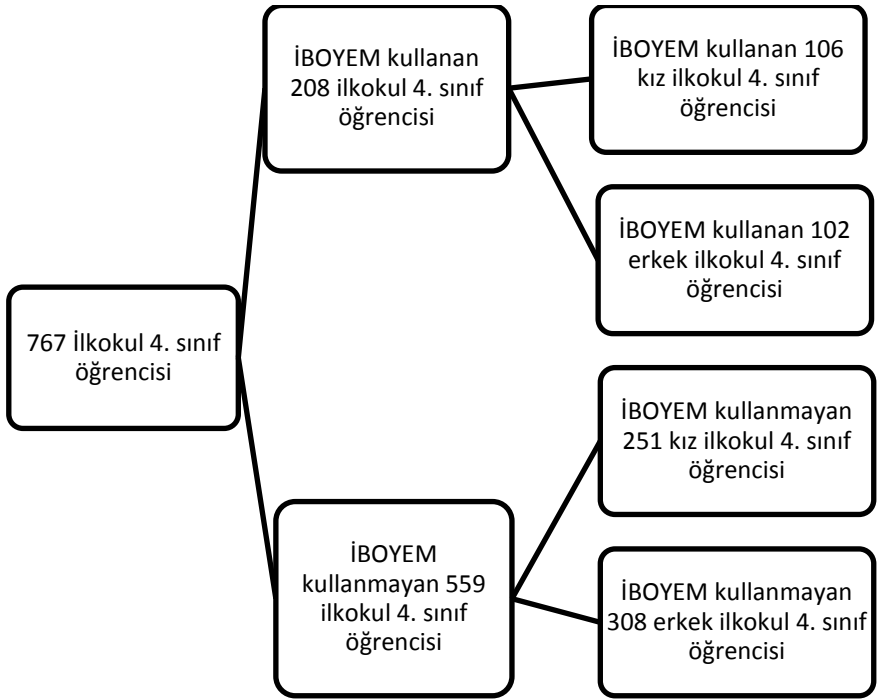
Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Müfredat ile paralel olması	32	11,59
Öğrenci seviyesine uygun olması	50	18,12
Zengin görsel içerik sağlaması	43	15,58
Bol soru ve örnek içermesi	20	7,25
Maddi açıdan uygun olması	5	1,81
Kullanım kolaylığı olması	8	2,9
Farklı anlatım teknikleri içermesi	73	26,45
Görüş bildirmeyenler	45	16,3

İlkokul 4. sınıf öğretmenleri İBOYEM'lerin öğretim programı, ölçme ve değerlendirme, kullanılan pekiştiriciler, konu anlatımlarında kullanılan görsel ve işitsel özelliklerin yerinde olduğunu belirtmişlerdir. Güzeller (2007) ve diğer bazı uzmanlar yaptıkları araştırmaların sonucunda; çok az sayıda eğitsel yazılımların başarılı bir eğitim için yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca METARGEM (1991; s:2) verilerine göre, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımlarında yeterli donanımına sahip olmadıkları ve bu konuda düzenlenen hizmet içi kurslarına da gereken ilgiyi göstermedikleri belirtilmiştir (akt. Arslan 2003). Bu durumda öğretmenlerin İBOYEM'ler hakkında olması gereken düzeyde yeterli bilgi ve kullanım becerisine sahip olmadıkları söylenebilir. Güzeller (2007)'e göre, öğretmenlerin bu tür eğitim yazılımlarının içerik ve kullanımları konusunda gerekli bilgilendirme yapılmadan kullanılmasından kaynaklanabilecek sorunların olabileceğine dikkatleri çekmiş ve eğitim yazılımlarının seçiminde dikkatli davranılmadığı takdirde öğrenci-öğretmen, öğretme-öğrenme süreçleri açısından birçok olumsuzluklara yol açabileceğine vurgu yapmışlardır. Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında; İBOYEM'lerin eğitim açısından başarılı olabilmesinin ön koşulu olarak; öğreticinin de bu yazılım ve uygulamalar hakkında gerekli olan bilgi ve beceri donanımına sahip olmasının gerekliliği açıktır.

4.2. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin İBOYEM hakkında görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin İBOYEM hakkındaki görüşlerinin neler olduğu araştırılmış ve araştırma sonuçlarına bu bölümde yer verilmiştir. Anket sonuçları değerlendirilirken ilk olarak İBOYEM kullanan öğrenciler ve kullanmayan öğrenciler olmak üzere iki grupta değerlendirilme yapılmıştır. Daha sonra

İBOYEM kullanan öğrenciler cinsiyetlerine göre İBOYEM kullanan kız ve erkek öğrenciler olarak gruplara ayrılmıştır. Aynı şekilde İBOYEM kullanmayan öğrenciler cinsiyetlerine göre İBOYEM kullanmayan kız ve erkek öğrenciler olmak üzere gruplandırılmıştır. İBOYEM kullanan ve kullanmayan öğrenci sayısı Şekil 4.1’de sunulmuştur.

Şekil 4.1. Öğrencilerin İBOYEM kullanan ve kullanmayan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Şekil 4.1’e göre araştırmaya 767 ilkokul 4. sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası (n=559) İBOYEM’leri

kullanmadıkları görülmektedir. İBOYEM'leri kullanan öğrencilerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde kız öğrencilerde (n=106) erkek öğrencilere (n=102) göre daha yaygın olduğu görülmektedir. Kız öğrencilere (n=251) kıyasla erkek öğrencilerin (n=308) daha az İBOYEM kullandıkları görülmektedir. İBOYEM kullanan ilkokul 4. sınıf kız öğrencilerinin evde ders çalışma ve konuları tekrar etme beğenileri frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.24'de verilmiştir. İBOYEM kullanan ilkokul 4. sınıf erkek öğrencilerinin evde ders çalışma ve konuları tekrar etme tercihleri frekans ve yüzde değerleri ise Tablo 4.25'de verilmiştir.

Tablo 4. 24: İBOYEM kullanan İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin evde ders çalışmaya yönelik tercihlerinin frekans ve yüzde dağılımı

Evde ders çalışmak, konuları tekrar etmek hoşuna gidiyor mu?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çok hoşuma gidiyor	98	93,3
Az hoşuma gidiyor	4	3,8
Hoşuma gitmiyor	-	-
Keşke evde çalışma diye bir şey olmasaydı	-	-
Görüşünü paylaşmayanlar	3	2,9

Tablo 4. 25: İBOYEM kullanan İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin evde ders çalışma isteklerinin frekans ve yüzde dağılımı

Evde ders çalışmak, konuları tekrar etmek hoşuna gidiyor mu?	Frekans (f)	Yüzde (%)
---	--------------------	------------------

Çok hoşuma gidiyor	83	81,4
Az hoşuma gidiyor	16	15,7
Hoşuma gitmiyor	3	2,9
Keşke evde çalışma diye bir şey olmasaydı	-	-

Tablo 4.24’de İBOYEM Kullanan İlköğretim 4. sınıf kız öğrencileri ile Tablo 4.25’de İBOYEM Kullanan İlköğretim 4. sınıf erkek öğrencilerinin “Evde ders çalışmak, konuları tekrar etmek hoşuna gidiyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar yer almaktadır. Tablo 4.24’de 98 kız öğrenci “çok hoşuma gidiyor”, Tablo 4.25’de 83 erkek öğrenci “çok hoşuma gidiyor” ifadesini kullanarak evde ders çalışma ve konuları tekrar etme hakkındaki görüşlerini bildirmişlerdir. Bu durumda kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha çok ders çalışmaya istekliler denilebilir. Bunun nedenleri arasında kız çocuklarının erkek çocuklarına göre daha erken yaşlarda sorumluluk bilincine varmaları ve bunu hayatlarının bir parçası olarak algılayıp ondan zevk alarak görevlerini yerine getirmeleri bulunmaktadır. Diğer veriler incelendiğinde; kız öğrencilerin az hoşuma gidiyor (f=4) oranı erkek öğrenciler ise az hoşuma gidiyor (f=16) oranının dörtte birine denk gelmektedir. Kız öğrencilerde hoşuma gitmiyor diyen öğrenci bulunmamakla birlikte erkek öğrencilerde bu fikirde olan (f=3) öğrenci mevcuttur. Keşke evde ders çalışmak diye bir şey olmasaydı diyen kız ve erkek öğrenci bulunmamaktadır. Sonuç olarak hem kız öğrenci hem erkek öğrenci hayatta yapmaları gereken sorumlulukları reddetmek yerine kendilerinden beklenen görevi her ne şekilde olursa olsun yerine getirmek zorunda oldukları bilincindedirler.

İlkokul 4. sınıf kız öğrencilerinin evde ders çalışırken yararlandıkları yardımcı kaynak çeşitlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.26’da verilmiştir. İlkokul 4. sınıf erkek öğrencilerinin evde ders çalışırken yararlandıkları yardımcı kaynak çeşitlerinin frekans ve yüzde değerleri ise Tablo 4.27’de verilmiştir.

Tablo 4. 26: İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin evde ders çalışırken yararlandıkları yardımcı kaynaklara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Evde çalışırken ek kaynak(lar) kullananların tercihleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Konu anlatımlı test kitapları	80	43
İnternet/bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim malzemesi	106	57

Tablo 4. 27: İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin evde ders çalışırken yararlandıkları kaynaklar

Evde çalışırken ek kaynak(lar) kullananların tercihleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Konu anlatımlı test kitapları	64	38,6
İnternet/bilgisayar ortamlı yardımcı eğitim	102	61,4

---

malzemesi

Tablo 4.26'da kız öğrencilerin ve Tablo 4.27'de erkek öğrencilerin evde ders çalışırken yararlandıkları ek kaynakların anket sonuçları verilmektedir. Bu sonuçlara göre; kız öğrencilerin konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma (f=80) frekansı erkek öğrencilerin konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma (f=64) frekansından daha yüksektir. Bu orana göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla ek kaynak çeşitliliğinden yararlanmak istediklerini söyleyebiliriz. Bu görüş; (K 347) öğrencisi tarafından aşağıdaki sözlerle ifade edilmiştir:

“Evet internet ve bilgisayarı kullanıyorum. Çünkü okulda öğrendiklerim bana yetmiyor bu yüzden Morpa, Mobides ve Vitamin'den yararlanıyorum aynı zamanda özel ders alıyorum” .

Bu araştırmaya katılan ilkokul 4.sınıf İBOYEM kullanan kız (f=106) ve erkek öğrencilerin (f=102) hepsi evde derslerinde yardımcı kaynak kullandıkları görülmektedir.

Kız öğrencilerin evde çalışırken yardımcı kaynak tercih ve nedenlerinin araştırıldığı açık uçlu anket sorusuna öğrencilerin verilerinden alt tema başlıklarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.28'de verilmiştir. Tablo 4.28'de öğrencilerin evde ders çalışırken neden yardımcı kaynak tercih ettiklerinin araştırıldığı anket sorusuna verilen cevaplara göre oluşan alt tema başlıklarının frekans değerleri görülmektedir. Bu tabloya göre konu anlatımlı test kitabı kullanan kız öğrenciler en çok tekrar yapmalarını sağladığı (f=25) ve daha iyi olduğunu düşündükleri için (f=24) konu anlatımlı test kitaplarını tercih ettikleri görülmektedir. İBOYEM kullanan 12 kız öğrenci çalışkan olmak için ve 10 kız

öğrenci de daha farklı bilgiler öğreniyorum ifadeleri ile öğrencilerin konu anlatımlı test kitapları kullanmalarına ilişkin dikkat çekici diğer bir ayrıntıyı vurguladıkları görülmektedir. Bu verilere göre çok az sayıda öğrenci, test kitabındaki soruları çözmek hoşuma gidiyor ($f=7$), faydalı ($f=2$), bana yardımcı oluyor ($f=4$) demiştir.

Tablo 4. 28: İO. 4. sınıf kız öğrencilerine göre evde ders çalışırken konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma nedenleri alt temalarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Test Kitabı Kullanma nedeni	Frekans (f)	Yüzde (%)
Test kitabındaki soruları çözmek hoşuma gidiyor	7	6,6
Test kitapları konuları detaylı ve anlaşılır anlatıyor	-	-
Tekrar yapmamı sağlıyor	25	23,6
Daha farklı bilgiler öğreniyorum	10	9,4
Faydalı	2	1,9
Daha iyi olduğunu düşünüyorum	24	22,6
Çalışkan olmak için	12	11,3
Bana yardımcı oluyor	4	3,8
Görüşünü paylaşmayanlar	22	20,8

Alt temaları destekleyici kız öğrenci görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Okul ders kitapları bazı konularda eksik geliyor. Bazı konuları anlayamıyorum” (K340).

“Okulda öğrendiklerimi tekrar ediyorum. Sınavlarda daha başarılı oluyorum. Bilgimi kontrol etmiş oluyorum ve pekiştiriyorum. Tekrar başarıya götürür” (K 191)

“Okula yardımcı, sınava hazırlıyor. Dersi evde bir gün önce çalışıyorum” (K 233).

“Test kitabıyla çalışarak vaktimi tasarruflu kullanıyor hem de bilgimi tazeliyorum” (K342).

“Akıl çalışsın diye ve zekâlı olayım diye” (K239).

“Benim anlama yeteneğim bu şekilde daha iyi algılıyor” (K 235).

Araştırmada İBOYEM’le beraber konu anlatımlı test kitabı kullanan erkek öğrencilerin açık uçlu sorunun alt tema başlıkları, frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.29’da verilmiştir.

Tablo 4. 29: İÖ. 4. sınıf erkek öğrencilerine göre evde ders çalışırken konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma nedenleri

Test Kitabı Kullanma nedeni	Frekans (f)	Yüzde (%)
Test kitabındaki soruları çözmek hoşuma gidiyor	5	4,9

Daha fazla çalışıyorum	15	14,7
Çalışkan olmak için	8	7,8
Yeterli bilgiyi veriyor	9	8,8
Konuları tekrar edip pekiştirebiliyorum	11	10,8
Güzel kaynaklar	9	8,8
Benim daha iyi anlamamı sağlıyor	14	13,7
Daha iyi olduğunu düşünüyorum	4	3,9
Görüşünü paylaşmayanlar	27	26,5

Tablo 4.29’da erkek öğrencilerin evde konu anlatımlı test kitabı kullanmalarına ilişkin nedenlerin frekans yoğunluk dağılımları sırasıyla, “daha fazla çalışıyorum” (f=15), “benim daha iyi anlamamı sağlıyor”(f=14), “konuları tekrar edip pekiştirebiliyorum” (f=11), “yeterli bilgi veriyor” (f=9), “güzel kaynaklar” (f=9), “çalışkan olmak” (f=8), “test kitabındaki soruları çözmek hoşuma gidiyor” (f=5) ve en az frekans değerine sahip “daha iyi olduğunu düşünüyorum” (f=4) olarak görülmektedir.

Alt temaları destekleyici erkek öğrenci görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Çalışmayı seviyorum ve başarıyı yükseltmek istediğim için konu anlatımlı test kitabı kullanıyorum.” (E 85)

“ Ders kitaplarımızın fazla yeterli olmadığını düşünüyorum ve kaynaklar kullanıyorum”(E 84)

“ Boş zamanlarım geçiyor ve böylece canım sıkılmıyor.” (E 53)

“ Çok çalışıp büyük bir iş adamı olmaya çalışıyorum.” (E 47)

Tablo 4.28 ve Tablo 4.29’da kız ve erkek öğrencilerin konu anlatımlı test kitaplarından yararlanma nedenleri için farklı alt temaların olduğu görülmüştür. Her iki tabloda da konu anlatımlı test kitaplarından yararlanmanın temel nedeni olarak, okulda öğrendikleri bilgileri evde tekrar etmek ve pekiştirmek için olduğu belirtilmiştir.

Tablo 4.30’da evde kız öğrencilerin çalışırken yardımcı kaynak olarak İBOYEM’leri tercih nedenlerinin araştırıldığı açık uçlu anket sorusuna kız öğrencilerin verilerinden alt tema başlıklarının frekans ve yüzde değerleri verilmiştir.

Tablo 4. 30: İO. 4. sınıf kız öğrencilerine göre evde ders çalışırken İBOYEM’den yararlanma nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Test kitabı ve İBOYEM kullanma nedenleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Daha iyi olduğunu düşünüyorum	7	6,8
Aklıma hemen giriyor	5	4,9
Başarımı artırdığına inanıyorum	6	5,8
Anladığımı ölçmek için	3	2,9
Daha iyi öğrenmek için	50	48,5
İBOYEM ile çalışmak hoşuma gidiyor	21	20,4
Konuları daha kısa ve öz anlattığı için	7	6,8
Görüşünü paylaşmayanlar	4	3,9

Tablo 4.30’a göre alt tema başlıklarından çoğunluğu, daha iyi öğrenmek için (f=50) kullanma nedeni olarak görülmektedir. Bunu sırasıyla; İBOYEM ile

çalışmak hoşuma gidiyor (f=21), daha iyi olduğunu düşünüyorum (f=7) ve konuları daha kısa ve öz anlattığı için (f=7), başarıyı arttırdığına inanıyorum (f=6), aklıma hemen giriyor (f=5) ve anladığımı ölçmek için (f=3) olarak görülmektedir.

Alt temaları destekleyici kız öğrenci görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Orada dersteki gibi dinliyorum ve daha iyi öğreniyorum.”(K 316)

“Ailem bu şekilde başarıyı artacağını düşünüyor ve bende öyle.” (K 261)

“Öğretmenimizin anlattıklarını pekiştirmek ve daha iyi anlamak için .” (K 328)

“Çünkü ek bilgi almak başarıyı artırıyor.” (K 432)

“Okulda işlediklerim bana yetmiyor.” (K 347)

“Burada etkili bir şekilde anlıyorum.” (K 235)

“Bir konuyu iyi anlayamadığımda yardımcı oluyor.” (K238)

“Daha iyi anlıyorum, zevk alıyorum ve eğleniyorum.” (K 237)

“Hem eğlenceli, hem de eğitici oluyor.”(K 218)

“Orada da birçok bilgi çok hızlı bir şekilde öğrenilebiliyor ve daha çok bilgi öğreniyorum.” (K 339)

“Sınavlarda daha çok başarılı olmak ve zamanımı başarıyı arttırarak kullanmak için.” (K 345).

“Bana her zaman fayda ve ek bilgi sağladığımı düşünüyorum.” (K 343)

“Test kitaplarım bitince oradan tekrar dinliyorum.” (K331)

“Daha fazla araştırma yapmak ve daha çok bilgi edinmek için kullanıyorum.” (K 305)

“Başarımı arttırmak istiyorum ve dinleyerek, görerek daha çabuk algıladığımı düşünüyorum.” (K 295)

Tablo 4.31’de araştırmada evde yardımcı kaynak olarak İBOYEM kullanan erkek öğrencilerin açık uçlu sorunun alt tema başlıklarının frekans ve yüzde değerleri paylaşılmaktadır.

Tablo 4. 31: İÖ. 4. sınıf erkek öğrencilerine göre evde ders çalışırken İBOYEM’den yararlanma nedenleri

Test kitabı ve İBOYEM kullanma nedenleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bana yardımcı oluyor	14	13,7
Çalışkan olmak için	8	7,8
Ek olarak çalışabiliyorum	14	13,7
Anladığımı ölçmek için	6	5,9
Daha iyi kavrayabiliyorum	10	9,8
İBOYEM ile çalışmak hoşuma gidiyor	33	32,4
Konuları daha kısa ve öz anlattığı için	1	1
Daha çok bilgi alıyorum	8	7,8
Konuların sesli anlatılması hoşuma	4	3,9

gidiyor		
Görüşünü paylaşmayanlar	4	3,9

Tabloya 4.31'e göre erkek öğrenciler evde ders çalışırken İBOYEM'lerle çalışma nedenlerini; İBOYEM ile “çalışmak hoşuma gidiyor” (f=33), “bana yardımcı oluyor” (f=14) ve “ek olarak çalışabiliyorum” (f=14), “daha iyi kavrayabiliyorum” (f=10), “çalışkan olmak için” (f=8) ve “daha çok bilgi alıyorum” (f=8), “anladığımı ölçmek için” (f=6), “konuların sesli anlatılması” (f=4) ve son olarak da “konuları daha kısa ve öz anlattığı için” (f=1) olarak belirtmişlerdir.

Alt temaları destekleyici erkek öğrenci görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“ Eğlenceli oluyor ve farklı bir yerde çalışmak hoşuma gidiyor.” (E 49)

“ Hem eğlenip, hem öğrenmek çok güzel.” (E 148, E 142, E 115)

“ Onlardan çalışarak diğerlerini geçmek istiyorum.” (E 106)

“ Hem daha net hem de daha açıklayıcı oluyor.” (E 88)

“Oradan bir şeyler anlayıp anneme anlatınca annem beni çok seviyor ve oyun oynayabiliyorum.” (E 82)

“İstediğim an durdurup geri başa alıp dinleyebiliyorum.”(E 60)

Tablo 4.30 ve Tablo 4.31'de ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin evde İBOYEM'i ek kaynak olarak kullanmaları ayrı ayrı değerlendirilmiştir. İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin İBOYEM'i kullanma tercihleri özetlenecek olursa; kız öğrenciler en çok ders kitaplarında yer alan konuları daha iyi

öğrenmek, İBOYEM ile çalışmak zevkli olduğu için, konular İBOYEM’de daha kısa ve öz anlatıldığı için, erkek öğrenciler ise İBOYEM’lerle çalışmak için zevkli ve eğlenceli olduğu için, konuları anlamak daha kolay olduğu gibi nedenleri belirtmişlerdir, Bu durum Renshaw ve Taylor (2000)’a göre, BDE öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumlu etkisinin yanı sıra öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerinin gelişimde etkin rol aldığı ve öğrencilerin ezberden çok anlayarak öğrendikleri tespitleri ile örtüşmektedir (akt. Çekbaş, Yakar, Yıldırım ve Savran, 2003). Ayrıca, eğitim yazılımlarında yer alan görseller, animasyonlar, eğitici oyunlar ile kısa dönemli hafızada yer alan bilgiler uzun süreli hafızada yer almasında önemli etkisi olduğu söylenebilir.

Evde ek kaynak olarak İBOYEM kullanan ilkokul 4. sınıf kız öğrencilerine, İBOYEM’de hoşlarına giden özelliklerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.32’de verilmiştir.

Tablo 4. 32: Kız öğrencilere göre İBOYEM’i tercih etme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Kız öğrencilerin İBOYEM’i tercih etme nedenleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Konuları daha iyi anlamamı sağlıyor	100	24,7
Konularla ilgili deneyleri görmemi sağlıyor	72	17,8
Ünite sonlarındaki testlerde söylenen aferinler hoşuma gidiyor	51	12,6
İstediğim an tekrar yapabilmem hoşuma gidiyor	71	17,5

Bilgisayar/ internet kullanıyor olmam hoşuma gidiyor	47	11,6
Bilgisayarda/ internette çalışınca konular kolay geliyor	54	13,3
Bilgisayarda/ internette sadece ders çalışmama izin olduğu için	10	2,5

Tablo 4.32'a göre ulaşılan değerler hemen hemen birbirini takip eden frekanstadırlar. Bulgulara, “konuları daha iyi anlamamı sağlıyor” (f=100) frekans değeri en fazla olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunu sırasıyla; “konularla ilgili deneyleri görmemi sağlıyor” (f=72), “istediğim an tekrar yapabilmem hoşuma gidiyor” (f=71), “bilgisayarda/internette çalışınca konular kolay geliyor” (f=54), “ünite sonlarında söylenen aferinler hoşuma gidiyor” (f=51), “bilgisayar ve internet kullanıyor olmam hoşuma gidiyor” (f=47) olarak tabloda görülmektedir. Ayrıca, “bilgisayarda/ internette sadece ders çalışmama izin olduğu için” (f=10) en düşük frekans değerine sahip olduğu görülmektedir.

İlkokul 4. sınıf kız öğrencilerinin İBOYEM'leri neden beğendiklerini ifade ettikleri alt temaları destekleyici olanlardan bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Bana eğitim siteleri daha eğlenceli geliyor.” (K 345)

“Bilgi kazanmayı seviyorum.” (K 344)

“Konuları tekrar etmek beni dinlendiriyor.” (K 343)

“Derslerde zorlanmıyorum.” (K 323)

“Derslerle ilgili bulmaca ve zekâ soruları çözmek hoşuma gidiyor.” (K 318)

“İçinde eğitici oyunlar var ve güzel .” (K 316)

“Bu şekilde tekrar etmek hoşuma gidiyor .” (K 315)

“Bilgisayardan bilgi almak hoşuma gidiyor.” (K 309)

“Oyunlar oynuyorum, araştırma yapıyorum, test çözüp çalışıyorum .” (K 305)

“Konuları anlatıp test veriyor. Konuları sesli okumaları konuyu daha iyi anlamamı sağlıyor.” (K 304)

“Derslerime önem vermem, çalışmam ve bilgi öğrenmem hoş .” (K 294).

“Kitaplardan ve eğitim CD’lerinden çalışınca daha iyi anlıyorum.” (K 285).

“Çünkü dersler böyle çok daha güzel.” (K 262).

“Konu anlatımları hoşuma gidiyor.” (K 248)

“Bilgisayar kullanmamı daha da profesyonel yapıyor.” (K 246)

“Eğlenerek öğrenmek güzel.” (K 237, K233)

“Çok eğlenceli oluyor, bana her şeyi anlatıyor ve konuları çabuk kavriyorum.” (K230).

“Bu şekilde her zaman o konular aklımda kalıyor .” (K 235)

“*Ek bilgi kazanıyorum. Konuları güzel aşamalarda kavriyorum.*” (K 234)

“*En çok sesli konu anlatımları hoşuma gidiyor. Etraf sakın ise tam bir ders ortamı oluyor.*” (K 230)

“*Evde öğretmenin anlattıkları pekişiyor.*” (K 219)

“*Bana çok eğlenceli geliyor.*” (K 218)

“*Çalıştığım derslerle ilgili eğitici oyunlar olması hoşuma gidiyor.*” (K 199)

Erkek öğrencilerin İBOYEM’leri kullanırken hoşlarına giden özelliklerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.33’de verilmiştir.

Tablo 4. 33: Erkek öğrencilere göre İBOYEM’i beğenme nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

Erkek öğrencilerin İBOYEM’i tercih etme nedenleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Konuları daha iyi anlamamı sağlıyor	98	26,6
Konularla ilgili deneyleri görmemi sağlıyor	71	19,2
Ünite sonlarındaki testlerde söylenen aferinler hoşuma gidiyor	62	16,8
İstedğim an tekrar yapabilmem hoşuma gidiyor	70	19
Bilgisayar/ internet kullanıyor olmam hoşuma gidiyor	52	14,1

Bilgisayarda/ internette sadece ders çalışmama izin olduğu için	15	4,1
Neden belirtmeyenler	1	0,3

Bu verilere göre erkek öğrenciler, konuları daha iyi anlıyorum (f=98), konularla ilgili deneyleri görmemi sağlıyor (f=71), istediğim an tekrar yapabilmem hoşuma gidiyor (f=70), İBOYEM’lerde ünite sonlarında yer alan testlerdeki dönütler (f=62), bilgisayar/internet kullanıyor olmam hoşuma gidiyor (f=52), bilgisayarda/internette sadece ders çalışmama izin olduğu için (f=15) ifadeleri Tablo 4.33’da görülmektedir.

Her iki Tablo için genel bir değerlendirmeye gidildiğinde; Tablo 4.32 Kız öğrencilerin ve Tablo 4.33 Erkek öğrencilerin “*Kullandığınız İBOYEM’in en çok hoşunuza giden özellikleri?*” sorusuna verdikleri yanıtlar da dikkati çeken şıklardan biri; Ünite sonlarında bulunan testlerde “aferin, başardın...” gibi pekiştiricilerinin öğrenciler tarafından önemsenmesidir. Yaptığı işler için beğeni toplamak, arkadaşları ve yetişkinler tarafından takdir edilmek ilkökul dönemindeki çocuğun önemli gereksinimleri arasındadır (Odabaşı ve diğerleri, 2005). İBOYEMler’de ünite sonlarında yer alan alıştırmaya soruları ve testlerde yer alan “aferin”, “başardın”, “bir sonraki teste geçebilirsin” gibi pekiştiricilerin gerek kız öğrenciler de (f=51) gerekse erkek öğrenciler (f= 62) üzerinde olumlu etkisi olduğu öğrenci verilerinden anlaşılmaktadır.

47 kız öğrenci ve 52 erkek öğrencinin bilgisayar ve internet kullanabilmesi ve bundan keyif almaları Wilson ve Marsh II (1995)’a göre internet kullanmanın öğrencilere kazandırabileceği iki önemli noktaya örtüşmektedir. Bunlardan ilki, öğrencilerin İnternet’i, araştırma yapabile,

bilgiye ulaşabilme ve paylaşma becerileri olarak tanımlanmıştır. Buna göre, bu becerileri kazanan ve etkin kullanabilen öğrencilerin kendilerini okul dışında bilgi-merkezli teknolojik bir ortamda rahat bir şekilde ifade edebilmeleri için bu tür eğitim yazılımlarını kullanmaları faydalı olacaktır. Diğer önemli nokta ise, İnternet kullanımının, sınıf duvarlarının da içinde bulunduğu tüm sınırları kaldırmasıdır. Bu durumda öğrenciler derslerle ilgili problemlerde yalnız kalmayacak ve kendilerini önemsiz hissetmelerini önleyecektir (akt. Akbaba Altun ve Altun, 2000).

Kız öğrencilerin İBOYEM'leri hangi dersler için daha çok tercih ettiklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.34'de verilmiştir.

Tablo 4. 34: Kız öğrencilerin İBOYEM'i tercih ettiği derslerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

İBOYEM hangi dersler için daha çok tercih ediliyor	Frekans (f)	Yüzde (%)
Türkçe	74	22,4
Sosyal Bilgiler	74	22,4
Fen ve Teknoloji	81	24,5
Matematik	84	25,5
İngilizce	68	20,6
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	9	2,7
Trafik	3	0,9
Resim	2	0,6
Görüşünü paylaşmayanlar	9	2,7

Tablo 4.34’de 74 kız öğrencinin İBOYEM’lerden Türkçe dersi için faydalandığı görülmektedir. Kız öğrenciler İBOYEM’lerde Türkçe ders anlatımının açık, anlaşılır ve seviyelerine uygun olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Konu anlatımları güzel ve en ince ayrıntısını anlatıyor.” (K 347, K 248, K 200)

“Türkçe dil öğrenimimi geliştiriyor.” (K 344)

“Yazım yanlışı gibi konulara takıldığım için.” (K 343)

“Dersler daha iyi anlatılıyor.” (K 340)

“Türkçem geliyor.” (K304)

“Kütüphanesi ve konu anlatım sayfalarından çalışıyorum.” (K 236)

“Ek bilgi kazanıyorum.” (K 234)

“Konuları daha iyi anlamama yardımcı oluyor.” (K 199)

“Çözümlü testleri çok güzel ve faydalı.” (K 188, K 110)

Tablo 4.34’de 74 kız öğrencinin İBOYEM’lerden Sosyal Bilgiler dersi için faydalandığı görülmektedir. Kız öğrenciler İBOYEM’lerde Sosyal Bilgiler ders anlatımının eğlenceli, anlaşılır ve tarihlerin ezberlenmesinde oldukça yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Konular eğlenceli şekilde anlatılıyor.” (K 347)

“Geçmişî öğrenmem kolay oluyor.” (K 344)

“Savaşlar gibi bazı konularda takılabiliyorum.” (K 343)

“Testleri çok güzel.” (K 309)

“Bilmediğim şeyleri öğreniyorum.” (K 238)

“Atatürk temasını daha iyi anlıyorum.” (K 234)

“Tarihleri ezberlemem açısından faydalı.” (K 230)

“Ben bu dersi çok seviyorum ve çok güzel anlatılmış.” (K 248)

“Çok daha iyi anlayabiliyorum.” (K 205)

“Çalışmalar çok güzel.” (K 200)

“Sınav başarıımı yükseltiyor. Tarihler aklıma daha iyi giriyor.” (K 191)

“Sınavlardan 100 almak için.” (K 188)

“Bilmediğim tarih ve olaylar hakkında daha iyi bilgi öğrenebildiğim için.” (K 128)

Tablo 4.34’de 81 kız öğrencinin İBOYEM’lerden Fen ve Teknoloji dersi için faydalandığı görülmektedir. Kız öğrenciler İBOYEM’lerde Fen ve Teknoloji ders anlatımının eğlenceli ve deneylerin baştan sona anlaşılır bir biçimde yapıldığını belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Deneylerle bilgimi pekiştiriyorum.” (K 345)

“Deneyli, eğlenceli daha iyi anlıyorum.” (K 300, K 248)

“Deneyleri daha iyi anlamak için.” (K 304, K 268, K 205)

“Her konuyu rahatlıkla anlayabiliyorum.” (K238)

“Nasıl deney yapacağımı eğlenceli bir şekilde görüp anlıyorum.” (K236)

“Vücudumuzu daha iyi görüp, anlıyorum.” (K 234, K265)

“Deneylerin nasıl yapıldığını hem okulda hem de bilgisayarda görmem faydalı oluyor.” (K 230)

“Konuları daha iyi öğrenebildiğim için.” (K 128)

Tablo 4.34’de 84 kız öğrencinin İBOYEM’lerden Matematik dersi için faydalandığı görülmektedir. Kız öğrenciler İBOYEM’lerde Matematik ders anlatımının kolaydan zora, basitten karmaşığa ve geometrik şekillerle desteklenmiş olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Testleri çok güzel.” (K 347)

“Problemlerin açıklamaları olduğu için çok iyi anlıyorum.” (K 345)

“Tekrar etmek için çok güzel.” (K 343)

“Şekilleri düzgün bir şekilde görüp, soruları kolayca yanıtlandırıyorum.” (K 304)

“Konular çok güzel anlatılmış.” (K246)

“İşlemleri daha rahat anlıyorum.” (K 238)

“Daha hızlı problem çözebiliyorum.” (K 234)

“Bütün bölümlerin testleri seviyeme göre.” (K 205)

“Çalışmaları çok güzel.” (K 200)

Tablo 4.34’de 68 kız öğrencinin İBOYEM’lerden İngilizce dersi için faydalandığı görülmektedir. Kız öğrenciler İBOYEM’lerde İngilizce ders anlatımının anlaşılır ve animasyonlarla desteklenmiş olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Takıldığım birçok konuda tekrar yapmamı sağlıyor.” (K 343)

“Konu anlatımları çok güzel.” (K 309, K 200)

“Testlerini çözerek konuları pekiştiriyorum.” (K304)

“Oyunlarla çalışmak daha eğlenceli.” (K 300, K 110)

“Animasyonlar çok hoş.” (K 248)

“İngilizceyi daha iyi öğreniyorum.” (K 246)

“Daha iyi kelime ezberliyorum.” (K234)

“Okulda öğrendiklerimi sesli şekilde pekiştiriyorum.” (K 230)

Resim dersi için İBOYEM’den yararlanıyorum. Çünkü;

“Oyunlarda bulunan resimler benim resim yapmamı geliştiriyor.” (K 236)

Erkek öğrencilerin İBOYEM’leri hangi dersler için daha çok tercih ettiklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.35’de verilmiştir.

Tablo 4. 35: Erkek öğrencilerin İBOYEM’i tercih ettiği derslerin frekans ve yüzde dağılımları

İBOYEM hangi dersler için daha çok tercih ediliyor	Frekans (f)	Yüzde (%)
Türkçe	63	18
Sosyal Bilgiler	65	18,6
Fen ve Teknoloji	77	22
Matematik	71	20,3
İngilizce	64	18,3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	5	1,4
Görüşünü paylaşmayanlar	5	1,4

Tablo 4.34 ve Tablo 4.35’de öğrencilerin Türkçe dersi için İBOYEM’lerden yararlanmaları Kırcı (1992)’ya göre, Türkçe ders kitapları metinlerinin ilkökul öğrenci seviyesinde olmakla beraber, Halk edebiyatından örnekler olan tekerleme, bilmece, masal gibi metinlere yer verilmediği ayrıca çağdaş Türk edebiyatı metinlerinin ders kitaplarına uyarlanmasında ciddi problemler olduğunu belirtmiştir (akt. Kolaç, 2003). Kız ve erkek öğrencilerin ifadeleri de Kırcı’nın bulgularıyla paralel olmakla beraber öğrenci bakış açısı ile Türkçe ders kitaplarında diğer noksanlıklar görülebilir.

Tablo 4.35’de 63 erkek öğrencinin İBOYEM’lerden Türkçe dersi için faydalandığı görülmektedir. Erkek öğrenciler İBOYEM’lerde Türkçe ders anlatımının dilbilgisi konularını içermesi ve animasyonlarla desteklenmiş

olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Dil bilgisini öğretiyor.” (E 145)

“Oradaki testler ve animasyonlar, anlatımlar hoşuma gidiyor.” (E121)

“Çünkü oradan dinlediğim zaman daha iyi kavriyorum.” (E 56)

Tablo 4.34 ve Tablo 4.35’de öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi için İBOYEM’leri kullanma nedeni olarak eğitim yazılımlarında yer alan animasyonlar, grafikler, renkli haritalar, terimlerin gerçek hayattan örneklerle zenginleştirilmiş olması öğrenciler açısından Sosyal Bilgiler dersinin daha rahat, anlaşılır ve kalıcılık açısından kullanılması tercih edilebilir. Uşun (2000)’a göre, Sosyal Bilgiler dersini BDÖ ile desteklemek uygun yöntem ve teknikleri arasındadır. Kız ve erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi için belirttikleri ifadeler de söz edilen nedenlerle paralellik göstermektedir.

Tablo 4.35’de 65 erkek öğrencinin İBOYEM’lerden Sosyal Bilgiler dersi için faydalandığı görülmektedir. Erkek öğrenciler İBOYEM’lerde Sosyal Bilgiler ders anlatımının görsellerle desteklenmiş olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Oradan dinleyerek, görerek ve uygulayarak öğrenmek daha kolay.” (E 11)

“Sosyal Bilgiler dersinde ülkemizin savaşlardaki durumunu sesli anlatması ve etkinlikler yapması, sorularının doğru yanıtlarını açıklaması hoşuma gidiyor.” (E 37)

“Konularımızla ilgili farklı bilgiler ediniyorum.” (E 148)

Tablo 4.35’de 77 erkek öğrencinin İBOYEM’lerden Fen ve Teknoloji dersi için faydalandığı görülmektedir. Erkek öğrenciler İBOYEM’lerde Fen ve Teknoloji ders anlatımında deneylerin olması konuları daha iyi kavramada oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“ *Deneyleri çok güzel.* ” (E 10, E 49, E 148, E 122, E 149)

“ *Konularımızla ilgili her şeyi bulabiliyorum.* ” (E 72)

Tablo 4.35’de 71 erkek öğrencinin İBOYEM’lerden Matematik dersi için faydalandığı görülmektedir. Erkek öğrenciler İBOYEM’lerde Matematik ders anlatımında bol soru ve testler içermesi konuları daha iyi kavramada oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeleri destekleyici olanlarından bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“ *Testleri hoşuma gidiyor.* ” (E 122)

“ *İşlemleri anlamamda yardımcı oluyor.* ” (E 4)

“ *Konu anlatımları güzel.* ” (E 149)

İngilizce dersine İBOYEM ile çalışmayı tercih ediyorum. Çünkü

“ *Yeni İngilizce kelimeler öğretiyor.* ” (E 145, E 122, E 148, E 49)

Tablo 4.34’de kız öğrencilerin ve Tablo 4.35’de erkek öğrencilerin İBOYEM’i hangi dersler için daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, kız öğrenciler Fen ve teknoloji (f=81), matematik (f=84), sosyal bilgiler (f=74), İngilizce (f=68) kız öğrenci derslerinde İBOYEM’leri kullanmaktadır. Erkek öğrencilerde de benzer şekilde, fen ve teknoloji (f=77) ve

matematik (f=74), sosyal bilgiler (f=65), İngilizce (f=64). Çok az sayıda öğrenci İBOYEM’lerden din kültürü ve ahlak bilgisi, trafik ve resim dersleri için yararlandığını belirtmiştir. Bu tür eğitim yazılım ve programlarının konuları sesli anlatması ve görsellerle desteklemesi, animasyon, grafik, diyagram, kısa belgeseller içermesi öğrenci üzerinde konuyu sadece kitaptan öğrenene göre daha fazla etkisi olduğu yapılan araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur (Mayer, 1989; Mayer, 2008; Moreno ve Mayer, 1999, Ozogul, Johnson, Atkinson, Reisslein, 2013).

İBOYEM kullanamayan ilkokul 4. sınıf kız öğrencilerinin İBOYEM kullanamama nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.36’da verilmiştir.

Tablo 4.36’da 251 ilkokul 4. sınıf kız öğrencinin İBOYEM’leri kullanamama nedenlerinin anlaşılmasına destekleyici olanlarından bazılarına yer verilmiştir:

Tablo 4. 36: İÖ. 4. sınıf kız öğrencilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

İlköğretim 4. sınıf kız öğrencilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Öğretmenim tavsiye etmedi	11	4,4
Ailem istemedi	24	9,6
İhtiyacım olduğuna inanmıyorum	76	30,3
Bilgisayar/ interneti çok iyi kullanamıyorum	30	12
Evde bilgisayar/internet olmadığı için	50	19,9

Hiç ilgilenmedim	1	0,4
Kaynak kitap kullandığım için gerek yok	1	0,4
Maddi durumumuz iyi değil	7	2,8
Bilgisayarda çalışmaya zamanım yok	4	1,6
Nedenini belirtmeyenler	47	18,7

“Evde bilgisayar yok ve maddi durumumuz iyi değil” (K 56)

“Bilgisayarda çalışmak yerine konu anlatımlı test kitaplarını tercih ediyorum. Çünkü daha iyi öğreniyorum.” (K 173)

“İnterneti çok sevmiyorum ve kullanmıyorum. Zararlı olduğu içinde istemiyorum.” (K 334)

Ailem dersi derste öğren eve gelince tekrarını yap, çok çalış başarılı olursun dediği için istemiyorum.” (K336)

“Zamanım olmuyor olsa bile ağabeyimden bilgisayarı alamam.” (K 94)

“Babamın maaşı yetmiyor. Alamıyoruz.” (K 92, K337)

“Evde bilgisayar da yok internette. Çünkü maddi durumumuz iyi değil.” (K 56)

İBOYEM kullanamayan ilkokul 4.sınıf erkek öğrencilerinin İBOYEM kullanamama nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.37’de verilmiştir.

Tablo 4. 37: İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenlerinin frekans ve yüzde dağılımları

İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin İBOYEM’i kullanmama nedenleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Öğretmenim tavsiye etmedi	16	5,2
Ailem istemedi	44	14,3
İhtiyacım olduğuna inanmıyorum	104	33,8
Bilgisayar/ interneti çok iyi kullanamıyorum	41	13,3
Evde bilgisayar/internet olmadığı için	85	27,6
Kaynak kitaplar daha faydalı olduğu için	8	2,6
Böyle eğitim programları olduğunu bilmiyordum	6	1,9
Babam bilgisayara şifre koydu ve kaldırdı	1	0,3
İnternette hep problem var	2	0,6
Neden belirtmeyenler	1	0,3

Tablo 4.36’da ve Tablo 4.37’de ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin İBOYEM’leri kullanamama nedenleri görülmektedir. Her iki tabloda da en yüksek frekans , “*ihtiyacım olduğuna inanmıyorum*” ifadesidir. Bunun nedeninin İBOYEM’ler hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklandığı düşünö bilinir. Tabloların devamı incelendiğinde ikinci kullanmama nedeni olarak ekonomik sebepler olduğu görölmektedir. “*Evde internet/bilgisayar olmadığı için*” İBOYEM’i kullanamayan öğrenci sayısı kız öğrencilerde (f=50) ve erkek öğrencilerde (f=85) kişidir.

İBOYEM’i kullanmama nedeninde en fazla üçüncü çoğunluğa sahip neden kız ve erkek öğrenciler arasında farklılaşmıştır. 30 kız öğrenci ve 41 erkek öğrenci bilgisayar/interneti kullanma yetisine sahip olmadığını sebep olarak

belirtmiştir. 24 kız öğrenci ve 41 erkek öğrenci “*ailem istemedi*” olarak ifade etmişlerdir. Bu durumda kız öğrenciler erkek öğrencilere göre İBOYEM’den daha az yararlanıyorlar denilebilir. Bunun nedenleri arasında ailelerin kız çocuklarını daha korumacı rolünün olduğu düşünülebilir. “*Öğretmen tavsiye etmedi*” gerekçesini 11 kız öğrenci işaretlerken; bu durum 16 erkek öğrenci için doğrudur. Erkek öğrencilere ait tabloda dikkat çeken bir diğer neden ise bu tarz eğitim yazılımlarından öğrencilerin bir şekilde haberdar olmamasıdır. Bu oran, 6 erkek öğrenci tarafından dile getirilmiştir. Her iki tabloda da 1 adet kız öğrenci ve 8 adet erkek öğrencinin kaynak kitaplarının ihtiyaçlarını karşıladıkları için İBOYEM’i kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 4.36’de kız öğrencilere ait verilerde ise 8 öğrencinin İBOYEM’lerden faydalanmak için yeterli zamanları olmadıkları vurgusu yapılmıştır.

İBOYEM kullanamayan kız öğrencilere göre internet ve bilgisayarın yarar ve zararları hakkında görüşlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.38’de verilmiştir.

Tablo 4. 38: İBOYEM kullanmayan İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi

Sizce bilgisayar, internet yararlı mı/ zararlı mı?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet çok yararlı	42	16,7
Dikkatli olunmazsa yararlı	146	58,2
Az yararlı ama çok yararlı	37	14,7
Hayır hiç yararlı değil, çok yararlı	18	7,2

Facebook ve MSN Messenger dışında yararlı	1	0,4
Görüşünü paylaşmayanlar	7	2,8

İBOYEM kullanan kız öğrencilere göre internet ve bilgisayarın yarar ve zararları hakkında görüşlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.39'de verilmiştir.

Tablo 4. 39: İBOYEM kullanan İO. 4. sınıf kız öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi

Sizce bilgisayar, internet zararlı mı/ yararlı mı?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet, çok zararlı	9	8,6
Dikkatli olunmazsa zararlı	60	57,1
Az zararlı ama çok yararlı	12	11,41
Hayır, hiç zararlı değil çok yararlı	13	12,4
Görüşünü paylaşmayanlar	11	10,5

Tablo 4.38'de ve 4.39'da İBOYEM kullanan ve İBOYEM kullanmayan kız öğrencilere internet/bilgisayarın zararlı olup olmadıkları hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir. Buna göre ilkokul 4.sınıf kız öğrencilerinin internet ve bilgisayara karşı gerekli bilince sahip oldukları söylenebilir. Çünkü her iki tabloda da kız öğrencilerin çoğunluğu dikkatli olunmazsa internet ve bilgisayar kullanımının zararlı olacağını belirtmişlerdir. İlkokul 4.sınıf kız öğrencilerinden derslerinde İBOYEM'lerden yararlananların bu konu hakkındaki görüşleri diğer

kız öğrenci grubuna göre daha homojen bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Hayır, hiç zararlı değil çok yararlı (f=13), az zararlı ama çok yararlı (f=12) olarak görülmektedir.

Tablo 4.38’de kız öğrencilerin ikinci çoğunluğu evet çok zararlı (f=42) ifadesini kullanarak internet/bilgisayar hakkında düşüncelerini belirtmişlerdir. Bu durum ilkokul 4. sınıf kız öğrencilerinin bilgisayar ve internet hakkında önyargılara sahip olduklarının göstergesi olarak açıklanabilir. Çünkü bu öğrencilerin internet ve bilgisayar kullanmadıkları halde onun hakkında doğru kanılara varmalarının sağlıklı olmayacağını göstermektedir. Dolayısıyla; bu öğrencilerin bir şekilde internet ve bilgisayarın olumsuz etkilerinden haberdar oldukları ve bunu olumsuz yönde yorumladıkları görülmektedir. Tablo 4.36’da yer alan diğer veriler ise; Az zararlı ama çok yararlı (f=37), hayır hiç zararlı değil çok yararlı (f=18) olarak görülmektedir. Bu şıkları tercih etmeyip kendi düşüncesi paylaşan kız öğrenciye göre ise sosyal paylaşım sitelerinin bir şekilde zararlı olabileceği vurgusu yapılmıştır. Bu durumda çocukların internet ve bilgisayar denilince zihinlerinde hangi kavramların oluştuğuna dikkat etmek gerekmektedir.

İBOYEM kullanamayan erkek öğrencilere göre internet ve bilgisayarın yarar ve zararları hakkında görüşlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.40’da verilmiştir.

Tablo 4. 40: İBOYEM kullanmayan İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi

Sizce bilgisayar, internet zararlı mı/ yararlı mı?	Frekans (f)	Yüzde (%)
---	-------------	-----------

Evet, çok zararlı	36	11,7
Dikkatli olunmazsa zararlı	165	53,6
Az zararlı ama çok yararlı	55	17,9
Hayır, hiç zararlı değil çok yararlı	39	12,7
Görüşünü paylaşmayanlar	13	4,2

İBOYEM kullanan erkek öğrencilere göre internet ve bilgisayarın yarar ve zararları hakkında görüşlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.41’de verilmiştir.

Tablo 4. 41: İBOYEM kullanmayan İO. 4. sınıf erkek öğrencilerinin bilgisayar/ internet yararlı mı/zararlı mı yorumlarının incelenmesi

Size bilgisayar, internet zararlı mı/ yararlı mı?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet, çok zararlı	12	8,1
Dikkatli olunmazsa zararlı	78	52,3
Az zararlı ama çok yararlı	23	15,4
Hayır, hiç zararlı değil çok yararlı	19	12,8
Görüşünü paylaşmayanlar	17	11,4

Tablo 4.40’da ve Tablo 4.41’de ilkokul 4. sınıf erkek öğrencilerden İBOYEM kullanan öğrencilerden 78’i, İBOYEM kullanmayan öğrencilerin 165’i internet ve bilgisayarın dikkatli olunmayacağında zararlı olacağını düşünmekte oldukları görülmektedir.

Tablo 4.40’de İBOYEM’lerden faydalanan öğrencilerin internet ve bilgisayar hakkındaki görüş dağılımları arasında çok bir farklılık bulunmamaktadır. 23 öğrenci az zararlı ama çok yararlı, 19 öğrenci hayır, hiç zararlı değil çok yararlı, 12 öğrenci evet, çok zararlı olarak görüş bildirmişlerdir.

Tablo 4.41’de ise 55 öğrenci az zararlı ama çok yararlı, 39 öğrenci hayır, hiç zararlı değil çok yararlı, 36 öğrenci evet çok zararlı demişlerdir.

Eğitim yazılımlarından faydalanan öğrencilerin büyük çoğunluğu İBOYEM’leri bütün dersler için kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilere göre İBOYEM’lerle çalışılan derslerin, konuları öğrenme, tekrar etme, araştırma yapmanın kendilerine göre daha zevkli, anlaşılır ve kolaylaştığını belirtmişlerdir. Bu durum, Sezer (1989)’e göre, internet ve bilgisayar destekli eğitimin bireysel farklılıklara göre ayarlanabilir olması, dönütlerin yerinde ve kişiye özel olması öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemesi (akt. Arslan 2003;s:71) olarak açıklanabilir. İBOYEM’lerden yararlanamayan öğrencilerin çoğunluğunun bu tür eğitim yazılımları ile henüz tanışmadığı, eğitim yazılımlarından haberdar olan öğrencilerin ise ekonomik ve teknik altyapı yetersizliklerinden ötürü kullanamadıkları görülmektedir.

4.3. İlkokul 4. sınıf velilerinin İBOYEM hakkında görüşleri

Bu bölümde üçüncü alt problem kapsamında ilkokul 4. sınıf öğrenci velilerinin İBOYEM’lerle ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Araştırma süresince 406 ilkokul 4. sınıf velisine ulaşılmıştır. Veli anketi analizinde velisi oldukları öğrencileri için İBOYEM kullanan ve kullanmayan velilerin ortak cevapladıkları sorular; ilkokul 4. sınıf velilerinin internet/bilgisayar bilgileri, velisi oldukları

öğrencileri için İBOYEM'lerden yararlanma veya yararlanmama nedenleri ve veli gözüyle İBOYEM'lerin öğrenci başarısına etkisi alanlarındadır.

İBOYEM'leri çocukları için tercih eden veliler ile İBOYEM'leri çocukları için tercih etmeyen velilerin bilgisayar ve internet kullanım bilgilerine ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.42'de verilmiştir.

Tablo 4. 42: “İÖ. 4. sınıf velilerinin İnternet/bilgisayar bilgisi ne düzeydedir?” sorusuna verilen yanıtlarının incelenmesi

GRUPLAR:	İBOYEM kullanan veliler		İBOYEM kullanmayan veliler	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç kullanmıyorum	3	1,8	62	25,5
Kısmen kullanıyorum	28	17,2	62	25,5
Normal	43	26,4	56	23,0
İyi	47	28,8	39	16,0
Çok iyi	42	25,8	24	9,9
Toplam	163	100	243	100

Tablo 4.42'de İBOYEM'leri çocukları için tercih eden veliler ile İBOYEM'leri çocukları için tercih etmeyen velilerin bilgisayar ve internet kullanım frekans değerlerine göre, çocukları için İBOYEM'leri kullanan velilerin internet/bilgisayar bilgisinin; iyi (f=47), normal (f=43) ve çok iyi (f=42) olduğu

görülmektedir. Bu verilere göre, çocukları için İBOYEM'leri kullanmayı tercih eden velilerin çoğunluğunun internet/bilgisayar bilgisinin de iyi ve üzeri olduğunu İnternet/bilgisayarı kısmen kullanan veliler (f=28), hiç kullanmayanlar (f=3) olarak tabloda belirtilmiştir. Burada dikkati çeken, bilgisayar/interneti hiçbir şekilde kullanmayan 3 velinin de ön yargısız bir şekilde çocuklarının İBOYEM'lerden yararlanmalarına olanak sağlamış olmalarıdır.

Velisi oldukları öğrencilerin İBOYEM'leri kullanmalarını tercih etmeyen veliler de ise durumun tam tersi olduğu görülmektedir. İnternet/bilgisayar bilgisi; hiç kullanmıyorum (f=62), kısmen kullanıyorum (f=62)'dur. Bu durumda velilerin internet/bilgisayar bilgileri olmadığı veya az olduğu için velisi oldukları öğrencilerin İBOYEM'leri kullanmamalarıyla doğru orantılı olduğu görülmektedir. Ayrıca analiz sonuçlarına göre, çocukları için İBOYEM'leri tercih etmeyen velilerin internet/bilgisayar bilgi düzeyleri; normal (f=56), iyi (f=39) ve çok iyi (f=24)'dir.

İlkokul 4. sınıf velilerinin çocukları için İBOYEM'leri tercih nedenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.43'de yer verilmiştir.

Tablo 4. 43: İÖ. 4. sınıf velilerinin İBOYEM'i kullanma nedenleri

	Frekans	Yüzde (%)
1- Öğretmen –Okul yönlendirmesi	5	3,1

2- Dersleri anlamaya yardımcı ve ek kaynak görenler	85	52,1
3- Okul kitaplarında bulunan bilgileri yetersiz buldukları için	2	1,2
4- Ödevleri yapmaya yardımcı olduğu için	10	6,1
5- Bilgisayar ve interneti yararlı hale getirdiğine inananlar	3	1,8
Aranılan bilgiye ve konu başlıklarına erişimin hızlı olması	16	9,8
7- Bu tür eğitim yardımcı malzemelerinin anlatım dili ve görselliğinin öğrencinin dikkatini çekecek düzeyde olması	26	16
8- Neden belirtmeyen ama kullananlar	16	9,8

Tablo 4.43'e göre ilkokul 4. sınıf velilerinin büyük çoğunluğu İBOYEM' i dersleri anlamaya yardımcı kaynak olarak gördükleri için (f=85) çocuklarının kullanmalarına onay vermektedir. Diğer analiz sonuçları çoğunluk sırası ile; bu tür eğitim yardımcı malzemelerinin anlatım dili ve görselliğinin öğrencinin dikkatini çekecek düzeyde olması (f=26), aranan bilgiye ve konu başlıklarına erişimin hızlı olması (f=16), ödevleri yapmaya yardımcı olması (f=10), öğretmen veya okulun yönlendirmesi (f=5) ve okul kitaplarında bulunan bilgilerin yetersiz olması (f=2)'dir. Almeida ve Vieira (2006)'ya göre, aileler velisi oldukları öğrencilerin okul çalışmalarına yardımcı olması ve akademik başarılarını yükseltmeleri için aile bütçelerinden bir kısmını internet bağlantısına ve gerekli donanımlara harcadıkları (akt. Almeida, Alves, Delicado ve Carvalho, 2011) tespitleri ile Tablo 4.40'da görülen değerlerin paralellik göstermektedir.

244 velinin neden İBOYEM'leri tercih etmediklerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.44'de verilmiştir.

Tablo 4. 44: İÖ. 4. sınıf velilerinin İBOYEM'i kullanmama nedenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
1- Ekonomik nedenlerden dolayı kullanamayanlar	15	6,1
2- İBOYEM hakkında bilgi sahibi olmadıkları için	65	26,6
3- İBOYEM'i eğitime destek olarak görmedikleri için	41	16,8
4- Evde bilgisayar olmadığı için	28	11,5
5- Evde internet erişimi olmadığı için	19	7,8
6- Okul- Öğretmen tavsiye etmediği için	31	12,7
7- Çocukları tarafından doğru kullanılmayacağına inandıkları için	26	10,7
8- Ödevlerden zaman kalmadığı için	5	2
9- Neden belirtmeyenler	29	11,9

Tablo 4.44'e göre veliler İBOYEM kullanmama nedenlerini açıklayan ifadeler sırası ile, 65 veli İBOYEM hakkında bilgi sahibi olmadıkları için, 41 veli İBOYEM'leri eğitime destek olarak görmedikleri için, 31 veli okul-öğretmen tavsiye etmediği için, 28 veli evde bilgisayar olmadığı için, 26 veli çocukları tarafından doğru kullanılmayacağına inandıkları için, 19 veli evde

internet erişimi olmadığı için, 15 veli ekonomik nedenlerden ötürü ve son olarak da 5 veli çocuklarının ödevlerinden zaman kalmadığı için tercih etmediklerini belirtmişlerdir. Ödevlerden zaman kalmadığı için (f=5) İBOYEM'leri kullanmayı tercih etmeyen veliler haricinde diğer nedenleri iki başlık altında toplayabilir (1) ekonomik (2) tekno-kültürel eksiklik. Bu iki ana neden bir biriyle ilintilidir. Tek bir neden üzerine yoğunlaşmak ve çözüm yolları aramak problemin giderilmesi için yeterli olmayacağı düşünülmelidir. Çünkü teknoloji okur-yazarı olmaksızın bilgisayar veya internet sadece bir eşyadan öteye anlam ifade etmeyeceği gibi aynı şekilde bireylerin teknoloji okur-yazarı olması fakat bunu günlük hayatında kullanma imkânı bulamaması da ayrı bir kayıp olarak görülebilir.

İlkokul 4.sınıf velilerine göre İBOYEM'lerin öğrencilerin akademik başarılarına etsinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.45'de verilmiştir.

Tablo 4. 45: İO. 4. sınıf velilerinin, İBOYEM'in öğrenci başarısına etkisi olup olmadığı hakkındaki görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Etkisi yok	4	2,5
Emin değilim	20	12,3
Etkisi var	139	85,3
Toplam	163	100

Tablo 4.45'de velisi oldukları öğrenciler için İBOYEM'leri tercih eden velilere göre; 139 veli İBOYEM'lerin olumlu etkisinin olduğunu belirtmektedir. Yapılan araştırmalarda bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısına etkisi

konulu çalışmalarda bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısına olumlu etkide bulunduğu (Chang, 2002; Hacker ve Sova, 1998 akt. Camnalbur, 2008) bulgusu ile velilerden elde edilen bulguların paralel olduğu görülmektedir. Tablo 4.3.4’de yer alan diğer veli görüşleri ise; emin değilim (f=20) ve etkisi yok (f=4) görülmektedir.

İlkokul 4. sınıf velilerinin İBOYEM’leri tercih ettikleri derslerin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.46’da verilmiştir.

Tablo 4. 46: İO. 4. sınıf velilerinin İBOYEM’leri tercih ettikleri derslerin incelenmesi

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bütün dersler	104	63,8
Diğer*	6	3,7
Matematik	15	9,2
Fen ve Teknoloji	14	8,6
Sosyal Bilgiler	8	4,9
Türkçe	16	9,8
Toplam	163	100

*Diğer: Trafik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri

Tablo 4.46’da İBOYEM kullanımında büyük çoğunluğunun tüm dersler için (f=104) tercih edildiği görülmektedir. Bunu Türkçe (f=16), Matematik (f=15), Fen ve Teknoloji (f=14), Sosyal Bilgiler (f=8) dersleri sırasıyla takip etmektedir. İBOYEM’leri çocukları için tercih eden velilerin dersler arası ciddi bir ayırım yapmadan tüm dersler için kullanmalarını istedikleri görülmektedir.

İlkokul 4.sınıf velilerinden İBOYEM kullanmayı tercih edenlere göre İBOYEM'in gerekliliğinin

frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.47'de verilmiştir.

Tablo 4. 47: İO. 4. sınıf İBOYEM kullanan İBOYEM'in gerekliliği hakkındaki görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gereksiz diyenler	3	1,8
Gereksiz ama mecburiyet diyenler	2	1,2
Kararsız	10	6,1
Gerekli diyenler	92	56,4
Kesinlikle gerekli bulanlar	56	34,4
Toplam	163	100

Tablo 4.47'de araştırmaya katılan ilkokul 4.sınıf velilerinden çocukları için İBOYEM'leri tercih edenlere göre, İBOYEM gerekli (f=92), kesinlikle gerekli (f=56) olarak belirten velilerin çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Bu durumda velilerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumlu etkisi olduğu belirtilen İBOYEM'lerin veli bakış açısıyla eğitimin bir parçası haline geldiği söylenebilir.

İlkokul 4.sınıf velilerinden İBOYEM kullanmayanlara göre İBOYEM'in gerekliliğinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.48'de verilmiştir.

Tablo 4. 48: İÖ. 4. sınıf İBOYEM’i tercih etmeyen velilerinin İBOYEM’ in gerekliliği hakkındaki görüşleri

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Karar belirtmeyenler	15	6,2
Gereksiz diyenler	14	5,8
Gereksiz ama mecburiyet diyenler	7	2,9
Kararsız	60	24,7
Gerekli diyenler	98	40,3
Kesinlikle gerekli bulanlar	49	20,2
Toplam	243	100

Tablo 4.48’de velisi oldukları öğrencilerin İBOYEM’leri kullanmamalarına rağmen 98 veli gerekli ve 49 veli kesinlikle gerekli bulmaktadır. 60 velinin kararsız olması İBOYEM’ler hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları görüşünü kuvvetlendirir niteliktedir. 7 veli İBOYEM’leri gereksiz bulmakla beraber mecburiyet karşısında kullanabileceklerini belirtmişlerdir. 14 veli İBOYEM’lerin gereksiz olduğuna inandığı görülmektedir.

İlkokul 4.sınıf velilerinin, İBOYEM’lerden yararlanmalarına bağlı olarak çocuklarının bilgisayar karşısında geçirdiği zamanın frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.49’da verilmiştir.

Tablo 4. 49: İO. 4. sınıf velilerinin, İBOYEM kullanımına bağlı olarak çocuklarının bilgisayar karşısında geçirdiği zamanın incelenmesi

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Her gün 30 dak.-1saat arası	138	84,7
Her gün 2 saat-3saat arası	22	43,5
Her gün 4 saat- 5 saat arası	3	1,8
Toplam	163	100

Tablo 4.49'a göre, 138 öğrenci her gün 30 dak-1 saatini, 22 öğrenci her gün 2 saat- 3 saatini, 3 öğrenci ise her gün 4 saat- 5 saatini İBOYEM'lerden dolayı bilgisayar karşısında geçirmektedir. Bu verilere bakarak, öğrencilerin uzmanların sosyal-fiziksel gelişimlerini olumsuz yönde etkilenmeyecek kadar vakit geçirdikleri söylenebilir. Bunun nedenleri ise, öğrencilerin bilgisayar/internette geçirdikleri vakitlerin ya kendileri tarafından veya aileleri tarafından kontrollü bir şekilde yapıldığı şeklinde yorumlanabilir.

İlkokul 4.sınıf çocukları İBOYEM kullanmayan velilere imkân verildiği takdirde İBOYEM'leri çocukları için tercih edip etmeyeceklerine yönelik bilgilerin frekans ve yüzde değerleri Tablo 4.50'ye verilmiştir.

Tablo 4. 50: İO. 4. sınıf İBOYEM kullanmayan velilere imkân verildiği takdirde İBOYEM'ler hakkında görüşleri

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Karar belirtmeyenler	5	2,1
İstemezdim	17	7,0
Gereksiz olduğunu düşünüyorum	23	9,5
İsterdim	120	49,4
Mutlaka isterdim	78	32,1
Toplam	243	100

Tablo 4.50’de velisi oldukları öğrencilerden İBOYEM kullanmayan velilere imkân sağlandığında çalışmaya katılan velilerin büyük çoğunluğu “isterdim” (f=120), ikinci büyük çoğunluk “mutlaka isterdim” (f=8) olarak düşüncelerini belirtmiştir. 198 velinin İBOYEM’lerden çocuklarının yararlanmasını istemesi bu velilerin İBOYEM’leri kullanamama nedenleri arasında ekonomik nedenler olduğu kanısı ağır basmaktadır.

İlkokul 4.sınıf velilerinden İBOYEM’leri “gereksiz” olarak düşünenler (f=23), istemeyenler (f=17) ve bu konuda görüş bildirmeyen (f=5)’lerin olduğu görülmektedir.

İnternet ve bilgisayar bilgi düzeyleri iyi olan veliler, çocuklarının eğitim yazılımları kullanmaları konusunda destek verdikleri görülmektedir. İBOYEM’lerden yararlanmayan öğrenci velilerinin internet ve bilgisayar bilgi düzeylerinin zayıf ya da hiç bil bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Bu durumun başlıca nedeni olarak ekonomik nedenler gösterilebilir.

BÖLÜM 5

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma ile elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlar doğrultusunda araştırmalara konu olabilecek önerilere yer verilmektedir.

5.1 SONUÇLAR

5.1.1. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Öğretmenlerin anket sonuçları aşağıda yer almaktadır.

İlkokul 4. sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun İBOYEM'lerin gerekli olduğunu belirttikleri sonucuna varılmıştır. İO 4. sınıf öğretmenleri İBOYEM'leri dersleri anlamaya, anlatmaya yardımcı ve ek bir kaynak olarak görmektedirler.

İO 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'lerin internet temelli olanlarını kullanmayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

İO 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri sınıf içinde gerektiğinde kullandıkları ortaya çıkmıştır. İBOYEM'leri ders saatleri içerisinde kullanmak

isteyen fakat kullanamayan öğretmenler bulunmasının nedenlerinin ekonomik nedenler olduğu görülmüştür.

İÖ 4.sınıf öğretmenlerinin İBOYEM'leri hemen hemen bütün dersler için kullandıkları anlaşılmaktadır. Bu dersler Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Matematik, Türkçe dersleri olarak sıralanmaktadır.

İÖ 4.sınıf Öğretmenleri İBOYEM'leri en fazla tercih sebebi olarak, yazılım dili, eğitim programlarına uygunluk ve dersleri sunuş biçimi olarak belirtmişlerdir.

İÖ 4.sınıf öğretmenlerine göre İBOYEM'lerin öğrenciler üzerinde; bilgisayar teknolojilerini kullanma, dersleri tekrar etme, öğrenci genel başarısı, öğrencinin derse katılımını sağlaması gibi olumlu etkileri olduğunu ifade etmişlerdir.

İÖ 4.sınıf öğretmenleri İBOYEM kullanan öğrenciler ile İBOYEM kullanmayan öğrencilerin akademik başarıları arasında fark olduğunu belirtmişlerdir.

İÖ 4.sınıf öğretmenleri İBOYEM'lerin ünite sonlarında yer alan dönüt ve pekiştiricilerin uygun olduğunu belirtmişlerdir.

İÖ 4.sınıf öğretmenleri İBOYEM'lerin öğrencileri araştırmaya, tartışmaya ve düşünmeye teşvik ettiğini ifade etmişlerdir.

5.1.2. Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan 767 İÖ 4. sınıf öğrencisinin % 73'ü İBOYEM'leri kullanmadıkları görülmektedir. % 27 oranında öğrencinin İBOYEM'leri kullandığı ortaya çıkmıştır. İBOYEM'leri kullanan kız öğrencilerin % 51 erkek öğrenci % 41 İBOYEM'leri kullandıkları görülmektedir. Bu durumda kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla İBOYEM'lerden yararlanmakta olduğu anlaşılmaktadır.

İBOYEM'lerden faydalanan kız ve erkek öğrenciler evde ders çalışmanın çok hoşlarına gittiğini ifade etmişlerdir.

İBOYEM'leri kullanan öğrencilerin evlerinde İBOYEM yanında ek kaynak olarak konu anlatımlı test kitaplarını da kullandıkları görülmektedir.

İBOYEM'lerden faydalanan 208 İÖ 4. sınıf öğrencileri konuları daha iyi anladıkları, deneyleri daha iyi gördükleri, istediklerini tekrar yapma imkânı bulabildikleri, bilgisayar/internet kullanabildikleri ve okul kitaplarının yetersiz kalmaları nedenlerinden ötürü İBOYEM'leri kullandıkları belirtmişlerdir.

İBOYEM'leri evde çalışma imkânı bulan 208 öğrenci bütün temel dersler için İBOYEM'leri kullandıkları görülmektedir.

İÖ 4. sınıf öğrencilerinden İBOYEM'lerle evlerinde çalışma imkânı bulunmayan öğrencilerin çoğunun İBOYEM'leri eğitimleri için gerek duymadıkları ve ekonomik nedenlerden ötürü yararlanamadıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

Araştırmaya katılan 767 İO 4. sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu internet/bilgisayarın dikkatli kullanılmadığı takdirde zararlı olacağını belirtmişlerdir.

5.1.3. Veli Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Bilgisayar/internet kullanım düzeylerinin, çocukları İBOYEM kullanan velilerin, çocukları İBOYEM kullanmayan velilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin İBOYEM'leri çocukları için tercih sebeplerinin başında ders anlatımına yardımcı olması ve konuları görsellerle desteklenmesi gelmektedir.

Araştırmaya katılan veliler İBOYEM'leri çocukları için tercih etmeme sebeplerini bu teknolojilerin eğitime destek olarak görmemeleri ve ekonomik yetersizlik olarak ifade etmişlerdir.

İO 4. sınıf velilerinin çoğunluğu İBOYEM'lerin çocuklarının akademik başarıları üzerinde olumlu etkisi olduğunu belirtmişlerdir.

İO 4. sınıf velileri, çocuklarının İBOYEM'lerden tüm dersler için yararlanmalarını istediklerini açıklamışlardır.

Araştırmaya katılan velilerin hepsi İBOYEM'lerin çocuklarının eğitimleri için gerekli olduğuna inanmaktadırlar.

Herhangi bir nedenden ötürü İBOYEM'leri kullanamayan öğrencilerin velilere imkân sağlandığı zaman İBOYEM'leri kullanmak istediklerini ifade etmişlerdir.

Sonuçlara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun İBOYEM'leri sınıflarında kullandıkları veya teknik donanım yetersizliğinden ötürü kullanamadıkları görülmektedir. Öğrenci ve velilerin İBOYEM'leri kullanmama nedenleri ekonomik nedenler ve bu tür eğitim yazılımları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Ayrıca, öğretmen, öğrenci ve veliler İBOYEM'leri bütün dersler için gerekli görmekteyirler.

5.2. ÖNERİLER:

5.2.1 Uygulamaya yönelik öneriler:

- 1- İO. 4. sınıf öğretmen, öğrenci ve bu öğrencilerin velilerinin büyük çoğunluğu teknik altyapı, bilgi sahibi olmama ve ekonomik nedenlerden İBOYEM kullanamadıklarını belirtmişlerdir. MEB okullarındaki teknik yapı yetersizlikleri çözülmeli, öğretmen ve velilerin İBOYEM'ler hakkında bilgilendirilmesi gerekli eğitimler ve seminerler yoluyla sağlanmalıdır.
- 2- İO. 4. sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin İBOYEM'leri değerlendirmek ve seçebilmek için bu tür eğitim yazılımlarının niteliklerini, içeriklerini, eğitim programlarına uygunluğunu,

içerdiği bilgilerin ne tür kaynaklardan sağlandığı gibi konuların değerlendirilmesi için gerekli denetimler yapılmalıdır.

- 3- İÖ 4. sınıf öğretmen, öğrenci ve bu öğrencilerin velileri MEB yayınlarının yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. MEB okullarında kullanılan yayınlarının içeriklerini bilgi, anlatım dili, ders kitapları ve çalışma kitapları arasındaki uyum gibi konularda MEB yayınlarını kullanan öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri ile yeniden yapılandırılmalıdır.
- 4- Türkiye’de internet ve bilgisayar eğitim yazılımlarını denetleyen, niteliksel olarak inceleyen mevcut denetimler iyileştirilmeli veya yeni denetim birimleri kurulmalıdır.

5.2.2. Araştırmaya yönelik öneriler:

- 5- Eğitim yazılımlarının öğrenci üzerindeki etkileri farklı değişkenlerle (yaş, cinsiyet, okul vb.) ülke genelinde araştırılmalıdır.
- 6- Bu çalışmada sadece Mersin ilindeki okulların 4. sınıflarından İBOYEM ile ilgili veri toplanmıştır. Türkiye’nin her bölgesindeki okullarda ve farklı sınıf düzeylerinde (1. 2. 3. gibi) benzer bir çalışma yürütülmesi ülkedeki bu çalışmada belirtilen genel durumu ortaya sunması bakımından önerilmektedir.

- 7- Eğitim yazılımlarında yer alan animasyonlarda kullanılan şekillerin, renklerin ve animasyon sürelerinin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi araştırılmalıdır.
- 8- İBOYEM'lerin öğrenciler üzerindeki etkileri uzun soluklu ve birçok açıdan (akademik başarısına, sosyal yaşamına, psikolojisine, sağlığına..) deneysel, yarı deneysel veya gözlem yoluyla araştırılmalıdır.

Kaynakça

SPSS. (2008). SPSS base 17.0.3 for Windows user's guide. Chicago, USA: SPSS Inc.

Açıkgöz, K. (1996). Etkili öğrenme ve öğretme. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

Akbaba Altun, S., ve Altun, A. (2000). Bir eğitim aracı olarak internet. Milli Eğitim Dergisi, 147, 23- 25 Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimler/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/147/sa_degul.htm adresinden 24/4/2013 tarihinde alınmıştır

Akkoyunlu, B. (1996) Öğrencilerin bilgisayarlara karşı tutumları. Eğitim ve Bilim. 20(100), 15-29.

Akkoyunlu, B. (2013). Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme. 8. International Educational Technology Conference 5(27), 6-9. Bilgi

okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme. ietc2008.home.anadolu.edu.tr adresinden alınmıştır

Aktepe, V. (2011). Sınıf öğretmenlerinin derslerinde bilgisayarı kullanmalarına ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 75-92.

Aldemir, A. (2004). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı düzeyleri üzerine bir araştırma: Sakarya Üniversitesi örneği. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Alkan, C. (1997). Eğitim teknolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.

Alkan, Ş. (2002). İlköğretimde çoklu ortam uygulamaları kullanarak öğretme metotları. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Almeida, A., ve Vieira, M. (2006). *A Escola em Portugal*. Lisbon: Imprensa de Ciencias Sociais.

Almeida, N., Alves, N., Delicado, A., & Carvalho, T. (2011). Children and digital diversity: from 'unguided rookies' to 'self-reliant cybernauts'. *Childhood*, 219-229.

Arseven, A. (2001). Alan araştırma yöntemi. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

Arslan, B. (2003). Bilgisayar destekli eğitime tabi tutulan ortaöğretim öğrencileriyle bu süreçte eğitici olarak rol alan öğretmenlerin BDE'e ilişkin görüşleri. *TOJET*, 2 (4), 65-77.

- Baki, A., ve Birgin, O. (2004). Alternatif değerlendirme aracı olarak bilgisayar destekli bireysel gelişim dosyası uygulamasından yansımalar: bir özel durum çalışması. *TOJET*, ISSN:1303-1521. 3(3),79-99
- Barendregt, W., ve Bekker, M.T. (2011). The influence of the level of free-choice learning activities on the use of an educational computer game. *Computers & Education*, 56(1), 80-90.
- Bektaş, S. (2011). İlköğretim branş öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve öğretme sürecine entegrasyonunda bilişim teknolojileri formatör öğretmenin rolü. (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Binbaşıoğlu, C. (1994). *Genel Öğretim Bilgisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Blank, G., ve Dutton, W.H. (2011). Age and trust in the internet: the centrality of experience and attitudes toward technology in Britain. *Social Science Computer Review*.1(7)
- Blaxter, L., Hughes,C., ve Tight, M. (2003). How to research. Philadelphia. Open University Pres.
- Bolt, D., Gustafson, L. V., ve Johnson, J. E. (1995). The internet: a curriculum warehouse for social studies teachers. *Social Studies*, 86, 105-116.
- Brand-Gruwel, S., Wopereis, I., ve Walraven, A. (2009). A descriptive model of information problem solving while using Internet. *Computer & Educaiton*, 53, 1207-1217.

- Camnalbur, M. (2008). Bilgisayar destekli öğretimin etkililiği üzerine bir meta analiz çalışması. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Cemaloğlu, N. (2011). Veri Toplama Teknikleri: Nitel-Nicel. a. Editör Tanrıoğen içinde, Bilimsel Araştırma Yöntemleri (s. 133-164). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chang, C. (2002). Does- computer-assisted instruction + problem solving = improved science outcomes? A pioneer study. The Journal of Educational Research, 95(3), 143-150.
- Cheung, K., & Slavin, E.R. (2011). The effectiveness of education technology for enhancing reading achievement: a meta- analysis. www.bestevidence.org.
- Çakır, R., ve Yıldırım, S. (2009). What Do Computer Teachers Think About the Factors Affecting Technology Integration in Schools? Elementary Education on Online. 8(3), 952-964
- Çekbaş, Y., Yakar, H., Yıldırım, B., ve Savran, A. (2003). Bilgisayar Destekli Eğitimin Öğrenciler Üzerine Etkisi. TOJET. 2(4), 76-78.
- Çevik Polat, Ö. (2010). Çevrimiçi araçların eğitsel kullanımının öğrenci başarısı ve görüşlerine etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Çevik, E. (2006). Bilgisayar destekli kimya eğitimi ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çilenti, K. (1988). Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara. Kadioğlu Matbaası.

- Demirel, Ö. (2005). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Düzgün, S. (2003). İlköğretim 5. sınıf matematik dersi kesirler ünitesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrenci erişimine Etkisi.(Yüksek Lisans). Gazi Üniversitesi.Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ediz, İ. (2008). Bilgisayar destekli eğitimin ilköğretim matematik derslerinde kullanımının tarihsel gelişimi. (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Eisenberg, M., ve Berkowitz, R. E. (1996). Helping with homework: a parent's guide to information problem solving. N.Y.: ERIC.
- Eisenberg, M., ve Berkowitz, R. E. (92). Information problem-solving: the big six skills approach. School Library Media Activities Montly, 8(5), 27-42.
- Ertmer, P. (1999). Addressing first-and second- order barriers to change:strategies for technology integration. ETR&D, 47(4), 47-61 .
- Fidan, A. (1986). Okulda Öğrenme ve Öğretme. Ankara: Kadioğlu.
- Galanauli, D., ve Galanauli, D. (2002). Information and communicatias technology in teacher education: can a reflectives portfolio enhance reflective enhance prative? Journal of Information Technology for Teacher Education.
- Greene, B., ve Land, S. M. (2000). A qualitative analysis of scaffolding use in a resource-based learning environment involving the Worl Wide Web. Journal of Educational Computing Research , 29(1), 151-179.
- Güran, H. (1988). BDE'e bir Bakı ve Bir Yazarlı Sistem. Bilgisayar Dergisi.

- Güvercin, Z. (2010). Fizik Dersinde Simülasyon Destekli Yazılımın Öğrencilerin Akademik Başarısına, Tutumlarına ve Kalıcılığa Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güzeller, C. & Korkmaz, Ö (2007). Bilgisayar destekli öğretimde bir ders yazılımı değerlendirmesi. Kastamonu eğitim Dergisi, 15(1), 155-168
- Hacker, R., & Sova, B. (1998). Initial teacher education: a study of the efficacy of computer mediated courseware delivery in a partnership concept. . British Journal of Education Technology, 29 (4), 333-341.
- Hançer, A. (2005). Fen eğitiminde yapılandırmacı yaklaşıma dayalı bilgisayar destekli öğrenmenin öğrenme ürünlerine etkisi.(Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hovardaoğlu, S. (2000). Davranış bilimleri için araştırma teknikleri. Ankara: VE-GA Yayınları.
- Hutton, P. (1990). Survey research for manager: how to use surveys in management decision making. Macmillan.
- İpek, A. (2001). Bilgisayarla Öğretim, Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler. Ankara: Tıp Teknik Genel Dağıtım.
- İşman, A. (1999). İnternet ve Eğitim. Uzaktan Eğitim Dergisi. Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye.
- İşman, A. (2005). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. Ankara: Pegem Akademi
- Karasar, N. (1999). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Keser, H. (1996). Bilgisayar okur-yazarlığı (Türkiye'deki durum ve yaygınlaştırma olanakları). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, s. 48-49.
- Kırca, N. (1992). İlkokulun dört ve beşinci sınıflarında türkçe eğitimi ve öğretimi üzerine araştırmalar:1, Türkçe ders kitapları. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara .
- Kocasaraç, H. (2003). Bilgisayarların öğretim alanında kullanımına ilişkin öğretmen yeterlilikleri. TOJET, 2(3), 77-85.
- Kolaç, E. (2003). İlköğretim dördüncü sınıf Türkçe ders kitaplarının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(1), 105-137.
- Kuiper, E., & ,Volman,M. ve Terwel, J. (2005). The web as an information resource in k-12 education: strategies for supporting students in searching and processing information. Review of Educational Research, 75(3), 285-328.
- Kulik, J. (1994). Meta-analytic studies of findings on computer-based instruction in E.Baker ve H.O'Neil (eds). Technology assessment in education and training. Hillsdale, NJ.:Lavrence Erbaum Associates.
- Kurz, L., Middleton, A., & Yanık, H. (2005). A taxonomy of software for mathematics instruction. Contemporary Issues in Technology and Teacher Education, 5(2), 123-137.
- Lee, L. (2008). The impact of young people's internet use on class boundaries and life trajectories. Sociology. 42(1), 137-53

- Mann, D., Shakesft, C., Becker, J., ve Kottkamp, R. (1999). West Virginia's basic skills/education program: an analysis of student achievement. Santa Monica,CA.: Family Foundation.
- Mayer, R. (1989). Models for understanding. *Review of Educational Research*. (59) 43-64.
- Mayer, R. (2008). Upper saddle river, NJ: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Miles, M., & Huberman, M. (1994). *Qualitive data analysis: an expanded source book*. Thousand Oaks, CA.: SAGE.
- METARGEM (1991). Bilgisayar destekli eğitim, MEB Basımevi, Ankara
- Moreno, R., ve Mayer, R. (1999). Cognitive principles of multimedia learning: the role of modality and contiguity. *Journal of Educational Psychology*, 91(2), 358-368.
- Mumtaz, S. (2001). Children's enjoyment and perception of computer use in the home and the school. *Computers & Education*. 51(3),347-362.
- National Council of Teachers of Mathematics. (1999). National council of teachers of mathematics.
- Niederhauser, S., ve Stoddart, T. . (2001). Teachers' instructional perspectives and use of educational software. *Teaching and Teacher Education*. 17(1), 15-31.
- Odabaşı, F., Çoklar, A., Kıyıcı, M., ve Akdoğan, E. (2005). İlköğretim birinci kademedeki web üzerinden, ders işlenebilirliği. *TOJET*. 4(4), 182-190

- Öksüz, C., ve Ak, Ş. (2010). İlköğretim okullarında matematik derslerinde teknoloji kullanım düzeyini belirleme ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. ISSN: 1304-0278. 9(32). www.esosder.org adresinden 22/4/2013 tarihinde erişilmiştir.
- Özmen, B., ve Varol, F. (2011). Uzman, aile ve öğretmen gözü ile eğitim yazılımları: EYADES. 5. International Computer & Instructional Technologies Symposium. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Özoğul, G., Johnson, M., Atkinson, R., ve Reisslein, M. (2013). Investigating the impact of pedagogical agent gender matching and learner choice on learning outcomes and perceptions. *Computers ve Education*, 67(2013) 36-50.
- Patton, M. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Rader, H. (1991). Information Literacy: a Revolution in the Library. *R.Q.*, 31(1) 25-28.
- Reiser, A., ve Kegelman, W. (1994). Evaluating instructional software: a review and critique of current methods. *ETR&D*, 42 (3): 63-69.
- Renshaw, C., ve Taylor, H. A. (2000). The Educational Effectiveness of Computer-Based Instruction. *Computers and Geoscience*, 26 (6), 677-682.
- Sancar Tokmak, H. (2013). Changing Preschool Teacher Candidates' Perceptions about Technology Integration in a TPACK-based Material Design Course.
- Sayan, H. (2002). İlköğretimde internet'in kullanılmasına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Semerci, A. (2003). Öğretim Amaçlı Bir Çoklu Ortam Yazılımı Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi. Polis Bilimleri Dergisi, 5(3-4) 47-61.
- Senemoğlu, N. (2010). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Pegem Akademi.
- Sherwood, R. (1984). Models of computers use in school settings. Technical Report Series, 84 (2) Vandrbilt University, Nashville, TN.
- Sivin- Kachala, J. (1998). Report on the effectiveness of technology in schools, 1990-1997. Software Publisher's Association.
- Smith, D., & Hardaker, G. (2000). e-Learning Innovation through the Implementation of an Internet Supported Learning Environment. Educational Technology & Society. ISSN: 1436-4522 3(3),
- Spitzer, K., Eisenberg, M. B., & Lowe, C. A. (1998). Information literacy: essential skills for the information age. Syracuse: ERIC Clearinghouse on Information.
- Squires, D., & Preece, J. (1996). Usability and learning: evaluating the potential of educational software. Computers Education. 27 (1),15-22
- Sünbül, A. (2000). Çağdaş Öğretim Teknolojileri. Okul Yöneticileri Semineri. Konya.
- Şahin, T. Y., & Yıldırım, S. (1995). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara: Anı yayıncılık.
- Şimşek, N. (2002). Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Taylor, R. (1979). Reminiscing About the Future. *Library Journal*, 1871-1875.

Tekerek, M., & Sert, G. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin Öğretme- Öğrenme Sürecinde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Tutumları. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

Tepehan, T. (2004). Deniz harp okulu 1'inci sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise ve lisans ders grupları ile öğrenme stilleri ve akademik başarıları arasındaki ilişki. (Yüksek Lisans Tezi) Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul.

Tor, H., ve Erden, O. (2004). İlköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma düzeyleri üzerine bir araştırma. *TOJET*. January 2004. ISSN:1303-6521, 3:16

Tuncer, M., ve Taşpınar, M. (2008). Sanal ortamda eğitim ve öğretimin geleceği ve olası sorunlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 125(144)

Tuncer, N. (2000). Çocuk ve internet kullanımı. *Türk Kütüphaneciliği*, 14, 205-212.

Usta, S., Yaman, Y., ve Özsarı, İ. (2008). İlköğretim 6.sınıflarda "canlılarda üreme, büyüme ve gelişme" ünitesinin bilgisayar oyunuyla öğrenme yöntemi ile kavratılması üzerine bir çalışma. *Second International Conference on Innovations in Learning for Future*. İstanbul.

Uşun, S. (2000). Dünya'da ve Türkiye'de Bilgisayar Destekli Öğretim. Ankara. Pegem.

- Uşun, S. (2004). Bilgisayar Destekli Öğretimin Temelleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Varol, A., ve Alkan, T. (1998). İnternete Genel Bakış. Ankara: Uzaktan Eğitim Vakfı.
- Wilson, E., ve Marsh II, G. (1995). Social studies and the Internet revolutions. Social Education, 198- 202.
- Yağcı, A. (2002). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımına Yönelik Uygulamalı Bir Yaklaşım. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yanpar, T. (2009). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yiğit, A. (2007). İlköğretim 2. sınıf seviyesinde bilgisayar destekli eğitici matematik oyunlarının başarıya ve kalıcılığa etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana .
- Yıldırım, A., ve Şimşek H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, Z., ve Özden , M. Y. (1998). A model for developing www based instructional material. Türkiye İkinci Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu.
- Yolcu, S. (2007). İnternet ortamında hizmet veren ödev sitelerinin eğitim öğretim açısından değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İzmir.

Zhang, M., ve Quintana, C. (2011). Scaffolding strategies for supporting middle school students' online inquiry processes. *Computers & Education*, 58 (1) 181-196.

EKLER

EK-1: ÖĞRETMEN ANKETİ

SAYIN ÖĞRETMENİM,

Yaptığımız bu araştırma ve çalışmalar, teknolojik bir dünyada eğitimin bundan ne kadar etkilendiğini anlayabilmektir. Elbette ki Mersin ilimizde 4. sınıf seviyesinde yaptığımız bu çalışma bizi kesin yargılara götürmeyecektir. Siz değerli öğretmenlerimizden aldığımız bu yanıtlar bize bu yönde yapılan çalışmaların bir nebze de olsa nerede olduğu, nereye gittiği hakkında önemli ipuçları verecektir. Bu sebepten dolayı kıymetli vaktinizi böyle bir çalışmaya ayırdığımız, yardımcı olduğunuz ve değerli tecrübelerinizi bizimle paylaştığınız için çok teşekkür ederiz.

SAYGILARIMLA

F. Betül Özdemir

Mersin Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

1- Kıdeminiz:

- 1- 5 yıl   6-10 yıl   11-15 yıl   16-20 yıl
21 yıl ve üzeri

2- Mezun olduğunuz okul:

- Eğitim Fakültesi
 Fen-Edebiyat Fakültesi
 Eğitim Enstitüsü veya Eğitim Yüksek Okulu
 Diğer: .....

3- Cinsiyetiniz:

- Kadın   Erkek

4- Çalıştığınız okulun bulunduğu yer:

- Köy-kasaba   İlçe merkezi   İl merkezi

5- **Öğrenim düzeyiniz:**

- Ön Lisans   Eğitim Enstitüsü   Lisans   Yüksek Lisans
veya Doktora

6- **İnternet/ Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM)
(morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) gerekli mi?**

- Çok Gerekli   Gerekli   Kararsız   Az Gereksiz   Gereksiz

Neden böyle düşünüyorsunuz?

Çünkü.....
.....
.....
.....

7- **İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri'den hangilerini
öğrencilerinize kullanıyorsunuz?**

- 1-
2-
3-
4-
5-

8- **İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri ders saatleri
içerisinde kullanıyor musunuz?**

- Her zaman   Gerektiğinde   Fiziksel koşullar elverdiğinde   Asla

9- **İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerini en çok hangi
ders/dersler için gerekli olduğuna inanıyorsunuz ve kullanılmasını tavsiye
ediyorsunuz? (1'den fazla seçeneği seçebilirsiniz.)**

- Fen ve Teknoloji

Çünkü:.....
 .....
 .....

( )Matematik

Çünkü:.....
 .....
 .....

( )Türkçe

Çünkü:.....
 .....
 .....

( )Sosyal Bilgiler

Çünkü:.....
 .....
 .....

( )Diğer.Lütfen Belirtiniz.

Çünkü:.....
 .....
 .....

10- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri önerirken nelere dikkat ediyorsunuz? (1'den fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

- Üreten firmaya
- İçeriğinin yoğunluğuna
- Okula ve sınıfa vereceği hediye
- Yazılım dilinin öğrenci seviyesine göre düzenlenmiş olmasına
- Fiyatına
- Görselliğine
- Dersleri sunuş biçimine
- Müfredatla paralel gitmesine
- Diğer. Lütfen belirtiniz.

11- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerini sınıfınızda kullanıyor musunuz? Kullanıyor iseniz ne amaçla kullanmayı tercih ediyorsunuz?

12- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerini kullanan öğrenci ile kullanmayan öğrenci arasında derse katılımı fark var mı?

- Çok Fark var   Fark var   Belli olmuyor   Fark yok

13- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerinin sizce olumsuz yönleri var mı? Varsa ne veya neler olduğunu yazar mısınız?

14- Bu tür yazılım programı tasarlayacak olsaydınız en çok nelere dikkat ederdingiz? Neden?

15- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerinin öğrenci üzerindeki etkisi sınıf içerisinde hangi durumlarda görülebiliyor?

Olumlu etkisi

Olumsuz etkisi

Öğrencinin genel başarısında		
Verilen proje ve performans ödevlerinde		
Öğrencinin derse ilgisi ve katılımında		
Öğrencilerin sosyalleşmesinde		
Bilgi teknolojilerini kullanmada		
Dersi tekrar etmede		

Diğer. Lütfen belirtiniz.

16- Sizce öğrencileriniz bu tür yazılım programları en verimli şekilde nasıl çalışılmalı?

17- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerin de bulunan ünite sonrası yapılan testlerdeki dönütler sizce;

- Çok abartılı pekiçtirenler.
- Yerde pekiçtirenler.
- Gereksiz pekiçtirenler.

18- Sizce, öğrencilerinizin İBOYEM lerle bilgisayar karşısında vakit geçirmesinin sosyalleşmelerinde olumsuz etkisi olabilir mi?

- Etkisi olur.
- Kısmen etkisi olur.
- Hiç düşünmedim.
- Olabilir.
- Olmaz.

19- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemelerinin öğrencileri, düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya yöneltiyor mu?

- Evet
- Kısmen
- Hayır

EDERİZ...

TEŞEKKÜR

EK-2: ÖĞRENCİ ANKETİ

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER, aşağıda *İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri* (İBOYEM) (morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) konusunda yazılı olan sorulara yanıt vermeniz sizden istenmektedir. Lütfen soruları dikkatli okuyunuz. Anlamadığımız kısımları size bu anket formunu dağıtan görevli kişilere rahatlıkla sorabilirsiniz.

Sizleri daha iyi anlıya bilemek ve daha güzel eğitim programları hazırlayabilmemiz için yaptığımız bu çalışmada bizlere yardımcı olduğunuz için çok

Teşekkür Ederiz

ÖĞRENCİ;

Ad- soyadı:

Okul no:

Okul adı:

Sınıf:

Cinsiyet   KIZ   ERKEK

1- Evde çalışırken yardımcı bilgisayar veya internet gibi yardımcı kaynak kullanıyor musun?(vitamin, keloğlan, morpa kampüs, mobides, kitabı v.s.)

EVET   HAYIR

Eğer cevabımız HAYIR ise; Lütfen soruya geçiniz.

2- *Evde ders çalışmak, konuları tekrar etmek hoşuna gidiyor mu?*

- Çok hoşuma gidiyor
 Az hoşuma gidiyor
 Hoşuma gitmiyor
 Keşke evde çalışma diye bir şey olmasaydı

3- *Evde çalışırken ek kaynak veya kaynaklar kullanıyorsan neler olduğunu işaretler misin?*

- Konu anlatımlı test kitapları
 İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM)
 morpa kampüs, vitamin, keloğlan, mobides,....)
 Diğer. Lütfen

Belirtiniz:.....
 .....
 .....

4- *Evde çalışırken yardımcı kaynak ve ya kaynaklar kullanıyorsan bunları neden seçtiğini yazabilir misin?*

Konu anlatımlı test kitabı kullanıyorum. Çünkü:

Bilgisayarla çalışan programlar kullanıyorum. Çünkü:

(morpa kampus, vitamin, keloğlan,....)

Diğer. Çünkü:

5- *Evde İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM) (morpa kampus, vitamin, kiloğlan,...) kullanıyorsan, en çok hangi özelliği hoşuna gidiyor?(Birden fazla seçeneği işaretliye bilirsin).*

- Konuları daha iyi anlamamı sağlıyor.
 Konularla ilgili deneyleri görmemi sağlıyor.
 Ünite sonlarında ki testlerde söylenen aferinler hoşuma gidiyor.
 İstedğim an tekrar yapabilmem hoşuma gidiyor.
 Bilgisayar/internet kullanıyor olmam hoşuma gidiyor.
 Bilgisayarda/internette çalışınca konular kolay geliyor.
 Bilgisayarda/ internette sadece ders çalışmama izin olduğu için.
 Bunlardan başka senin hoşuna giden nedenler varsa yazar mısın?

.....
 .....
 .....

6- *İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM) (morpa kampus, vitamin, kiloğlan,...) kullanıyorsan, hangi dersin için daha faydalı oluyor sence? (Birden fazla seçeneği işaretliye bilirsin).*

- TÜRKÇE
 SOSYAL BİLGİLER
 FEN VE TEKNOLOJİ
 MATEMATİK
 İNGİLİZCE
 DİĞER (Hangi ders olduğunu belirtir misin?)

7- *Yukarıda seçtiğin dersler için sana göre neden İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri ile(morpa kampus, vitamin, kiloğlan, v.b..) çalışmak niçin daha faydalıdır?*

- TÜRKÇE
 SOSYAL BİLGİLER
 FEN VE TEKNOLOJİ

- MATEMATİK
- İNGİLİZCE (DYNET dışında)
- DİĞER. Lütfen Belirtir misin?

8- İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (morpa kampus, vitamin, kekoğlan, v.b..) gibi yardımcı kaynakları kullanıyorsan bunun nedenini bizimle paylaşır mısın?

- Öğretmenim tavsiye etmedi.
- Ailem istemedi.
- İhtiyacım olduğuna inanmıyorum.
- Bilgisayarı/interneti çok iyi kullanamıyorum.

Başka nedenler varsa buraya yazar mısın?

9- Sizce bilgisayar, internet zararlı mı/ yararlı mı?

- Evet çok zararlı
- Dikkatli olunmazsa zararlı
- Az zararlı ama çok yararlı
- Hayır hiç zararlı değil, çok yararlı

EK-3: VELİ ANKETİ

SAYIN VELİ,

Sizlerinde bildiği gibi hızla değişen dünyamız ve gelişen teknoloji hayatımızın hemen her alanında etkili oluyor. Bizim yapmaya çalıştığımız bu araştırmada eğitimimize değişik boyutlar kazandıran bilgisayar ve internet erişimli eğitim programlarının çocuklarınızın üzerindeki etkilerini bir veli gözüyle anlayabilmek.

SAYGILARIMLA

F.

Betül Özdemir

1- Bilgisayar/ İnternet bilginizi nasıl tanımlarsınız?

- Çok iyi
- İyi
- Normal
- Kısmen kullanıyorum
- Hiç Kullanmıyorum

2- Velisi olduğunuz öğrenci İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM) (morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) gibi yardımcı kaynak kullanıyor mu?

- Evet
- Hayır

3- *Kullanma veya kullanmama sebebinizi belirtir misiniz?*

4- *İnternet/ Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) kullanmıyor iseniz, velisi olduğunuz öğrencinin böyle bir yazılımdan faydalanmasını ister miydiniz?*

- Mutlaka isterdim
 İsterdim
 Gereksiz olduğunu düşünüyorum
 İstemezdim

5- *Velisi olduğunuz öğrenci, İnternet Destekli Yardımcı Eğitim Malzemeleri (morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) gibi yardımcı kaynak/veya kaynakları ne sıklıkta kullanıyor?*

Her gün..... saat.
 Haftada..... saat.

6- *Bir veli olarak bu tür İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM) (morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) gibi yardımcı kaynakların çocuğunuzun başarısında etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?*

- Etkisi var
 Emin değilim
 Etkisi yok

7- *Velisi olduğunuz öğrenci, İnternet/Bilgisayar Ortamlı Yardımcı Eğitim Malzemeleri (İBOYEM) (morpa kampus, vitamin, keloğlan, v.b..) kullanıyor ise en çok hangi ders için faydalanıyor?*

- TÜRKÇE

- SOSYAL BİLGİLER
- FEN VE TEKNOLOJİ
- MATEMATİK
- Diğer. Lütfen Belirtiniz.

8- *Veli olarak bu tür eğitim programları sizce gerekli mi?*

- Kesinlikle gerekli
  - Gerekli
  - Kararsız
  - Gereksiz ama mecburiyet
  - Gereksiz
- TEŞEKKÜR EDERİZ

EK-4: İZİN YAZISI

ÖZGEÇMİŞ

Fatma Betül Özdemir 23 Temmuz 1976 Mersin'in Tarsus ilçesinde doğdu. Orta öğrenimini Tarsus Cengiz Topel Lisesinde tamamladı. 1998-2000 yılları arasında, Amerika Birleşik Devletleri, Maryland Eyaleti, Columbia şehrinde İşletme Bölümünü okudu ve 2000 yılında Türkiye'ye döndü. 2009 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü'nden lisans derecesini aldı. 2010 yılında Mersin Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Ana Bilimdalı yüksek lisans çalışmalarına başladı.